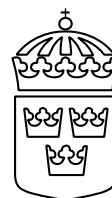

Regeringens proposition

2019/20:132

Extra ändringsbudget för 2020 - Åtgärder med
anledning av coronaviruset

Prop.
2019/20:132

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 19 mars 2020

Stefan Löfven

Magdalena Andersson
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I denna proposition lämnar regeringen förslag till en rad åtgärder för att omhänderta effekterna i samhället av spridningen av det nya coronaviruset, som orsakar sjukdomen covid-19.

Propositionen innehåller förslag om anstånd med inbetalning av dels avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter, dels mervärdesskatt, avseende högst tre månader vardera för redovisningsperioderna januari–september 2020. Ändringarna föreslås träda i kraft den 7 april 2020.

Förslag lämnas även om ett nytt system för stöd vid korttidsarbete. Systemet innebär att enskilda arbetsgivare som drabbats av tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter som inte rimligen hade kunnat förutses eller undvikas genom andra tillgängliga åtgärder ska kunna få stöd under begränsade perioder. Under 2020 höjs statens andel av kostnaderna för stöd vid korttidsarbete från en tredjedel till tre fjärdedelar, s.k. korttidspermittering. Förslaget föreslås träda i kraft den 7 april 2020 och tillämpas för tid fr.o.m. den 16 mars 2020.

Vidare föreslås att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, vid extraordinära händelser i fredstid ska kunna meddela särskilda föreskrifter om undantag från bestämmelserna i socialförsäkringsbalken om sjukpenning och karens, smittbärappenning och tillfällig föräldrapenning samt handläggning av ärenden. Dessutom föreslås att regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter som avviker från bestämmelserna om arbetsgivarens rätt till ersättning för höga sjuklönekostnader. Därtill lämnas förslag som innebär att arbetstagaren inte längre behöver styrka nedsättningen av arbetsförmågan genom intyg av läkare eller tandläkare. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 7 april 2020. Bestämmelserna

Prop. 2019/20:132 som innebär att något läkarintyg inte ska behöva lämnas enligt lagen om sjuklön ska dock tillämpas för tid fr.o.m. den 13 mars 2020.

I propositionen lämnas även förslag om att det ska införas upplysningsbestämmelser om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer vid extraordinära händelser i fredstid kan meddela föreskrifter om studerandes rätt till studiestöd i form av studiehjälp, studiemedel och studiestartsstöd vid ledighet. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 7 april 2020.

Slutligen innehåller propositionen förslag till ändringar som avser statens inkomster och utgifter för budgetåret 2020. Bland annat föreslås att medel tillförs olika verksamheter för att omhänderta effekterna av coronaviruset i samhället.

1	Förslag till riksdagsbeslut	6
2	Lagförslag	8
2.1	Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.....	8
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön	9
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön	11
2.4	Förslag till lag om ändring i föräldraledighetslagen (1995:584)	13
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall	16
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete	19
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (2017:527) om studiestartsstöd	26
3	Ärendet och dess beredning	27
3.1	Skäl för ändringar i statens budget och förkortad motionstid.....	27
3.2	Socialförsäkringsbalken och anslutande lagar	27
3.3	Anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall	28
3.4	Ett utvidgat system för stöd vid korttidsarbete	28
3.5	Studiestöd vid extraordinära händelser.....	29
4	Anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.....	30
4.1	Befintliga regler om anstånd med inbetalning av skatter och avgifter	30
4.2	Behovet av tillfälliga skattekrediter med anledning av det nya coronaviruset.....	32
4.3	En tidsbegränsad möjlighet till anstånd med inbetalning av skatter och avgifter ska återinföras	33
5	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	35
6	Konsekvensanalys.....	36
6.1	Tillfälliga skattekrediter	36
6.2	Syfte och alternativa lösningar	36
6.3	Offentligfinansiell effekt	37
6.3.1	Anståndsbeloppet	38
6.3.2	Ränteeffekt	38
6.3.3	Uppbördsförlust.....	39
6.3.4	Samlad effekt.....	39
6.4	Makroekonomiska effekter.....	40
6.5	Effekter för företag	40
6.6	Effekter för miljön, jämställdheten, för enskilda och offentlig sektor och fördelningseffekter	41
6.7	Effekter för sysselsättning	41
6.8	Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna	41
6.9	Förslagets förenlighet med EU-rätten.....	41

Prop. 2019/20:132	6.10	Författningskommentar	42
	6.10.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall	42
7		Ett mer konkurrenskraftigt system för stöd vid korttidsarbete	45
	7.1	Det nuvarande systemet för stöd vid korttidsarbete	45
	7.2	Ett permanent och öppet system för stöd vid korttidsarbete införs.....	46
	7.3	Definitioner av centrala begrepp	50
	7.4	Förutsättningar för godkännande för stöd	51
	7.5	Stöd- och karenperiodens längd.....	57
	7.6	Stöd i centrala och lokala kollektivavtal.....	60
	7.7	En tillfällig ökning av statens andel av kostnaden för korttidsarbete, s.k. korttidspermittering.....	61
	7.8	Förfarandefrågor.....	63
	7.9	Inhämtande av uppgifter i kontrollsyfte	66
	7.10	Det behöver inte införas någon bestämmelse om sekretess för uppgifterna hos Tillväxtverket	68
	7.11	Personuppgiftsbehandling	70
	7.12	Om ersättningar från trygghetssystemen	73
	7.13	Förslagets förenlighet med EU:s regler om statligt stöd.....	74
	7.14	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	74
	7.15	Konsekvensanalys	75
	7.15.1	Syfte och alternativa lösningar	75
	7.15.2	Offentligfinansiella effekter	76
	7.15.3	Effekter för sysselsättning	80
	7.15.4	Effekter för företagen	81
	7.15.5	Effekter för offentlig sektor.....	82
	7.15.6	Effekter för enskilda.....	83
	7.15.7	Effekter för den ekonomiska jämsällheten.....	83
	7.15.8	Effekter för inkomstfördelningen	84
	7.15.9	Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna	84
	7.15.10	Förslagets förenlighet med EU-rätten.....	85
	7.15.11	Övriga effekter	85
	7.16	Författningskommentar	85
	7.16.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.....	85
8		Socialförsäkringsbalken och anslutande lagar	91
	8.1	Förslag om ändringar i socialförsäkringsbalken.....	91
	8.2	Förslag om ändring i föräldraledighetslagen	93
	8.3	Förslag om ändring i lagen om sjuklön	94
	8.4	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	95
	8.5	Konsekvenser	95
	8.6	Författningskommentar	96
	8.6.1	Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken	96

8.6.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön.....	97
8.6.3	Förslaget till lag om ändring i lagen om sjuklön (1991:1047).....	99
8.6.4	Förslaget till lag om ändring i föräldraledighetslagen (1995:584).....	99
9	Studiestöd vid extraordinära händelser	101
9.1	Förslag om ändringar i studiestödslagen och lagen om studiestartsstöd	101
9.2	Ikraftträdande	102
9.3	Konsekvenser	103
9.4	Författningskommentar	105
9.4.1	Förslaget till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395).....	105
9.4.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2017:527) om studiestartsstöd.....	106
10	Ändringar i statens budget för 2020.....	107
10.1	Ändringar av statens inkomster	107
10.2	Ändringar av statens utgifter	108
10.3	Konsekvenser för statens budget	112
Bilaga 1	Lagförslagen i lagrådsremissen Undantag från krav på läkarintyg	114
Bilaga 2	Lagrådets yttrande över förslagen i lagrådsremissen Undantag från krav på läkarintyg	119
Bilaga 3	Lagförslagen i lagrådsremissen Åtgärder med anledning av coronaviruset.....	120
Bilaga 4	Lagrådets yttrande över förslagen i lagrådsremissen Åtgärder med anledning av coronaviruset.....	124
Bilaga 5	Sammanfattning av delbetänkandet Ett mer konkurrenskraftigt system för stöd vid korttidsarbete (SOU 2018:66)	125
Bilaga 6	Betänkandets lagförslag.....	127
Bilaga 7	Förteckning över remissinstanserna	131
Bilaga 8	Lagförslagen i lagrådsremissen Ett mer konkurrenskraftigt system för korttidsarbete.....	132
Bilaga 9	Lagrådets yttrande över förslagen i lagrådsremissen Ett mer konkurrenskraftigt system för korttidsarbete	138
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 mars 2020	139

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken (avsnitt 2.1 och 6).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön (avsnitt 2.2 och 6).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön (avsnitt 2.3 och 6).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i föräldraledighetslagen (1995:584) (avsnitt 2.4 och 6).
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i studiestöds-lagen (1999:1395) (avsnitt 2.5 och 7).
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall (avsnitt 2.6 och 4).
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete (avsnitt 2.7 och 5).
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:527) om studiestartsstöd (avsnitt 2.8 och 7).
9. Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (avsnitt 8.2).
10. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2020 besluta att Socialstyrelsen får ta upp lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 300 000 000 kronor (avsnitt 8.2).
11. Riksdagen godkänner ändrad beräkning av inkomster för 2020 (avsnitt 8.1 tabell 8.1)
12. Riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar nya och ändrade anslag enligt tabell 1.1.

Regeringen förslår vidare att riksdagen beslutar att förkorta motions-tiden till sex dagar.

Tabell 1.1 Specifikation av ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade och nya anslag 2020

Prop. 2019/20:132

Tusental kronor

Utgifts- område	Anslags- nummer	Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/Ny anslagnivå
3	Skatt, tull och exekution	12 056 989	24 000	12 080 989
1:1	Skatteverket	7 924 955	24 000	7 948 955
6	Försvar och samhällets krisberedskap	64 799 753	75 000	64 874 753
2:6	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 383 330	75 000	1 458 330
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	84 167 142	1 566 000	85 733 142
1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	9 257 886	1 511 000	10 768 886
2:1	Folkhälsomyndigheten	434 599	35 000	469 599
8:1	Socialstyrelsen	699 850	20 000	719 850
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	95 705 843	8 780 000	104 485 843
1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	36 925 977	1 800 000	38 725 977
1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	1 189 858	6 850 000	8 039 858
2:1	Försäkringskassan	8 807 593	130 000	8 937 593
24	Näringsliv	7 163 863	2 440 000	9 603 863
1:4	Tillväxtverket	284 375	20 000	304 375
1:22	Stöd vid korttidsarbete	0	2 420 000	2 420 000
Summa anslagsförändring på ändringsbudget			12 885 000	

2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att det i socialförsäkringsbalken ska införas två nya paragrafer, 2 kap. 5 a § och 27 kap. 9 a §, och närmast före 2 kap. 5 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

Extraordinära händelser i fredstid

5 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om undantag från bestämmelserna om tillfällig föräldrapenning i 13 kap., sjukpenning och karens i 27 och 28 kap., smittbärrpenning i 46 kap. och handläggning av ärenden i 110 kap. Sådana föreskrifter kan endast meddelas vid extraordinära händelser i fredstid.

27 kap.

9 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att ersättning i form av sjukpenning ska lämnas till en försäkrad som får ett karensavdrag enligt 6 § andra stycket lagen (1991:1047) om sjuklön. Sådana föreskrifter kan endast meddelas vid extraordinära händelser i fredstid.

Denna lag träder i kraft den 7 april 2020.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön

Prop. 2019/20:132

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:1047) om sjuklön¹

dels att 10 och 10 a §§ ska upphöra att gälla,

dels att 8 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 2 a §, och närmast före 2 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Extraordinära händelser i fredstid

2 a §

Regeringen får meddela föreskrifter om

1. undantag från de begränsningar i rätten till ersättning som anges i 17 §,

2. avvikelser från vad som sägs i 17 b § andra stycket, och

3. de ytterligare undantag från 17 a–17 d §§ som föranleds av föreskrifter enligt 1 eller 2.

Föreskrifter enligt första stycket får meddelas endast vid extraordinära händelser i fredstid.

8 §²

Sjuklön ska inte avse mistade förmåner under tid innan arbetsgivaren fått anmälan om sjukdomsfallet. Sjuklönen ska dock avse sådana förmåner från och med den dag då sjukdomsfallet inträffade, om arbetstagaren varit förhindrad att göra anmälan och sådan gjorts omedelbart efter det att hindret upphört.

Arbetsgivaren är skyldig att utge sjuklön för mistade förmåner under tid från och med den sjunde kalenderdagen efter dagen för sjukanmälan endast om arbetstagaren styrker nedsättningen av arbetsförmågan under denna tid genom intyg av läkare eller tandläkare. Intyget behöver inte innehålla närmare uppgift om vilken sjukdom arbetstagaren lider

Om sjuklön utges för mistade förmåner under tid före anmälan ska den första ersättningsdagen anses som sjukanmälningsdag.

¹ Senaste lydelse av

10 § 2004:788.

10 a § 2007:1004.

² Senaste lydelse 2018:648.

Prop. 2019/20:132 av. Om sjuklön utges för mistade förmåner under tid före anmälan ska den första ersättningsdagen anses som sjukanmälningsdag.

Finns det ett beslut enligt 10 § är arbetsgivaren inte skyldig att utge sjuklön om arbetstagaren inte iakttar vad som har ålagts honom i beslutet.

1. Denna lag träder i kraft den 7 april 2020.
2. Bestämmelserna i 8 § i den nya lydelsen ska dock tillämpas för tid från och med den 13 mars 2020.
3. De upphävda bestämmelserna i 10 och 10 a §§ ska inte tillämpas för tid efter den 12 mars 2020.
4. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för intyg som avser tid före den 13 mars 2020.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön Prop. 2019/20:132

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:1047) om sjuklön

dels att 8 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 10 och 10 a §§, av följande lydelse.

Lydelse enligt 2.2

Föreslagen lydelse

8 §

Sjuklön ska inte avse mistade förmåner under tid innan arbetsgivaren fått anmälan om sjukdomsfallet. Sjuklönen ska dock avse sådana förmåner från och med den dag då sjukdomsfallet inträffade, om arbetstagaren varit förhindrad att göra anmälan och sådan gjorts omedelbart efter det att hindret upphört.

Om sjuklön utges för mistade förmåner under tid före anmälan ska den första ersättningsdagen anses som sjukanmälningsdag.

Arbetsgivaren är skyldig att utge sjuklön för mistade förmåner under tid från och med den sjunde kalenderdagen efter dagen för sjukanmälan endast om arbetstagaren styrker nedsättningen av arbetsförmågan under denna tid genom intyg av läkare eller tandläkare. Intyget behöver inte innehålla närmare uppgift om vilken sjukdom arbetstagaren lider av. Om sjuklön utges för mistade förmåner under tid före anmälan ska den första ersättningsdagen anses som sjukanmälningsdag.

Finns det ett beslut enligt 10 § är arbetsgivaren inte skyldig att utge sjuklön om arbetstagaren inte iakttar vad som har ålagts honom i beslutet.

10 §¹

Försäkringskassan ska, under förutsättning att det finns särskilda skäl som talar för det, självant eller på framställning av arbetsgivaren ålägga arbetstagaren att genom intyg av läkare eller tandläkare styrka nedsättningen av arbetsförmågan

1. från och med en tidigare dag än sjunde kalenderdagen efter

¹ Tidigare 10 § upphävd genom 2020:000.

sjukanmälningdagen i en pågående sjukperiod, eller

2. från och med den första dagen av varje kommande sjukperiod.

Ett beslut enligt första stycket 2 får inte avse längre tid än ett år.

Ett beslut enligt denna paragraf gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet eller bestäms av en domstol som prövar beslutet.

10 a §²

En arbetsgivare får, om det finns särskilda skäl för det, begära att arbetstagaren genom intyg av läkare eller tandläkare styrker nedläggningen av arbetsförmågan från och med en tidigare dag i sjukperioden enligt 10 § första stycket 1 eller från och med den första dagen av varje kommande sjukperiod enligt 10 § första stycket 2. En begäran som gäller kommande sjukperioder får inte avse längre tid än ett år. Intyget behöver inte innehålla närmare uppgift om vilken sjukdom arbetstagaren lider av. Arbetsgivarens begäran ska vara skriftlig.

Har arbetstagaren utan godtagbart skäl underlåtit att lämna ett intyg i enlighet med begäran enligt första stycket, är arbetsgivaren inte skyldig att utge sjuklön för den del av den aktuella sjuklöneperioden för vilken det saknas sådant intyg.

Om en fråga som avses i första stycket regleras i ett kollektivavtal som avses i 2 § andra stycket, tillämpas inte bestämmelserna i första och andra styckena.

Denna lag träder i kraft den dag som regeringen bestämmer.

2.4 Förslag till lag om ändring i föräldraledighetslagen (1995:584)

Prop. 2019/20:132

Häri genom föreskrivs att 13 § föräldraledighetslagen (1995:584) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §¹

En arbetstagare som vill utnyttja sin rätt till ledighet enligt 4, 5, 6, 7 eller 9 § ska anmäla detta till arbetsgivaren minst två månader före ledighetens början eller, om det inte kan ske, så snart som möjligt. I samband med sin anmälan ska arbetstagaren ange hur lång tid ledigheten är planerad att pågå.

En arbetstagare som vill utnyttja sin rätt till ledighet enligt 8 § ska anmäla ledigheten till arbetsgivaren minst en vecka före ledighetens början. Om ledigheten beror på sjukdom eller smitta, gäller dock inte någon anmälningstid.

En arbetstagare som vill utnyttja sin rätt till ledighet enligt 8 § ska anmäla ledigheten till arbetsgivaren minst en vecka före ledighetens början. *Om det inte kan ske och rätten till ledigheten grundar sig i att arbetstagaren får tillfällig föräldrapenning eller skulle ha haft rätt till förmånen enligt föreskrifter som avses i 2 kap. 5 a § socialförsäkringsbalken, ska ledigheten anmälas så snart som möjligt.* Om ledigheten beror på sjukdom eller smitta, gäller dock inte någon anmälningstid.

Denna lag träder i kraft den 7 april 2020.

¹ Senaste lydelse 2018:1266.

Prop. 2019/20:132 2.5 Förslag till lag om ändring i studiestödslagen
(1999:1395)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 10 § och 3 kap. 24 § studiestödslagen (1999:1395) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

10 §¹

Regeringen *meddelar* föreskrifter om att studiehjälp får lämnas för tid då den studerande är sjuk.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *meddelar* också föreskrifter om studerandes rätt till studiehjälp vid ledighet

1. för tillfällig vård av barn,
2. för närståendevård, *eller*
3. i samband med att ett barn under 18 år har avlidit.

Regeringen *kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela* föreskrifter om att studiehjälp får lämnas för tid då den studerande är sjuk.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen* också *meddela* föreskrifter om studerandes rätt till studiehjälp vid ledighet

2. för närståendevård,
3. i samband med att ett barn under 18 år har avlidit, *eller*
4. vid *extraordinära händelser i fredstid.*

3 kap.

24 §²

Regeringen *meddelar* föreskrifter om att studiemedel får lämnas för tid då den studerande är sjuk.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *meddelar* också föreskrifter om studerandes rätt till studiemedel vid ledighet

1. för tillfällig vård av barn,
2. för närståendevård, *eller*
3. i samband med att ett barn under 18 år har avlidit.

Regeringen *kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela* föreskrifter om att studiemedel får lämnas för tid då den studerande är sjuk.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen* också *meddela* föreskrifter om studerandes rätt till studiemedel vid ledighet

2. för närståendevård,
3. i samband med att ett barn under 18 år har avlidit, *eller*
4. vid *extraordinära händelser i fredstid.*

¹ Senaste lydelse 2012:160.

² Senaste lydelse 2012:160.

Denna lag träder i kraft den 7 april 2020.

Prop. 2019/20:132 2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:99)
om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

Härigenom föreskrivs att 1 och 3–9 §§ lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Skatteverket får efter ansökan i andra fall än som avses i 17 kap. 1–7 §§ skattebetalningslagen (1997:483) bevilja anstånd med inbetalning av sådan avdragen skatt som avses i 10 kap. 17 § första stycket 3 skattebetalningslagen och sådana arbetsgivaravgifter som avses i 10 kap. 17 § första stycket 4 samma lag och som gäller redovisningsperioderna februari–december 2009.

Anståndet får beviljas för högst två redovisningsperioder och för varje period längst till motsvarande förfallodag ett år därefter. Ett anstånd får efter ansökan förlängas, dock längst till den 17 januari 2011.

Skatteverket får efter ansökan i andra fall än som avses i 63 kap. 3–5, 7, 7 a, 11–15 och 23 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) bevilja anstånd för redovisningsperioder som infaller under januari–september 2020 med inbetalning av

1. avdragen skatt och arbetsgivaravgifter som ska redovisas i en arbetsgivardeklaration enligt 26 kap. 19 § 1 skatteförfarandelagen, och

2. mervärdesskatt som ska redovisas i en sådan deklaration som avses i 26 kap. 5 § skatteförfarandelagen, och vars redovisningsperiod är en kalendermånad eller ett kalenderkvartal enligt 26 kap. 10 och 11 §§ samma lag.

Anstånd enligt första stycket 1 respektive 2 får beviljas för högst tre redovisningsperioder vardera om redovisningsperioden är en kalendermånad. Anstånd enligt första stycket 2 får dock beviljas för högst en redovisningsperiod om redovisningsperioden är ett kalenderkvartal.

Anståndstiden får bestämmas till längst ett år. Anståndsbeloppet ska betalas senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen som infaller närmast efter att anståndstiden upphör.

3 §

Skatteverket ska återkalla anståndet helt eller delvis om den skattskyldige begär det. Anståndsbeloppet ska då betalas enligt bestämmelserna i 16 kap. 6 § andra och tredje styckena skattebetalningslagen (1997:483).

Skatteverket ska återkalla anståndet helt eller delvis om den skattskyldige begär det. Anståndsbeloppet ska då betalas *senast den förfallodag* enligt 62 kap. 9 § första stycket *skatteförfarandelagen (2011:1244) som infaller närmast efter det att 30 dagar har gått från den dag då beslutet om återkallelse fattades.*

4 §

Den som har beviljats anstånd enligt 1 § ska betala kostnadsränta som enligt 19 kap. 6 § första stycket skattebetalningslagen (1997:483) gäller vid anstånd.

Den som har beviljats anstånd enligt 1 § ska betala kostnadsränta som enligt 65 kap. 7 § första stycket första meningen och tredje stycket *skatteförfarandelagen (2011:1244)* gäller vid anstånd.

5 §

Utöver ränta enligt 4 § ska den som har beviljats anstånd enligt 1 § betala en avgift (anståndsavgift). Anståndsavgiften tas ut med 0,3 procent per påbörjad kalendermånad på beviljat anståndsbelopp fram till och med förfallomånaden. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften sättas ned i motsvarande mån.

Utöver ränta enligt 4 § ska den som har beviljats anstånd enligt 1 § betala en avgift (anståndsavgift). Anståndsavgiften tas ut med 0,3 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad från och med månaden efter att anstånd beviljats till och med den månad då anståndsbeloppet ska betalas enligt 1 § tredje stycket. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften sättas ned i motsvarande mån.

Anståndsavgiften ska betalas senast den dag då anståndet upphör.

Anståndsavgiften ska betalas senast den förfallodag som avses i 1 § tredje stycket. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften betalas senast den förfallodag som avses i den bestämmelsen.

Anståndsavgiften ska vid tillämpning av inkomstskattelagen (1999:1229) behandlas som ränta enligt 19 kap. 6 § skattebetalningslagen (1997:483).

Anståndsavgiften ska vid tillämpning av inkomstskattelagen (1999:1229) behandlas som ränta enligt 65 kap. 7 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

6 §

Termer och uttryck som används i denna lag har samma betydelse

Termer och uttryck som används i denna lag har samma betydelse

Prop. 2019/20:132 som i *skattebetalningslagen* (1997:483) som i *skatteförfarandelagen* (2011:1244).

7 §

Bestämmelserna i *skattebetalningslagen* (1997:483) om debitering av skatt samt om betalning av skatt som omfattas av anstånd gäller också när anstånd har beviljats med stöd av denna lag.

Bestämmelserna i *skatteförfarandelagen* (2011:1244) om debitering av skatt samt om betalning av skatt som omfattas av anstånd gäller också när anstånd har beviljats med stöd av denna lag.

8 §

Bestämmelserna i *skattebetalningslagen* (1997:483) om bestämmande, debitering och betalning av skatt gäller för anståndsavgift enligt denna lag.

Bestämmelserna i *skatteförfarandelagen* (2011:1244) om bestämmande, debitering och betalning av skatt gäller för anståndsavgift enligt denna lag.

9 §

Skatteverkets beslut enligt denna lag omprövas och överklagas enligt bestämmelserna i 21 och 22 kap. *skattebetalningslagen* (1997:483).

Skatteverkets beslut enligt denna lag omprövas och överklagas enligt bestämmelserna i 66 och 67 kap. *skatteförfarandelagen* (2011:1244).

Denna lag träder i kraft den 7 april 2020.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

Prop. 2019/20:132

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

dels att 2, 4, 18, 19, 29 och 32–38 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 5 § ska lyda ”Stöd vid synnerligen djup lågkonjunktur”,

dels att det ska införas sex nya paragrafer, 5 a, 5 b, 6 a, 7 a, 7 b och 8 a §§, och närmast före 5 a och 7 b §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag finns bestämmelser om

- vilka arbetsgivare som omfattas av lagen (3 §),
- innebörden av vissa uttryck i denna lag (4 §),
- när stöd vid korttidsarbete får lämnas (5–8 §§),
- förutsättningar för preliminärt stöd (9–16 §§),
- beräkning av preliminärt stöd (17 §),
- ansökan om preliminärt stöd (18 §),
- avstämning av preliminärt stöd (1927 §§),
- anmälan om avstämning (28–30 §§),
- återbetalningsskyldighet för felaktiga utbetalningar (31 §),
- kreditering och debitering av skattekonto (32–34 §§),
- kontroll (35 och 36 §§),
- handläggande myndighet (37 §), och
- överklagande (38 §).

4 §

Vid tillämpning av denna lag ska följande gälla:

1. Ordinarie arbetstid är den tid som en arbetstagare skulle ha arbetat, om han eller hon inte hade deltagit i korttidsarbete. Vid beräkning av den ordinarie arbetstiden ska det bortses från frånvaro.

2. Ordinarie lön är den regelmässigt utgående kontanta lön som arbetstagaren skulle ha haft under stödmånaden om han eller hon inte hade deltagit i korttidsarbete. I den ordinarie lönen ingår dock inte löneökningar som avser tid efter jämförelsemånaden. Inte heller ingår lön till den del som den överstiger det belopp som regeringen bestämmer. Vid beräkning av den ordinarie lönen ska det bortses från frånvaro. Om arbetstagaren har deltagit i korttidsarbete under endast en del av stödmånaden, utgör den ordinarie lönen motsvarande del.

3. Korttidsarbete är arbete där arbetstiden är kortare än den ordinarie arbetstiden, eller där partiell arbetsbefrielse införs med stöd av ett centralt kollektivavtal, under en begränsad period *med anledning av en synnerligen djup*

3. Korttidsarbete är arbete där arbetstiden är kortare än den ordinarie arbetstiden, eller där partiell arbetsbefrielse införs med stöd av ett centralt kollektivavtal, under en begränsad period och

Prop. 2019/20:132 *lågkonjunktur* och lönen därför är lägre än den ordinarie lönen.

4. Stödperiod är den tidsperiod när stöd vid korttidsarbete ska lämnas enligt 5–8 §§.

5. Stödmånad är den kalendermånad som arbetsgivaren begär preliminärt stöd för.

6. Jämförelsemånad är den kalendermånad som infaller tre månader före den månad då regeringen föreskriver att stöd vid korttidsarbete ska lämnas enligt 5 §.

lönen därför är lägre än den ordinarie lönen.

4. Stödperiod är den tidsperiod när stöd vid korttidsarbete ska lämnas enligt 5–8 a §§.

6. Jämförelsemånad är den kalendermånad som infaller tre månader före den månad då regeringen föreskriver att stöd vid korttidsarbete ska lämnas enligt 5 § eller, när Tillväxtverket fattat beslut om godkännande enligt 5 a §, den kalendermånad som infaller tre månader före den månad då beslutet fattades.

7. Avstämningstidpunkt är den tidpunkt då skyldigheten att göra en avstämning har uppkommit.

8. Avstämningsperiod är en stödperiod eller den kortare period som skyldigheten att göra en avstämning avser.

Stöd efter godkännande från Tillväxtverket

5 a §

Stöd ska lämnas till en enskild arbetsgivare efter godkännande av Tillväxtverket.

Ett sådant godkännande får bara lämnas om

1. arbetsgivaren har fått tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter,

2. de ekonomiska svårigheterna har orsakats av något förhållande utom arbetsgivarens kontroll,

3. de ekonomiska svårigheterna inte rimligen hade kunnat förutses eller undvikas, och

4. arbetsgivaren har använt sig av andra tillgängliga åtgärder för att minska kostnaden för arbetskraft.

5 b §

Ett godkännande enligt 5 a § får inte lämnas om arbetsgivaren vid

tidpunkten för ansökan om godkännande är Prop. 2019/20:132

1. skyldig att upprätta en kontrollbalansräkning enligt 25 kap. 13 § aktiebolagslagen (2005:551),

2. föremål för företagsrekonstruktion enligt lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion, eller

3. på obestånd.

6 a §

En arbetsgivare som fått ett godkännande enligt 5 a § får beviljas preliminärt stöd enligt 18 § för högst sex kalendermånader i följd.

7 a §

Om de ekonomiska svårigheter som avses i 5 a § andra stycket förväntas kvarstå när den tidsperiod som anges i 6 a § löper ut får den förlängas en gång med tre kalendermånader.

En ansökan om förlängning ska ha kommit in till Tillväxtverket inom fyra kalendermånader från det att den tidsperiod som anges i 6 a § inletts. I annat fall får förlängning inte medges.

Sammanlagd tidsperiod

7 b §

Den sammanlagda tiden för stöd enligt 5 och 5 a §§ får inte överstiga 24 kalendermånader under en period om 36 kalendermånader.

8 a §

När en sådan tidsperiod som avses i 6, 6 a, 7 eller 7 a § har löpt ut, får ett beslut om godkännande enligt 5 a § fattas tidigast 24 kalendermånader efter den tidpunkten.

18 §

En ansökan om preliminärt stöd ska ha kommit in till *Skatteverket*

En ansökan om preliminärt stöd ska ha kommit in till *handläggande*

Prop. 2019/20:132 inom två kalendermånader från utgången av stödmånaden. I annat fall får stöd inte lämnas för stödmånaden.

myndighet inom två kalendermånader från utgången av stödmånaden. I annat fall får stöd inte lämnas för stödmånaden.

Vid stöd efter godkännande enligt 5 a § ska den första stödmånaden i stödperioden infalla senast 45 dagar efter godkännandet. I annat fall får stöd inte lämnas.

19 §

En arbetsgivare som har fått preliminärt stöd ska göra en avstämning enligt 20 §.

Avstämning ska ske vid utgången av tredje kalendermånaden från den tidpunkt då en stödperiod löpt ut. Om arbetsgivaren före denna tidpunkt under tre på varandra följande kalendermånader inte har ansökt om preliminärt stöd, uppkommer dock skyldigheten att göra en avstämning vid utgången av den tremånadersperioden. Den tidpunkt då skyldigheten att göra en avstämning uppkommit, är en avstämningstidpunkt.

En stödperiod eller den kortare period som skyldigheten att göra en avstämning avser, är en avstämningsperiod.

När preliminärt stöd har lämnats enligt 5 § ska avstämning göras vid utgången av tredje kalendermånaden från den tidpunkt då en stödperiod löpt ut. Om arbetsgivaren före denna tidpunkt under tre på varandra följande kalendermånader inte har ansökt om preliminärt stöd, uppkommer dock skyldigheten att göra en avstämning vid utgången av den tremånadersperioden.

När preliminärt stöd har lämnats enligt 5 a § ska avstämning göras vid utgången av den tredje kalendermånaden från den tidpunkt då en stödperiod inleddes och därefter senast var tredje månad.

29 §

En arbetsgivare som är skyldig att göra en avstämning ska ge in en anmälan om avstämning. Anmälan ska ha kommit in till Skatteverket inom två kalendermånader från avstämningstidpunkten. I anmälan ska det anges om arbetsgivaren är skyldig att betala tillbaka ett belopp efter sammanställning enligt 28 §.

En arbetsgivare som är skyldig att göra en avstämning ska ge in en anmälan om avstämning. När preliminärt stöd har lämnats enligt 5 § ska anmälan ha kommit in till Skatteverket inom två kalendermånader från avstämningstidpunkten. När preliminärt stöd har lämnats enligt 5 a § ska anmälan ha kommit in till Tillväxtverket inom två veckor från avstämnings-tidpunkten. I anmälan ska det anges om arbetsgivaren är skyldig att betala tillbaka ett belopp efter sammanställning enligt 28 §.

En arbetsgivare som efter sammanställning enligt 28 § har rätt till ytterligare stöd ska begära detta i anmälan om avstämning. I annat fall betalas inte något ytterligare stöd ut för avstämningsperioden.

Om det finns särskilda skäl, ska anstånd med att ge in anmälan om avstämning medges. Om förhållandena har ändrats så att det inte längre finns förutsättningar för anståndet, ska anståndet återkallas.

32 §

Preliminärt stöd och ytterligare stöd ska tillgodoföras arbetsgivaren genom kreditering på ett sådant skattekonto som avses i 61 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Preliminärt stöd och ytterligare stöd, *som har lämnats enligt 5 §*, ska tillgodoföras arbetsgivaren genom kreditering på ett sådant skattekonto som avses i 61 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Stödet ska krediteras arbetsgivarens skattekonto den 12 i månaden efter det att beslut om utbetalning fattats, med undantag för januari då stödet i stället ska krediteras den 17 och i augusti den 12 eller 17.

33 §

Om en arbetsgivare är återbetalningsskyldig *enligt denna lag*, ska Skatteverket besluta att återkräva beloppet. Ett sådant beslut ska innehålla uppgift om det belopp som arbetsgivaren ska betala tillbaka och när beloppet senast ska betalas.

Om en arbetsgivare är återbetalningsskyldig *för stöd som har lämnats enligt 5 §*, ska Skatteverket besluta att återkräva beloppet. Ett sådant beslut ska innehålla uppgift om det belopp som arbetsgivaren ska betala tillbaka och när beloppet senast ska betalas.

Senaste betalningsdagen ska bestämmas till den 12 eller 26 i en månad, i januari den 17 eller 26, i augusti den 12, 17 eller 26 och i december den 12 eller 27, och tidigast 30 dagar efter beslutet.

Det belopp som arbetsgivaren är skyldig att betala tillbaka ska debiteras ett sådant skattekonto som avses i 61 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

34 §

I fråga om stöd *enligt denna lag* gäller vad som sägs i skatteförfarandelagen (2011:1244) om

I fråga om stöd *som har lämnats enligt 5 §* gäller vad som sägs i skatteförfarandelagen (2011:1244) om

1. inbetalning till det särskilda kontot för skattebetalningar i 62 kap. 2 §,
2. avräkning i 62 kap. 11–14 §§,
3. vilken skatt eller avgift som är betald i 62 kap. 15 §,
4. inbetalda belopp som inte har kunnat tillgodoräknas någon i 62 kap. 19 §,
5. anstånd med betalning av skatter och avgifter i 63 kap. 2, 4–6, 8–10, 13, 15, 16, 22 och 23 §§,
6. återbetalning av skatter och avgifter i 64 kap. 2, 4, 9 och 10 §§,
7. ränta i 65 kap. 2–4, 7, 8, 13–16 och 18 §§,
8. besluts verkställbarhet i 68 kap. 1 §,
9. indrivning i 70 kap., och
10. övriga bestämmelser om verkställighet i 71 kap.

Prop. 2019/20:132 En fordran enligt denna lag ska vid tillämpningen av lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. anses vara en sådan fordran som har påförts enligt skatteförfarandelagen.

35 §

En arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd ska ge *Skatteverket* tillfälle att granska verksamheten med avseende på arbetsgivarens rätt till stöd och lämna de uppgifter som behövs för granskningen.

En arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd ska ge *handläggande myndighet* tillfälle att granska verksamheten med avseende på arbetsgivarens rätt till stöd och lämna de uppgifter som behövs för granskningen.

36 §

Skatteverket får förelägga en arbetsgivare att fullgöra sina skyldigheter enligt 35 §.

Handläggande myndighet får förelägga en arbetsgivare att fullgöra sina skyldigheter enligt 35 §.

Ett föreläggande får förenas med vite. Ett föreläggande får dock inte förenas med vite om det finns anledning att anta att den som ska föreläggas har begått en gärning som är straffbelagd, och föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen.

37 §

Frågor enligt denna lag, utom frågor som avses i 5–8 §§, prövas av *Skatteverket*.

Regeringen prövar frågor enligt 5, 6, 7 och 8 §§.

Skatteverket prövar frågor efter aktivering enligt 5 §.

Övriga frågor prövas av *Tillväxtverket*. *Tillväxtverket* ska handlägga en ansökan om godkännande enligt 5 a § skyndsamt.

38 §

Beslut enligt denna lag överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Beslut enligt 5–8 §§ och beslut om sådant anstånd som avses i 63 kap. 23 § skatteförfarandelagen (2011:1244) får dock inte överklagas.

Beslut enligt denna lag överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Beslut enligt 5, 6, 7 och 8 §§ samt beslut om sådant anstånd som avses i 63 kap. 23 § skatteförfarandelagen (2011:1244) får dock inte överklagas.

-
1. Denna lag träder i kraft den 7 april 2020.
 2. De nya bestämmelserna ska dock tillämpas för tid från och med den 16 mars 2020.

3. För stöd som lämnas enligt 5 a § ska följande gälla för stödmånader som infaller under perioden den 16 mars 2020 till och med den 31 december 2020:

- Vid tillämpning av 13 § ska löneminskningen uppgå till 4, 6 respektive 7,5 procent om arbetstidsminskningen är 20, 40 respektive 60 procent.
- Vid tillämpning av 17 § andra stycket ska preliminärt stöd lämnas med ett belopp som motsvarar 98,6 procent av underlaget i 17 § första stycket.
- Bestämmelserna i 14 § ska inte tillämpas. För stöd som lämnas under uppsägningstid ska vid tillämpning av 13 § bortses från sådan ersättning som utgår till arbetstagaren för att arbetsgivaren ska uppfylla 12 § lagen (1982:80) om anställningsskydd.

Prop. 2019/20:132 2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:527)
om studiestartsstöd

Härigenom förskrivs att 24 § lagen (2017:527) om studiestartsstöd ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

24 §

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att studiestartsstöd får lämnas för tid då den studerande är sjuk.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att studiestartsstöd också får lämnas vid ledighet

1. för tillfällig vård av barn,	2. för närståendevård,
2. för närståendevård, <i>eller</i>	3. i samband med att ett barn
3. i samband med att ett barn	under 18 år har avlidit, <i>eller</i>
under 18 år har avlidit.	4. vid <i>extraordinära händelser i fredstid.</i>

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att studiestartsstöd som lämnas vid sjukdom eller sådan ledighet som anges i andra stycket får ingå i det antal veckor som studiestartsstöd högst får lämnas för enligt 16 §.

Denna lag träder i kraft den 7 april 2020.

3 Ärendet och dess beredning

3.1 Skäl för ändringar i statens budget och förkortad motionstid

Enligt riksdagsordningen får regeringen vid högst två tillfällen lämna en proposition med förslag till ändringar i statens budget för det löpande budgetåret (9 kap. 6 § första stycket). En sådan proposition lämnas i anslutning till budgetpropositionen eller den ekonomiska vårpropositionen (tilläggsbestämmelse 9.6.1). Förslag till ändringar i budgeten får dock lämnas vid andra tillfällen om regeringen anser att det finns särskilda skäl (9 kap. 6 § andra stycket).

Spridningen av det nya coronaviruset, som orsakar sjukdomen covid-19, medför såväl humanitära som ekonomiska konsekvenser. Det är viktigt att snabbt vidta åtgärder för att stärka bekämpningen av virusutbrottet och dess följdverkningar. Att myndigheter, kommuner och regioner har alla verktyg de behöver är inte bara avgörande för att bekämpa smittan, utan är också centralt för att minska smittans samhällsekonomiska kostnader. Det är vidare av stor betydelse att åtgärder snabbt vidtas för att dämpa effekterna av viruset för företag och samhällsekonomin. Regeringen anser därför att det finns särskilda skäl för att lämna ytterligare förslag till ändringar i statens budget för 2020.

Regeringen anser vidare mot bakgrund av vad som ovan anförts att det finns synnerliga skäl för riksdagen att besluta om förkortad motionstid. Regeringen föreslår därför att motionstiden förkortas till sex dagar.

3.2 Socialförsäkringsbalken och anslutande lagar

Utbrottet av det nya coronaviruset har aktualiserat behovet av särskild lagstiftning vid extraordinära förhållanden i fredstid, t.ex. vid utbrott av samhällsfarliga sjukdomar. Mot bakgrund av detta har det inom Socialdepartementet utarbetats förslag som ger regeringen möjlighet att meddela särskilda föreskrifter avseende tillfällig föräldrapenning, sjukpenning och karens, smittbärrapenning och handläggning av ärenden i socialförsäkringsbalken. Vidare har det tagits fram förslag när det gäller dels arbetstagares skyldighet enligt lagen (1991:1047) om sjuklön att styrka nedsättning av arbetsförmågan genom intyg av läkare eller tandläkare, dels anmälningstid enligt föräldraledighetslagen (1995:584). Lagförslaget i avsnitt 2.1 har beretts under hand med Försäkringskassan. Remissynpunkter på lagförslagen i avsnitten 2.2–2.4 har vid ett möte den 17 mars 2020 inhämtats från Arbetsgivarverket, Försäkringskassan, Sveriges Kommuner och Regioner samt Svenskt Näringsliv. Minnesanteckningar från mötet finns tillgängliga i Socialdepartementet (S2020/01810/SF).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 17 mars 2020 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 1*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 2*.

3.3 Anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

I Finansdepartementet har ett förslag om ändringar i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall tagits fram. Förslaget innebär att anstånd med inbetalning av preliminär skatt, arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt som avser redovisningsperioderna januari–september 2020 kan beviljas efter ansökan. En motsvande ordning infördes i samband med finanskrisen 2008 och 2009 i syfte att motverka negativa effekter för företag som kunde uppkomma som en följd av likviditetsproblem under den krisen, se propositionen Ökade möjligheter till skatteanstånd (prop. 2008/09:113). Lagen trädde i kraft den 1 mars 2009.

Regeringen har under hand inhämtat synpunkter från Skatteverket. Skatteverket har inga invändningar mot att förslaget genomförs och lämnar vidare vissa författningstekniska synpunkter. Skatteverkets synpunkter på förslaget finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2020/01043/S3).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 16 mars 2020 att inhämta Lagrådets yttrande över det lagförslag som finns i *bilaga 3*. Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 4*. I förhållande till lagrådsremissen har vissa språkliga ändringar gjorts.

3.4 Ett utvidgat system för stöd vid korttidsarbete

Regeringen beslutade den 15 februari 2018 att ge en särskild utredare i uppdrag att bl.a. analysera om och i så fall hur det svenska systemet med statligt stöd vid korttidsarbete kan göras mer konkurrenskraftigt. Utredaren skulle även analysera om det fanns behov av att kombinera systemet med åtgärder som t.ex. validering, utbildning eller annan kompetensutveckling för de arbetstagare som deltar i korttidsarbete. Om analysen visade på behov av förändringar skulle utredaren lämna sådana förslag (dir. 2018:5).

Utredningen, som antog namnet Utredningen om ett mer konkurrenskraftigt system för stöd vid korttidsarbete, lämnade i augusti 2018 över delbetänkandet Ett mer konkurrenskraftigt system för stöd vid korttidsarbete (SOU 2018:66). En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 5*. Betänkandets lagförslag finns i *bilaga 6*. Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 7*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2018/02864/S1). De förslag som finns i delbetänkandet behandlas i denna proposition.

Därefter har fråga om den personuppgiftsbehandling som förslaget ger upphov till är förenlig med regelverket om dataskydd uppkommit (se avsnitt 5.9). Regeringen har under hand inhämtat synpunkter från Datainspektionen och Skatteverket. Datainspektionens och Skatteverkets syn-

punkter finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2018/02864/S1). Även fråga om att tillfälligt öka statens andel av kostnaderna för stödet har uppkommit (se avsnitt 5.7). Regeringen har under hand inhämtat synpunkter från Tillväxtverket och Konjunkturinstitutet. Konjunkturinstitutet tillstyrker förslaget. Konjunkturinstitutets synpunkter på förslaget finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2020/01076/S1). Det har även uppkommit fråga om stöd ska kunna lämnas under uppsägningstid (se avsnitt 5.7). Regeringen har under hand inhämtat synpunkter från Visita och Hotell- och restaurangfacket som tillstyrker förslaget. Visitas och Hotell- och restaurangfackets synpunkter på förslaget finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2020/01190/S1).

I februari 2019 lämnade utredningen över sitt slutbetänkande Stöd för validering eller kompetensåtgärder i samband med korttidsarbete (SOU 2019:10). Förslagen i slutbetänkandet bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 5 mars 2020 att inhämta Lagrådets yttrande över det lagförslag som finns i *bilaga 8*. Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 9*. I förhållande till lagrådsremissen har det gjorts följdändringar i 2 och 4 §§ lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete av rättelsekaraktär. Vissa redaktionella och språkliga ändringar har också gjorts.

Regeringen beslutade den 16 mars 2020 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 3*. Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 4*.

I förhållande till lagrådsremissen har det gjorts en ändring i punkt 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna som innebär att det har lagts till en tredje strecksats. Regeringen bedömer att den föreslagna ändringen är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Lagrådets yttrande över det förslaget har därför inte inhämtats.

3.5 Studiestöd vid extraordinära händelser

Utbrottet av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 har aktualiserat behovet av särskild lagstiftning vid extraordinära förhållanden som t.ex. utbrott av samhällsfarliga sjukdomar. Mot bakgrund av detta har det i Utbildningsdepartementet utarbetats förslag om att införa upplysningsbestämmelser om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om studerandes rätt till studiestöd i form av studiehjälp, studiemedel och studiestartsstöd vid ledighet vid extraordinära händelser i fredstid. Regeringen har under hand inhämtat synpunkter från Centrala studiestödsnämnden (CSN) och Överklagandenämnden för studiestöd (ÖKS), som inte har haft några synpunkter på lagförslagen. Synpunkterna finns tillgängliga i Utbildningsdepartementet (U2020/01288/UH).

Anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

4.1 Befintliga regler om anstånd med inbetalning av skatter och avgifter

Nedan följer en redogörelse för relevanta delar av det befintliga regelverket om anstånd med betalning av skatter och avgifter i skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL, och i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

Skatteförfarandelagen

Enligt bestämmelserna i 26 kap. SFL ska bl.a. arbetsgivares sammanlagda skatteavdrag och arbetsgivaravgifter redovisas i en arbetsgivardeklaration för varje redovisningsperiod. Redovisningsperioden är en kalendermånad. Skatten och arbetsgivaravgifterna för varje redovisningsperiod ska enligt bestämmelserna i 62 kap. SFL som huvudregel betalas senast den 12:e i månaden efter redovisningsperioden. I januari samt i vissa fall även i augusti ska dock betalning senast ske den 17:e i respektive månad.

I detta sammanhang kan det nämnas att det av 3 kap. 3 § SFL framgår att med arbetsgivaravgifter avses arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. socialavgiftslagen (2000:980), skatt enligt 1 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster och avgift enligt 1 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift.

Vidare framgår av 26 kap. SFL att den som är registrerad för mervärdesskatt ska lämna en mervärdesskattedeklaration för varje redovisningsperiod. Redovisningsperioden är enligt huvudregeln en kalendermånad. Om beskattningsunderlaget för mervärdesskatt, exklusive unionsinterna förvärv och import, beräknas uppgå till högst 40 miljoner kronor för beskattningsåret är redovisningsperioden för mervärdesskatt dock ett kalenderkvartal, och om samma underlag beräknas uppgå till högst en miljon kronor är redovisningsperioden ett beskattningsår. Mervärdesskatten för redovisningsperioden en kalendermånad ska som huvudregel redovisas och betalas senast den 26:e i månaden efter periodens utgång (62 kap. 3 § och 26 kap. 30 § SFL). För redovisningsperioden ett kalenderkvartal ska skatten betalas senast den 12:e i andra månaden efter periodens utgång (62 kap. 3 § och 26 kap. 26 § SFL). Mervärdesskatten för redovisningsperioden ett beskattningsår ska betalas senast den 26:e i andra månaden efter periodens utgång (62 kap. 3 § och 26 kap. 33 § SFL), men i vissa fall ska skatten betalas senare, dvs. i samband med att inkomstdeklarationen lämnas (62 kap. 3 § och 26 kap. 33 a–33 b §§ SFL).

Bestämmelser om anstånd med betalning av skatter och avgifter finns i 63 kap. SFL. Av intresse i detta sammanhang är främst bestämmelsen i 63 kap. 15 § SFL, enligt vilken Skatteverket ska bevilja anstånd med betalning av skatter och avgifter om det finns synnerliga skäl. Bestämmelsen har ett snävt tillämpningsområde (se prop. 1996/97:100 s. 427–431, jfr prop. 2010/11:165 s. 1041). Huvudsyftet med paragrafen är att vid tillfälliga betalningsproblem ge den skattskyldige skäligen råd för att kunna betala skatten eller avgiften. Anstånd på grund av synnerliga skäl

får i princip bara beviljas om ett anstånd är till fördel för både den skattskyldige och det allmänna. Det bör därför klart framgå att ett anstånd inte leder till kreditförluster för det allmänna. Om den skattskyldige inte bedöms kunna betala skatten eller avgiften efter anståndstiden ska anstånd som utgångspunkt alltså inte beviljas. I propositionen anges vidare uttryckligen att särskild restriktivitet bör iakttas om anstånd söks av näringsidkare eller för betydande belopp. I dessa fall bör dock den skattskyldige genom korta anståndstider, i regel längst en eller två månader, förmås att genom andra åtgärder få till stånd en lösning på sina betalningsproblem (prop. 1996/97:100 s. 430). Det anförs även att det kan finnas större fog för att ge anstånd med belopp som motsvarar den skattskyldiges egen inkomstskatt än med ett belopp som motsvarar t.ex. avdragen skatt (prop. 1996/97:100 s. 431).

I 63 kap. 23 § SFL anges vidare att om det kan antas vara till fördel för det allmänna, får Skatteverket bevilja anstånd med betalning av skatt eller avgift. Av förarbetena framgår bl.a. följande (se prop. 2010/11:165 s. 1043 f.). Ett anstånd anses vara till fördel för det allmänna om det främjar utsikterna för att skatten eller avgiften kommer att betalas. Anståndet ska alltså framstå som ett bättre alternativ än att låta fordringen gå till indrivning. Det anges vidare att Skatteverket får bevilja det aktuella anståndet. Den skattskyldige har alltså inte rätt att få anstånd på den grunden att det är till fördel för det allmänna. Paragrafen innehåller alltså enbart en befogenhet för Skatteverket och ingen rättighet för den skattskyldige. Detta innebär att Skatteverket inte är bundet av reglerna i 63 kap. 16 och 22 §§ om anståndsbeloppets storlek eller hur lång anståndstiden ska vara. Detta styrs enbart av vad som är till fördel för det allmänna. Mot bakgrund av att den skattskyldige inte har rätt till anstånd får Skatteverkets beslut inte överklagas.

Bestämmelser om ränta finns i 65 kap. SFL. I 65 kap. 2 § SFL anges bl.a. att ränta som ska påföras (kostnadsränta) ska beräknas när det finns ett underskott på skattekontot. Av 65 kap. 7 § SFL framgår bl.a. att om anstånd med betalning av skatt eller avgift har beviljats och anståndsbeloppet ska betalas när anståndstiden har gått ut, ska kostnadsränta beräknas från och med dagen efter beloppets ursprungliga förfallodag. Kostnadsränta ska beräknas till och med den dag då anståndsbeloppet senast ska vara inbetalt. Enligt 65 kap. 4 § SFL beräknas kostnadsräntan, om inte annat föreskrivs, efter en räntesats som motsvarar basräntan. I 65 kap. 3 § SFL anges bl.a. att basräntan ska fastställas på grundval av 125 procent av räntesatsen för sexmånaders statsskuldväxlar och gälla från och med kalendermånaden närmast efter fastställandet.

Vidare framgår av 65 kap. 13 § SFL bl.a. att om skatt eller avgift inte betalas i rätt tid, ska kostnadsränta betalas från och med dagen efter den dag då beloppet senast skulle ha betalats. Kostnadsräntan beräknas då efter en räntesats som motsvarar basräntan plus 15 procentenheter till och med den dag då ett beslut om att lämna beloppet till Kronofogdemyndigheten för indrivning eller för verkställighet av betalningssäkring registreras i utsköknings- eller indrivningsdatabasen. Därefter beräknas kostnadsräntan efter en räntesats som motsvarar basräntan.

I 70 kap. 1 § SFL anges bl.a. att om ett skattebelopp eller avgiftsbelopp inte har betalats i rätt tid, ska fordran lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning, om vissa förutsättningar är uppfyllda. Av 70 kap. 2 § SFL

Prop. 2019/20:132 framgår bl.a. att om det finns särskilda skäl får Skatteverket avstå från att lämna en fordran för indrivning. Om en fordran på skatt eller avgift har lämnats för indrivning, ska Kronofogdemyndigheten beräkna räntan enligt 65 kap. 13 § andra stycket SFL för tiden efter överlämnandet och driva in den (70 kap. 4 § SFL).

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

Under finanskrisen 2008–09 infördes tillfälliga anståndsbestämmelser genom lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall (se prop. 2008/09:113, bet. 2008/09:SkU27, rskr. 2008/09:175). Möjligheten att bevilja anstånd enligt den lagen var tidsbegränsad men lagen som sådan var inte tillfällig.

Av 1 § framgår bl.a. att Skatteverket efter ansökan får bevilja anstånd med inbetalning av anställdas preliminära skatt och arbetsgivaravgifter. Enligt gällande reglering kan anståndet endast avse sådan preliminär skatt och sådana arbetsgivaravgifter som gällde redovisningsperioderna februari–december 2009. Enligt bestämmelsen får anstånd beviljas för högst två redovisningsperioder och för varje period längst till motsvarande förfallodag ett år därefter.

Enligt 2 § beviljas anstånd om inte särskilda skäl talar emot det. Skatteverket ska vidare återkalla anståndet helt eller delvis om den skattskyldige begär det (3 §).

Den som har beviljats anstånd ska betala den kostnadsränta som gäller vid anstånd (4 §). Utöver ränta ska den som har beviljats anstånd betala en anståndsavgift. Anståndsavgiften tas ut med 0,3 procent per påbörjad kalendermånad på beviljat anståndsbelopp fram till och med förfallomånaden. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften sättas ned i motsvarande mån. Anståndsavgiften ska betalas senast den dag då anståndet upphör (5 §).

4.2 Behovet av tillfälliga skattekrediter med anledning av det nya coronaviruset

Regeringens bedömning: En tidsbegränsad möjlighet till anstånd med betalning av vissa skatter och avgifter bör införas. Även mervärdesskatt bör omfattas av möjligheten till anstånd.

Skälen för regeringens bedömning: Med hänsyn till den allvarliga situation som delar av det svenska näringslivet befinner sig i och andra befaras hamna i på grund av utbrottet av det nya coronaviruset finns det enligt regeringens mening anledning att överväga vissa extraordinära åtgärder. Åtgärderna ska syfta till att dämpa tillfälliga likviditetsproblem som kan uppstå för företag i följderna av virusutbrottet och åtgärderna för att begränsa smittspridningen.

Ett sätt att underlätta för företagen i den rådande situationen är att ge Skatteverket möjlighet att bevilja anstånd med betalning av skatter och avgifter. Det finns enligt gällande regler en skyldighet för Skatteverket att

bevilja anstånd om det finns synnerliga skäl (63 kap. 15 § SFL). Regeringen bedömer dock att den bestämmelsen inte är tillräcklig för att hantera likviditetsproblem av nu aktuellt slag. Bestämmelsen har ett snävt tillämpningsområde och bör tillämpas mycket restriktivt när det gäller näringsidkare. Det förutsätts vidare att anståndstiden är mycket kort, i regel endast en eller två månader. Regeringen bedömer att inte heller övriga anståndsbestämmelser i skatteförfarandelagen är tillräckliga för att dämpa de nu aktuella likviditetsproblemen.

Under finanskrisen 2008–09 infördes, som nämns ovan, tillfälliga anståndsmöjligheter genom lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall. Syftet med lagen var att dämpa likviditetsproblem för företag som t.ex. på grund av informationsasymmetrier inte kunde få lån på marknadsmässiga villkor på grund av finanskrisen. Möjligheten att bevilja anstånd var tidsbegränsad men lagen som sådan var inte tillfällig. Regeringen bedömer därför att det är möjligt att genom vissa justeringar i den lagen göra anståndsregleringen tillämplig igen och att låta lagen omfatta även mervärdesskatt. Här kan även nämnas att Svenskt Näringsliv i ett brev till Finansdepartementet bl.a. har efterfrågat en möjlighet för företag att få anstånd med inbetalning av arbetsgivaravgifter och preliminärskatt avseende de anställda (dnr Fi2020/01001/S1).

4.3 En tidsbegränsad möjlighet till anstånd med inbetalning av skatter och avgifter ska återinföras

Regeringens förslag: Skatteverket ges möjlighet att bevilja anstånd med inbetalning av dels arbetsgivares sammanlagda skatteavdrag och arbetsgivaravgifter, dels mervärdesskatt, som gäller redovisningsperioder som infaller under januari–september 2020. Anståndet får beviljas för högst tre redovisningsperioder för skatteavdrag och arbetsgivaravgifter respektive mervärdesskatt. För mervärdesskatt som redovisas kvartalsvis får anstånd beviljas för högst en redovisningsperiod. Anståndstiden får bestämmas till längst ett år. Anståndsbeloppet ska betalas senast den förfallodag enligt viss bestämmelse i skatteförfarandelagen som infaller närmast efter att anståndstiden upphör.

Anståndsavgiften, som beräknas till 0,3 procent på beviljat anståndsbelopp, ska tas ut per kalendermånad från och med månaden efter att anstånd beviljats till och med den månad då anståndsbeloppet ska betalas. Anståndsavgiften ska betalas senast den dag då anståndsbeloppet senast ska vara inbetalt.

Om anståndet har återkallats ska anståndsbeloppet betalas senast den förfallodag enligt viss bestämmelse i skatteförfarandelagen som infaller närmast efter det att 30 dagar har gått från beslutet om återkallelse. Anståndsavgiften ska då betalas vid samma tidpunkt.

Skälen för regeringens förslag: Vid utformningen av tillfälliga anstånd måste en avvägning göras mellan å ena sidan syftet att underlätta för i grunden sunda och livskraftiga företag med likviditetsproblem och å andra

Prop. 2019/20:132 sidan risken för ett ökat spelrum för oseriösa företag. En anledning till att anstånd allmänt sett bör beviljas restriktivt är att uppbördsförlusterna blir större vid mer omfattande eller längre anstånd. Vidare är osäkerheten i dagsläget stor när det gäller hur omfattande de ekonomiska konsekvenserna av virusutbrottet kommer att bli. Sammantaget innebär detta att anstånd bör kunna beviljas för avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter, eftersom anstånd med den skatten och de avgifterna bedöms särskilt förbättra företagets likviditet. För att underlätta ytterligare bör dessutom anstånd kunna beviljas för mervärdesskatt.

Den nuvarande regleringen i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall innebär att anstånd kan beviljas avseende två redovisningsperioder, dvs. två kalendermånader. Här bör nämnas att en redovisningsperiod för mervärdesskatt i vissa fall kan vara ett kalenderkvartal, dvs. tre kalendermånader. Som nämns ovan anser regeringen att anstånd även bör kunna beviljas för mervärdesskatt. I syfte att ge de skattskyldiga likvärdiga förutsättningar att få anstånd bör anståndet beviljas för högst tre redovisningsperioder för skatteavdrag och arbetsgivaravgifter respektive mervärdesskatt. För den som har ett kalenderkvartal som redovisningsperiod för mervärdesskatt bör anstånd dock beviljas för högst en redovisningsperiod.

Den som har beskattningsår som redovisningsperiod för mervärdesskatt bör inte omfattas av möjligheten till anstånd avseende mervärdesskatten. Skälet är att det kan antas att de tillfälliga likviditetsproblemen inte drabbar dessa företag lika hårt som de som betalar mervärdesskatt månads- eller kvartalsvis. För den som redovisar mervärdesskatt årsvis kan den långa redovisningsperioden i sig anses medföra effekter som liknar de som följer av ett beviljat anstånd.

Anståndet bör gälla för skatt och avgift som gäller redovisningsperioderna januari–september 2020. Skälet till att just dessa perioder föreslås är bl.a. att det i nuläget är svårt att bedöma hur lång tid de likviditetsproblem som har uppkommit och befaras uppkomma till följd av coronavirusets utbrott kommer att vara. Utvecklingen framöver skulle kunna ge anledning att införa en möjlighet till anstånd som avser redovisningsperioder efter september 2020. Regeringen avser att noga följa utvecklingen och effekterna av bestämmelserna. Regeringen vill här betona att detta förslag inte innebär att regeringen frångår sin inställning att näringslivet i ett normalläge ska säkerställa likviditeten och låna på marknadens villkor. Det är således med anledning av den allvarliga situationen efter coronavirusets utbrott som regeringen anser att ökade möjligheter till skatteanstånd ska återinföras.

I detta sammanhang kan det nämnas att skatt och avgift som gäller redovisningsperioderna januari–mars 2020 redan kan komma att vara inbetald när anståndet beviljas. Ett beslut om anstånd innebär då att ett belopp motsvarande denna skatt och/eller avgift kommer att krediteras på den skattskyldiges skattekonto som en inbetalning.

Regeringen föreslår att anståndstiden får bestämmas till längst ett år räknat från dagen för beslutet om anstånd, för att möjliggöra ett anstånd som syftar till att förbättra företagets likviditet. Anståndsbeloppet bör betalas senast den förfalldag enligt 62 kap. 9 § första stycket SFL som infaller närmast efter det att anståndstiden upphör.

Enligt befintliga regler ska den som har beviljats anstånd betala kostnadsränta som beräknas med utgångspunkt i beloppets ursprungliga förfallodag. Den som har beviljats anstånd ska även betala en anståndsavgift. Anståndsavgiften tas enligt gällande reglering, och i linje med hur regelverket fungerade under finanskrisen 2008–2009, ut med 0,3 procent per påbörjad kalendermånad på beviljat anståndsbelopp fram till och med förfallomånaden.

En anståndsavgift på 0,3 procent per påbörjad kalendermånad på beviljat anståndsbelopp fram till och med förfallomånaden motsvarar tillsammans med en kostnadsränta på 1,25 procent en ränta som får dras av med 6,6 procent $(1,25 + [13 \times 0,3]) / (1 - 0,214)$. Den sammantagna räntan bedöms utgöra en kreditkostnad som inte understiger en normal marknadsränta. Genom att en del av kreditkostnaden består av kostnadsränta enligt skatteförfarandelagen, kommer kostnaden att anpassas efter hur ränteläget förändras. Räntesatsen för anståndsavgiften bedöms därför alltjämt kunna uppgå till 0,3 procent. Regeringen följer frågan om räntans storlek och kan komma att agera för att justera räntan om den nuvarande krisen får ett mer utdraget förlopp. Anståndsavgiften bör tas ut på det beviljade anståndsbeloppet per kalendermånad från och med månaden efter att anstånd beviljats till och med den månad då anståndsbeloppet ska betalas.

Anstånd ska enligt vad som redan gäller i dag kunna beviljas om inte särskilda skäl talar emot det. Skatteverket ska alltså i varje enskilt fall göra en prövning av om anstånd bör beviljas. Exempelvis bör företag som har icke försumbara skatteskulder inte kunna beviljas anstånd (se prop. 2008/09:113 s. 9).

Förslaget påverkar inte tidpunkten för lämnande av deklARATION.

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 1 och 3–9 §§ lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

4.4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Ändringarna ska träda i kraft den 7 april 2020.

Regeringens bedömning: Det behövs inga övergångsbestämmelser.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Den tidsbegränsade möjligheten till anstånd med inbetalning av arbetsgivares avdrag för preliminär skatt och arbetsgivaravgifter bör alltså enligt regeringen återinföras samt utökas till att gälla även mervärdesskatt. Ändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Regeringen föreslår därför att lagändringarna ska träda i kraft den 7 april 2020. Detta innebär att Skatteverket från och med detta datum kommer att kunna bevilja anstånd som omfattar redovisningsperioder från och med januari 2020.

De nya anståndsbestämmelserna kan alltså i vissa fall innebära att ett beviljat anstånd avser skatter och avgifter som är hänförliga till redovisningsperioder före ikraftträdandet. Den skattskyldige ska betala kostnadsränta och anståndsavgift som beräknas på underlag av anståndsbeloppet. I

Prop. 2019/20:132 detta sammanhang bör förbudet mot retroaktiv lagstiftning nämnas. I 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen anges att skatt eller statlig avgift inte får tas ut i vidare mån än som följer av föreskrifter som gällde när den omständighet inträffade som utlöste skatt- eller avgiftsskyldigheten.

När det gäller kostnadsräntan ska den beräknas från och med dagen efter beloppets ursprungliga förfallodag. Det ska dock understrykas att detta innebär att den höga kostnadsränta enligt 65 kap. 13 § SFL som eventuellt har påförts under redovisningsperioder som har infallit före ikraftträdandet av förslaget och som omfattas av anståndet, kan sägas ersättas av den lägre kostnadsränta som aktualiseras vid anstånd och som beräknas enligt 65 kap. 2–4 §§ SFL. Om det under de redovisningsperioder som har infallit före ikraftträdandet och som omfattas av anståndet inte har funnits ett underskott på skattekotot påförs ingen kostnadsränta för anståndet. Detta följer av 65 kap. 2 § SFL, som bl.a. anger att ränta som ska påföras (kostnadsränta) ska beräknas när det finns ett underskott på skattekotot. När det gäller anståndsavgiften tas den ut med en viss procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad från och med månaden efter att anstånd beviljas. Regeringen bedömer därför att förslagen är förenliga med den aktuella regleringen i regeringsformen.

Ändringarna är inte av sådant slag att några övergångsbestämmelser behövs.

4.5 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

4.5.1 Tillfälliga skattekrediter

I samband med finanskrisen 2008–09 infördes en tidsbegränsad lag om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall. Effekterna av denna lag utvärderades av Skatteverket (Utvärdering av effekterna av lagen [2009:99] om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall, dnr 131-75550-12/112). Denna utvärdering används i relevanta delar som underlag i denna konsekvensanalys.

4.5.2 Syfte och alternativa lösningar

Syftet med förslaget är att snabbt dämpa tillfälliga likviditetsproblem som kan uppstå för företag i följderna av spridningen av coronaviruset och de åtgärder som vidtas för att minska spridningen. Förslaget bedöms vara ett effektivt sätt att underlätta för företag som kortfristigt har problem med likviditeten. Om förslaget inte genomförs finns en risk att företag som i grunden är livskraftiga tvingas lägga ner sin verksamhet eller minska antalet anställda på grund av tillfälliga likviditetsproblem. Genom den allmänna och snabba likviditetsförstärkningen för företagen förväntas förtroendet inom näringslivet att stärkas. Eventuell oro för motpartsrisiker kan förväntas minska av förslaget.

Det tillfälliga anståndet föreslås omfatta preliminär skatt för anställda, arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt. Den samlade offentligfinansiella effekten av anstånd med betalning av de aktuella skatterna består av två deleffekter. Den första deleffekten är en ränteeffekt av de uppskjutna betalningarna, som påverkar statens lånebehov. Den andra deleffekten är den påverkan på statens uppbördsförluster som anstånden medför. Båda deleffekterna har i sin tur två motverkande effekter. När det gäller ränteeffekten medför de uppskjutna betalningarna en räntekostnad för staten. Samtidigt påförs företagen som använder sig av anstånd en kostnadsränta och en anståndsavgift som sammantaget är högre än statens upplåningskostnad. Den offentligfinansiella nettoeffekten av de båda räntorna är därför positiv för staten. Även uppbördsförlusterna har två motverkande effekter. Som allmän princip gäller att uppbördsförlusterna ökar ju längre tid som förflyter mellan den skattepliktiga händelsen och skattebetalningen, dvs. om skattekrediten förlängs hinner fler företag att gå i konkurs innan skatten betalas. Samtidigt är syftet med de tillfälliga anstånden att förhindra konkurser genom att i grunden livskraftiga företag får hjälp att överbrygga tillfälliga likviditetsproblem. Hur dessa två effekter förhåller sig till varandra storleksmässigt är svårt att avgöra, men den samlade nettoeffekten är mindre än respektive effekt var för sig.

Möjligheterna till tillfälliga anstånd medför således att staten ökar risken för att det uppstår uppbördsförluster. Samtidigt utgår en anståndsavgift utöver den normala kostnadsräntan. Rent principiellt ska denna anståndsavgift kompensera för den ökade risken för uppbördsförluster.

Kostnadsräntan uppgår till basräntan, 1,25 procent. För de tillfälliga anstånden tillkommer en anståndsavgift på 0,3 procent per påbörjad kalendermånad på beviljat anståndsbelopp fram till och med förfallomånaden. Kostnadsräntan och anståndsavgiften motsvarar tillsammans en avdragsgill ränta i ett aktiebolag om 6,6 procent¹. Denna räntesats bedöms ligga inom det intervall som under normala förhållanden utgör marknadsränta för företag som tillfälligt behöver hantera en övergående likviditetsbrist. Bredden på intervallet för marknadsräntor är svår att bedöma, men med den osäkerhet om kreditrisker som råder i den nuvarande situationen är det möjligt att den samlade kostnadsräntan och anståndsräntan är lägre än marknadsräntan för en stor del av de företag som är i behov av kortfristiga lån för att täcka en likviditetsbrist.

Nivån på den samlade kostnadsräntan och anståndsavgiften är vald utifrån avsikten att den ska spegla den kreditrisk som staten tar. Avsikten med förslaget är att staten i en ekonomisk krissituation använder skattesystemet och skatteadministrationen för att snabbt och effektivt tillhandahålla krediter för att överbrygga likviditetsbrister i företagen. Detta får samtidigt inte medföra att staten ersätter den kreditgivning som görs på marknaden. Det får heller inte medföra att uppbördsförlusterna blir så stora att det medför en systematisk omfördelning av skatt till andra grupper av skattebetalare.

¹ $(1,25 + [13 \times 0,3]) / (1 - 0,214) = 6,6$.

Under den period 2009 och 2010 som det fanns en möjlighet för företag att ansöka om tillfälliga anstånd för preliminär skatt för anställda och arbetsgivaravgifter beviljades anstånd med ett samlat belopp om 6 766 miljoner kronor. Anstånds företagen svarade för sju procent av lönesumman i privat sektor. De tillfälliga anstånden fick maximalt omfatta två månader. I det nuvarande förslaget föreslås att anstånden får omfatta tre månader. Om företagen utnyttjar anståndsmöjligheten i samma utsträckning som under 2009 och 2010 samt att anståndsbeloppet justeras för att omfattningen nu är tre månader och för ökningen av den samlade lönesumman mellan 2010 och 2019 (46 procent) kan det nuvarande förslaget antas medföra ett samlat anståndsbelopp för preliminär skatt och arbetsgivaravgifter om 14 800 miljoner kronor ($6\,766 \times 3/2 \times 1,46$).

Det aktuella förslaget innefattar även mervärdesskatt. Bedömningen är att möjligheten till anstånd kommer att utnyttjas i samma omfattning för mervärdesskatt som för arbetsgivaravgifter och preliminär skatt.

Den samlade mervärdesskatten för skattskyldiga som redovisade mervärdesskatt att betala uppgick 2019 till 696 659 miljoner kronor. De företag som beviljades anstånd för arbetsgivaravgifter och preliminär skatt 2009 svarade för sju procent av lönesumman i privat sektor. Om det antas att de mervärdesskattskyldiga företag som ser ett behov av anstånd redovisar mervärdesskatt i motsvarande omfattning som de arbetsgivare som förväntas ansöka om anstånd, kan det samlade anståndsbeloppet för mervärdesskatt uppskattas till 12 200 miljoner kronor ($696\,659 \times 0,07 \times 3/12$).

Sammantaget förväntas de tillfälliga anstånden uppgå till 27 000 miljoner kronor ($14\,800 + 12\,200$). Förslaget kan emellertid, beroende på hur situationen utvecklas, omfatta över 300 miljarder kronor om hela likviditetförstärkningen via skattekontot utnyttjas.

Ränteeffekt

Anstånden medför att betalningen av skatter och avgifter kommer att senareläggas med ett år. Statens räntekostnad för de senarelagda betalningarna antas motsvara räntan på en 5-årig statsobligation, som beräknas till 0,63 procent 2021. Detta medför att statens samlade räntekostnad för de senarelagda räntebetalningarna kan uppskattas till 171 miljoner kronor².

Statens kostnader uppvägs av den kostnadsränta och anståndsavgift som företagen får betala på anståndsbeloppet. Kostnadsräntan uppgår till 1,25 procent och anståndsavgiften till 0,3 procent per månad. Den samlade kostnadsränta och anståndsavgift som företagen betalar på anståndsbeloppet uppskattas till 1 260 miljoner kronor³. Av det samlade beloppet antas hälften betalas under 2020 och hälften under 2021.

² Beräkningen följer Finansdepartementets beräkningskonventioner för uppskattning av effekter av ändrade regler för uppbörd, s. 48 ff, ($27 - [27/1,0063] = 0,171$)

³ Räntesatsen beräknas som summan av den månatliga kostnadsräntan och anståndsavgiften, $(1,25/12) + 0,3 = 0,4042$. Den samlade kostnadsräntan och anståndsavgiften beräknas som: $\sum_{t=1}^{12} (27 \times 0,004042) / 1,0063^t = 1,260$

Uppbördsförlust

I Skatteverkets utvärdering av de tillfälliga anstånden konstaterades att den del av anstånds företagen som hade uppbördsförluster stod för 6,1 procent av anstånds företagens totala skatt. Med ett totalt anståndsbelopp om 27 000 miljoner kronor kan uppbördsförlusterna för anstånds företagen förväntas uppgå till ca 1 650 miljoner kronor (27 000 x 0,061).

Beräkningen är en statisk uppskattning av uppbördsförlusterna för den grupp företag som kan förväntas ansöka om anstånd.

Införande av möjligheter till anstånd inverkar i sig på uppbördsförlusterna på två sätt. För det första kan uppbördsförlusterna förväntas öka, som en följd av att den ökade kredittiden medför att fler företag hinner gå i konkurs innan de betalat skatter och avgifter. För det andra medför möjligheterna till anstånd att ett antal konkurser förhindras, med minskade uppbördsförluster som följd.

Införandet av möjligheter till anstånd medför således att uppbördsförlusterna både ökar och minskar. Den kraftigt utökade kredittiden medför troligen att uppbördsförlusterna ökar i inte obetydlig grad och att denna ökning inte helt motverkas av att ett antal företag räddas från konkurs genom anståndsmöjligheten. I brist på annat underlag anser regeringen att det är rimligt att anta att införandet av utökade anståndsmöjligheter medför en nettoökning av uppbördsförlusterna som motsvarar den kostnadsränta och anståndsavgift som tas ut av anstånds företagen, dvs. 1 260 miljoner kronor. Detta antagande får anses rimligt också från utgångspunkten att kostnadsräntan och anståndsavgiften sammantaget anses motsvara en marknadsmässig ränta, och att en sådan ska spegla den risk som kreditgivaren tar. Uppbördsförlusten antas liksom kostnadsräntan och anståndsavgiften belöpa med lika delar på 2020 och 2021.

Samlad effekt

I tabellerna nedan sammanställs effekterna på det finansiella sparandet respektive budgetsaldot av införandet av tillfälligt anstånd.

Tabell 2 Effekt på det finansiella sparandet, miljarder kronor

	2020	2021
Ränteeffekt senarelagd skattebetalning	-0,17	0
Kostnadsränta och anståndsavgift	+0,63	+0,63
Uppbördsförlust	-0,63	-0,63
Nettoeffekt	-0,17	0

Anstånden avser skatter som är fastställda, men inte betalda. Det finansiella sparandet påverkas inte av den förskjutna betalningen, eftersom det avser periodiserade skatter. Däremot påverkas budgetsaldot av den senarelagda betalningen.

	2020	2021
Förskjutning av skattebetalning	-27,0	+27,0
Ränta senarelagd räntebetalning	-0,17	0
Kostnadsränta och anståndsavgift	+0,63	+0,63
Uppbördsförlust	-0,63	-0,63
Nettoeffekt	-27,17	+27,0

4.5.4 Makroekonomiska effekter

Åtgärden är riktad mot företag med likviditetssvårigheter, och bedöms få positiva effekter på den makroekonomiska utvecklingen. Den ekonomiska effekten av åtgärden är högst betydelsefull för anställda och andra intressenter i de företag som har problem att få lån och som utnyttjar möjligheten till anstånd. Även företag som inte har likviditetssvårigheter kan gynnas när deras kunder och leverantörer får förbättrad likviditet. I ett scenario där en större delmängd av företagen använder möjligheten att begära anstånd bedöms åtgärden bidra till att stabilisera den makroekonomiska utvecklingen. Det teoretiska maximala anståndsbeloppet för preliminär skatt för anställda och arbetsgivaravgifter samt mervärdesskatt för en period på tre månader beräknas uppgå till drygt 300 miljarder kronor.

4.5.5 Effekter för företag

Förslaget syftar till att hjälpa företag som befinner sig i akut likviditetsbrist. Genom att anstånd beviljas bedöms likviditetsbristen mildras och företagandet underlättas. Även företag som inte utnyttjar möjligheten till anstånd kan gynnas eftersom åtgärden minskar tänkbara likviditetsproblem hos kunder och leverantörer. Genom att ge företagen möjlighet att ansöka om anstånd till september kan även företag som senare under 2020 drabbas av följderna av virusutbredningen stärka sin likviditet. Företagen kommer visserligen att betala en ränta för anståndskrediterna men räntekostnaden har en mycket mer begränsad effekt på företagens likviditet. Kostnadsräntan och anståndsavgiften motsvarar tillsammans en avdragsgill ränta i ett aktieföretag om 6,6 procent. Det är frivilligt att ansöka om anstånd. Här kan nämnas att anståndet inte har någon begränsning när det gäller organisationsform. Alla skattebetalare som betalar de specifika skatteavdrag och arbetsgivaravgifter som ska redovisas i en arbetsgivardeklaration, eller den mervärdesskatt som ska redovisas i en mervärdesskattedeklaration som ska lämnas för månad eller kvartal, kan beviljas anstånd med inbetalningen av dessa skatter och avgifter. När det gäller aktieföretag är det ca 253 000 företag och när det gäller enskilda näringsidkare är det omkring 27 000 som har en eller flera anställda.

När det gäller mervärdesskatt är det ca 241 000 företag som har månadsvis redovisning av mervärdesskatt och ca 342 000 företag som redovisar kvartalsvis.

Tidsåtgången och den administrativa bördan för att ansöka om anstånd kan anses vara mycket begränsade. På grund av enkelheten kan förslaget anses vara väl inriktat mot mindre företag.

4.5.6 Effekter för miljön, jämställdheten, för enskilda och offentlig sektor och fördelningseffekter

Åtgärden är tidsbegränsad och förväntas därför inte ha några nämnvärda effekter när det gäller miljön eller jämställdheten. Direkta effekter för enskilda och offentlig sektor och fördelningseffekter kan också anses vara kortfristiga. Åtgärdens kortfristiga effekt är samtidigt betydelsefull för anställda och andra intressenter i de företag som har problem med likviditeten och som utnyttjar möjligheten till anstånd.

4.5.7 Effekter för sysselsättning

Åtgärden förväntas stärka sysselsättningen kortfristigt genom att stärka företagens likviditet och därmed minska behovet av uppsägningar eller risken för företagskonkurser.

4.5.8 Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förslaget medför tillkommande kostnader för Skatteverket för att utveckla systemstöd, ta fram ny ansökningsblankett, ärendehantering och informationsinsatser. Kostnaderna uppskattas sammanlagt till 24 miljoner kronor.

När det gäller effekter för de allmänna förvaltningsdomstolarna är de aktuella bestämmelserna om anstånd utformade på ett sådant sätt att de kan antas leda till få överklaganden. Bedömningen är att det främst är bestämmelsen om att anstånd beviljas endast om inte särskilda skäl talar emot det som skulle kunna leda till att vissa beslut överklagas till de allmänna förvaltningsdomstolarna. Regeringen bedömer att eventuella tillkommande kostnader som detta skulle kunna medföra kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar för Sveriges Domstolar.

4.5.9 Förslagets förenlighet med EU-rätten

Enligt fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, kallat EUF-fördraget, är statligt stöd i princip oförenligt med den inre marknaden. I artikel 107.1 i EUF-fördraget anges vissa kriterier som ska vara uppfyllda för att en åtgärd ska klassas som statligt stöd. Det anges bl.a. att det endast är då statliga medel används för att ge vissa företag ekonomiska fördelar på ett sätt som påverkar konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna som en åtgärd kan utgöra ett statligt stöd. För att en åtgärd ska anses påverka konkurrensen ska den vara selektiv. Det betyder att åtgärden

Prop. 2019/20:132 kommer att ge ekonomiska fördelar endast till vissa företag, t.ex. företag inom en viss bransch. I detta sammanhang bör det lyftas fram att alla företag som i rättsligt och faktiskt hänseende befinner sig i samma situation utan åtskillnad kan beviljas det aktuella anståndet. Regeringen bedömer därför att den föreslagna åtgärden inte är selektiv och därmed inte utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget. Någon skyldighet att anmäla förslaget till kommissionen i enlighet med förfarandet i artikel 108.3 i EUF-fördraget finns därför inte. Förslaget bedöms även i övrigt vara förenligt med EU-rätten.

Reglerna för mervärdesskatt är i stor utsträckning harmoniserade inom EU. Grunden för regelverket finns huvudsakligen i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (mervärdesskattedirektivet). I fråga om betalning av mervärdesskatt framgår av artikel 252 att mervärdesskattedeklarationen ska lämnas inom två månader från redovisningsperiodens utgång. Huvudregeln är att betalning av mervärdesskatten ska ske när deklARATIONEN lämnas, men medlemsstaterna får fastställa en annan förfallodag för betalning, se artikel 206. Även förslagen om anstånd med betalning av mervärdesskatt bedöms därför vara förenliga med EU-rätten.

4.6 Författningskommentar

4.6.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

1 §

I paragrafen finns bestämmelser om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

Ändringen i *första stycket* innebär att Skatteverket efter ansökan i andra fall än som avses i 63 kap. 3–5, 7, 7 a, 11–15 och 23 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) får bevilja anstånd för redovisningsperioder som infaller under januari–september 2020. Genom en redaktionell ändring anges i *första punkten* att det som avses är sådan avdragen skatt och sådana arbetsgivaravgifter som avses i 26 kap. 19 § 1 skatteförfarandelagen.

Andra punkten, som är ny, innebär att anstånd också kan ges för betalning av mervärdesskatt som ska redovisas i en mervärdesskattedeklaration enligt skatteförfarandelagen. Det innebär att mervärdesskatt vid import som redovisas enligt tullagen (2016:253) eller mervärdesskatt som redovisas enligt lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster inte kan omfattas av anstånd. Begränsningen till mervärdesskatt som redovisas i en mervärdesskattedeklaration innebär att sådan felaktigt debiterad mervärdesskatt som ska redovisas i en särskild skattedeklaration enligt 26 kap. 35 § skatteförfarandelagen inte omfattas av möjligheten till anstånd. Vidare gäller att anstånd kan beviljas om redovisningsperioden för skatten är en kalendermånad eller ett kalenderkvartal. Den som har beskattningsåret som redovisningsperiod för mervärdesskatt kan alltså inte få anstånd enligt de nu aktuella bestämmelserna.

Ändringen i *andra stycket* innebär att den tidigare möjligheten till förlängt anstånd till och med den 17 januari 2011 tas bort eftersom den hittills gällande tidsbegränsningen är obsolet. Vidare görs en ändring som innebär att anstånd med betalning av avdragen preliminär skatt, arbetsgivaravgift och mervärdesskatt får beviljas för högst tre redovisningsperioder vardera om redovisningsperioden är en kalendermånad. Anstånd för mervärdesskatt får dock beviljas för högst en redovisningsperiod om redovisningsperioden är ett kalenderkvartal. Det innebär att anstånd avseende mervärdesskatt kan ges för sammanlagt tre månader, oavsett om redovisningsperioden är en månad eller ett kalenderkvartal.

I *tredje stycket*, som är nytt, anges att anståndstiden får bestämmas till längst ett år. Anståndsbeloppet ska betalas senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen som infaller närmast efter att anståndstiden upphör. Detta innebär att anståndsbeloppet ska betalas senast vid en viss tidpunkt som infaller efter anståndets upphörande. Övriga ändringar föranleds av att skattebetalningslagen (1997:483) ersatts av skatteförfarandelagen (2011:1244).

Övriga ändringar är språkliga.

Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

3 §

I paragrafen finns bestämmelser om återkallelse av anstånd.

Ändringen innebär att om anståndet har återkallats ska anståndsbeloppet betalas senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen, som infaller närmast efter det att 30 dagar har gått från den dag då beslutet om återkallelse fattades.

Övriga ändringar föranleds av att skattebetalningslagen (1997:483) ersatts av skatteförfarandelagen (2011:1244).

Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

4 §

I paragrafen finns bestämmelser om kostnadsränta.

Ändringen föranleds av att skattebetalningslagen (1997:483) ersatts av skatteförfarandelagen (2011:1244).

Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

5 §

I paragrafen finns bestämmelser om anståndsavgift.

I *första stycket* görs ett tillägg om att anståndsavgiften tas ut från och med kalendermånaden efter att anstånd beviljats till och med den kalendermånad då anståndsbeloppet ska betalas enligt 1 § tredje stycket, dvs. senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen som infaller närmast efter att anståndstiden upphör. Övriga ändringar är redaktionella.

Ändringen i *andra stycket* innebär att anståndsavgiften ska betalas senast den förfallodag som avses i 1 § tredje stycket, dvs. den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen som infaller närmast efter att anståndstiden upphör. Vidare görs ett tillägg som innebär att om anståndet har återkallats ska anståndsavgiften betalas senast den förfallodag som anges i 3 §, dvs. den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första

Prop. 2019/20:132 stycket skatteförfarandelagen som infaller närmast efter det att 30 dagar har gått från den dag då beslutet om återkallelse fattades.

Ändringen i *tredje stycket* föränleds av att skattebetalningslagen (1997:483) ersatts av skatteförfarandelagen (2011:1244).

Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

6 §

I paragrafen finns bestämmelser om betydelsen av termer och uttryck.

Ändringen föränleds av att skattebetalningslagen (1997:483) ersatts av skatteförfarandelagen (2011:1244).

Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

7 §

I paragrafen finns bestämmelser om att skatteförfarandelagens bestämmelser om debitering av skatt samt om betalning av skatt som omfattas av anstånd gäller när anstånd har beviljats med stöd av lagen.

Ändringen föränleds av att skattebetalningslagen (1997:483) ersatts av skatteförfarandelagen (2011:1244).

Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

8 §

I paragrafen finns bestämmelser om att skatteförfarandelagens bestämmelser om bestämmande, debitering och betalning av skatt gäller för anståndsavgift enligt lagen.

Ändringen föränleds av att skattebetalningslagen (1997:483) ersatts av skatteförfarandelagen (2011:1244).

Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

9 §

I paragrafen finns bestämmelser om omprövning och överklagande.

Ändringen föränleds av att skattebetalningslagen (1997:483) ersatts av skatteförfarandelagen (2011:1244).

Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagen träder i kraft den 7 april 2020. Det innebär att Skatteverket från och med den dagen kommer att kunna bevilja anstånd för avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter som avser ersättning utbetald från och med den 1 januari 2020, dvs. inbetalningen per den 12 februari 2020. För mervärdesskatt ska anstånd kunna beviljas för betalning av skatt som avser redovisningsperioder som infaller från och med januari 2020.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

5 Ett mer konkurrenskraftigt system för stöd vid korttidsarbete

Prop. 2019/20:132

5.1 Det nuvarande systemet för stöd vid korttidsarbete

Korttidsarbete innebär att arbetstagare tillfälligt går ned i arbetstid och lön.

Den nuvarande regleringen av stöd vid korttidsarbete trädde i kraft den 1 januari 2014 och aktiveras genom att regeringen meddelar föreskrifter (prop. 2013/14:1, bet. 2013/14:FiU1, rskr. 2013/14:56). Syftet med stöd vid korttidsarbete är att kunna stödja sysselsättningen och dämpa arbetslösheten i synnerligen djupa lågkonjunkturer. Bakgrunden till införandet av stödet var de erfarenheter som fanns från lågkonjunkturen efter den s.k. finanskrisen 2008. Stödet syftar till att i mycket allvarliga konjunkturella situationer bevara arbetstillfällena vid företag som möter en vikande efterfrågan. Den nu gällande lagstiftningen har hittills inte tillämpats.

Nuvarande regler för statligt stöd vid korttidsarbete innebär att staten, arbetsgivaren och arbetstagaren delar på kostnaderna för korttidsarbete. Kostnaderna för korttidsarbete utgörs av den lön inklusive arbetsgivaravgifter som motsvarar arbetstidsminskningen. Det statliga stödet lämnas med en tredjedel av detta underlag (prop. 2013/14:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 6.17.5.1.3).

Enligt gällande regler får stöd endast lämnas om det råder en synnerligen djup lågkonjunktur eller är sannolikt att en sådan är nära förestående. Ett ytterligare villkor är att stödet inte ska hindra en samhällsekonomiskt önskvärd strukturomvandling eller medföra andra nackdelar. Stödet aktiveras genom att regeringen meddelar föreskrifter för en stödperiod om tolv månader. Denna period kan förlängas tolv månader. Företagen ansöker sedan hos Skatteverket om stöd (s.k. preliminärt stöd) som lämnas enligt tre fasta nivåer för arbetstids- och löneminskning. Stödet betalas ut via skattekontot hos Skatteverket.

För att ge rätt till preliminärt stöd ska en arbetstagares arbetstidsminskning vid deltagande i korttidsarbete under en avtalsperiod uppgå till 20, 40 eller 60 procent av ordinarie arbetstid. Löneminskningen ska uppgå till 12 procent av ordinarie lön om arbetstidsminskningen är 20 procent, till 16 procent om arbetstidsminskningen är 40 procent och till 20 procent om arbetstidsminskningen är 60 procent. De angivna nivåerna är fasta och kan inte ändras i centrala eller lokala avtal.

Stöd kan lämnas till såväl arbetsgivare som är bundna av kollektivavtal som arbetsgivare som inte har kollektivavtal. Förutsättningarna för att få preliminärt stöd ser dock något annorlunda ut för de två fallen.

En arbetsgivare som har fått preliminärt stöd är skyldig att göra en avstämning för att fastställa ett slutligt stöd. Avstämningen innebär en jämförelse och bedömning av om den genomsnittliga arbetstids- och löneminskningen som har tillämpats överensstämmer med de angivna nivåerna i lagen och de avtal som slutits.

Om det preliminära stödet har beräknats på en större arbetstids- och löneminskning än den som faktiskt tillämpats är arbetsgivaren skyldig att

Prop. 2019/20:132 betala tillbaka skillnaden mellan preliminärt och slutligt stöd. En arbetsgivare kan också ha rätt till ytterligare stöd motsvarande skillnaden mellan preliminärt och slutligt stöd, om det preliminära stödet har beräknats på en lägre arbetstids- och löneminskning än den som faktiskt tillämpats.

En arbetsgivare är vidare skyldig att betala tillbaka allt preliminärt stöd som har betalats ut för en arbetstagare under en avtalsperiod om den tillämpade genomsnittliga arbetstids- och löneminskningen inte motsvarar en stödnivå som anges i lagen eller saknar stöd i avtal. Samma sak gäller om arbetsgivaren ger in en anmälan om avstämning för sent, inte anger återbetalningsskyldighet eller anger återbetalningsskyldighet med för lågt belopp. En arbetsgivare som har lämnat oriktiga uppgifter eller på annat sätt försakat att stöd lämnats på fel grund kan bli helt eller delvis återbetalningsskyldig.

Eventuell återbetalningsskyldighet eller rätt till ytterligare stöd regleras genom debitering eller kreditering av arbetsgivarens skattekonto.

5.2 Ett permanent och öppet system för stöd vid korttidsarbete införs

Regeringens förslag: Ett nytt system för stöd vid korttidsarbete införs. Stöd enligt det nya systemet ska kunna lämnas under en begränsad tid till arbetsgivare som på grund av tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter behöver införa korttidsarbete.

Systemet utgör ett komplement till det befintliga systemet som innebär att arbetsgivare bara kan ansöka om stöd när det allmänna konjunkturläget är mycket dåligt och efter aktivering från regeringen.

Regeringens bedömning: Det nya systemet bör utvärderas när det har varit i kraft en viss tid.

Utredningens förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker eller har inget att invända mot utredningens förslag. *Ekonomistyrningsverket (ESV)*, *Konjunkturinstitutet* och *Tillväxtanalys* avstyrker förslaget. *Arbetsförmedlingen*, *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)* och *Konkurrensverket* har principiella invändningar mot förslaget.

Innovations- och kemiindustrierna i Sverige, *Industriarbetsgivarna*, *IF Metall*, *Livsmedelsföretagen*, *Skogsindustrierna*, *Sveriges Ingenjörer*, *SveMin*, *Teknikföretagen* och *Unionen (IKEM m.fl.)*, till vars yttrande *TCO* ansluter sig, *Svenskt Näringsliv*, *Almega*, *BIL Sweden/Fordonskomponentgruppen FKG*, *Företagarna*, *Landsorganisationen i Sverige (LO)*, *Näringslivets Regelnämnd NNR*, *AB Volvo*, *Svenska Teknik & Designföretagen* och *Akademikerförbundet SSR* anser att det nuvarande svenska systemet för korttidsarbete inte är konkurrenskraftigt jämfört med motsvarande system i viktiga konkurrentländer. Svenskt Näringsliv, LO och IKEM m.fl. framhåller att en större konkurrensneutralitet kan få en positiv inverkan på sysselsättningen genom minskat behov av

uppsägningar vid bl.a. konjunkturnedgångar och större incitament att förlägga investeringar till Sverige. IKEM m.fl. framhåller också att den främsta anledningen till att nuvarande system inte är konkurrensneutralt är att det inte är permanent. *Tillväxtverket* och *Länsstyrelsen i Norrbottens län* anser att förslaget kan vara positivt för arbetsgivares möjligheter att behålla nyckelkompetens under tillfälliga nedgångar och på så sätt stå förberedda i en uppgång. Länsstyrelsen i Norrbottens län anser också att förslaget kan vara positivt för lands- och glesbygdskommuner där många av landets industrier finns belägna.

ESV anser att riskerna med förslaget inte är tillräckligt utredda. Förslaget riskerar enligt ESV att medföra att arbetsgivare får stöd trots att de saknar ett egentligt behov samt att arbetstagare i högre utsträckning stannar kvar i lågproduktiva företag, s.k. dödvikts- och undanträngningseffekter. Detta kan få negativa effekter på både de offentliga finanserna och den ekonomiska tillväxten. Konjunkturinstitutet anser att stödet bör begränsas till situationer då det råder djup lågkonjunktur och framhåller att förslaget kan ha skadliga effekter i högkonjunktur då det råder arbetskraftsbrist i vissa delar av ekonomin. Detta även med beaktande av föreslagna begränsningar i form av kortare stödperiod om sex månader och bibehållen karenstid. *Skatteverket* och *Konkurrensverket* anser att förslaget riskerar att motverka nödvändig strukturomvandling, särskilt i normal konjunktur. Skatteverket föreslår att det införs en generell återbetalningsskyldighet för arbetsgivaren när de ekonomiska problemen är över. Ett sådant system bedöms enligt Skatteverket vara mindre resurskrävande än att utföra kontroller i efterhand. Tillväxtanalys ifrågasätter om långsiktigt livskraftiga företag verkligen kan sägas vara i behov av statligt stöd och framhåller att förslaget riskerar att skapa inlåsnings effekter som påverkar den långsiktiga tillväxten i ekonomin. Arbetsförmedlingen anser att förslaget har uppenbara fördelar vad gäller konkurrensneutralitet och möjligheter för företag att behålla arbetskraft vid tillfälliga svårigheter, men att detta måste vägas mot risken för minskad rörlighet på arbetsmarknaden och att strukturomvandling motverkas. IFAU anser att två parallella system kan innebära onödiga dödviktseffekter och att denna fråga behöver ytterligare genomlysning.

Skatteverket, ESV och Arbetsförmedlingen anser att kostnadsberäkningarna är bristfälliga. Arbetsförmedlingen och *Arbetsgivarverket* anser att det bör läggas fast en tidpunkt för utvärdering av stödet.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Det svenska systemet för stöd vid korttidsarbete behöver bli mer konkurrenskraftigt

Industrin är Sveriges tillväxtmotor. Tillsammans med de industrinära tjänsteföretagen uppskattas industrin stå för närmare en miljon jobb i Sverige. Svenska industriföretag är sedan lång tid verksamma på den globala världsmarknaden och står för ungefär 70 procent av den svenska exporten. Investeringar och produktionen inom industrin i Sverige är därför i hög grad beroende av utvecklingen och förändringar i omvärlden samt av vilka regler och villkor som gäller för företag i Sveriges konkurrentländer.

Samtidigt som industrin fortsätter att vara central för svensk tillväxt och sysselsättning har tjänstesektorns betydelse ökat. Det beror inte enbart på att tjänstesektorn står för en ökande andel av insatsen i produktionen av industrins exportprodukter, utan även på att exporten av rena tjänster har ökat. Detta innebär att den konkurrenssituation som den svenska industrin traditionellt sett haft att förhålla sig till, i tilltagande grad även gäller för tjänstesektorn. För att överleva och öka tillväxten och produktiviteten på längre sikt är det viktigt att alla exportberoende näringar har god omställningsförmåga och är väl rustade för att stå emot tillfälligt minskad efterfrågan, exempelvis vid konjunktursvängningar.

Korttidsarbete innebär att arbetstagare tillfälligt går ned i arbetstid och lön för att möta en tillfällig svårighet. Kostnaden för detta bärs till viss del av staten vilket innebär att korttidsarbete utgör ett offentligt stöd. System för stöd vid korttidsarbete förekommer i den absoluta majoriteten av EU:s medlemsländer och även i flera länder inom OECD, bl.a. USA, Kanada och Japan.

Utredningen har gått igenom och analyserat systemen för korttidsarbete i ett antal länder som kan antas ha betydelse för svensk industri och konkurrenskraft, nämligen Tyskland, Frankrike, Belgien, Nederländerna och Finland. Utredningen framhåller ett antal centrala skillnader mellan det svenska systemet och övriga länders system.

Samtliga jämförelseländer har permanenta och öppna system för stöd vid korttidsarbete. Detta innebär att systemen alltid är öppna för ansökningar från arbetsgivare. Endast Sverige har ett stöd som enbart kan tas i anspråk efter aktivering av regeringen. En aktivering förutsätter dessutom ett särskilt svårt allmänt konjunkturläge, vilket kan antas inträffa mycket sällan. Inte i något av jämförelseländerna finns motsvarande krav. Den närmare utformningen av villkoren för stöd skiljer sig inom jämförelsegruppen. Samtliga jämförelseländers system har emellertid den gemensamma utgångspunkten att det är svårigheter hos de enskilda arbetsgivarna som är avgörande för om stöd ska beviljas. Således kan arbetsgivare som drabbas av svårigheter beviljas stöd oberoende av aktivering från regeringen och det allmänna läget i konjunkturen. I exempelvis Tyskland kan stöd lämnas om arbetsgivaren drabbas av tillfälliga och övergående men tillräckligt betydande svårigheter.

Denna skillnad mellan Sveriges och övriga länders system innebär att företag med investeringar och produktion i Sverige inte erbjuds samma villkor och regler i fråga om stöd vid korttidsarbete som gäller för företag i andra viktiga konkurrentländer. Ett företag i Sverige som av något skäl möter en tillfälligt minskad efterfrågan kan i avsaknaden av ett motsvarande stöd behöva säga upp personal. I ett läge där efterfrågan vänder står detta företag sämre rustat än ett konkurrerande företag i ett annat land som under samma förhållanden erbjuder stöd vid korttidsarbete. Som flera av remissinstanserna framhåller, däribland *Svenskt Näringsliv*, *IKEM m.fl.*, *TCO* och *LO*, medför detta en tydlig konkurrensnackdel för svenska arbetsgivare. Skillnaderna kan vidare göra det mindre attraktivt att investera i svenska företag eller förlägga produktion i Sverige.

Regeringen bedömer mot denna bakgrund att det svenska systemet för stöd vid korttidsarbete bör bli mer konkurrenskraftigt så att svenska företag kan konkurrera på samma villkor som företag i viktiga konkurrentländer.

Som nämnts ovan skiljer det svenska systemet ut sig genom att inte vara permanent och öppet. Detta innebär att stöd inte kan lämnas vid tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter hos endast en eller vissa arbetsgivare. Med hänsyn till utformningen av viktiga konkurrentländers system delar regeringen, i likhet med flera remissinstanser, utredningens bedömning att det finns skäl att införa ett mer flexibelt system för stöd vid korttidsarbete som kan lämnas när en arbetsgivare har tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter. Därigenom skulle arbetsgivares behov av att säga upp personal vid tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter minska. Arbetsgivarna kan i stället behålla viktig kompetens för att kunna öka produktionen när situationen förbättras. Som *Länsstyrelsen i Norrbotten* har framhållit kan ett permanent och öppet system också förväntas medföra positiva inkomsteffekter för lands- och glesbygdskommuner där många av landets industrier är belägna. Individer i dessa kommuner som varslas måste troligtvis i relativt hög grad flytta till en annan del av landet för att komma närmare de lediga jobben. Stödet skulle därmed kunna innebära stabilare sysselsättning och mindre svängningar i lands- och glesbygdskommunernas skatteunderlag.

Samtidigt är ett permanent och öppet system inte utan risker. Som bl.a. *ESV, Konjunkturinstitutet, Arbetsförmedlingen, Skatteverket* och *IFAU* framhåller riskerar den typ av stöd som utredningen föreslår att ha negativa effekter på rörligheten på arbetsmarknaden och att förhindra nödvändig strukturomvandling.

Det är enligt regeringens mening angeläget att det svenska systemet för stöd vid korttidsarbete är konkurrenskraftigt samtidigt som negativa samhällsekonomiska effekter undviks. De rapporter och studier som utredningen hänvisar till i sitt betänkande pekar på både fördelar och nackdelar med korttidsarbete och att utformningen av stöden har stor betydelse för att undvika negativa samhällsekonomiska effekter. Utredningen pekar på följande generella observationer. Risken för samhällsekonomiskt negativa inläsningseffekter är mindre allvarliga vid en djup ekonomisk kris då det finns ett överskott på arbetskraft. Det finns därför skäl att tillämpa olika krav på arbetsgivare beroende på om ekonomin befinner sig i en djup lågkonjunktur eller i en normal konjunkturcykel. Vid en normal konjunkturcykel bör arbetsgivare bara kunna utnyttja stödet under en mer begränsad tid. Arbetsgivaren, och kanske även arbetstagaren, bör också bära en del av kostnaden, för att därigenom undvika överutnyttjande av systemet. Stödet bör vidare bara lämnas till arbetsgivare som visat att förutsättningarna för stöd är uppfyllda.

Regeringen konstaterar i denna del inledningsvis att det svenska systemet för stöd vid korttidsarbete innebär att arbetsgivare, arbetstagare och staten alla bär en del av kostnaden för korttidsarbete samt att arbetstids- och löneminskningen ska uppgå till fasta nivåer. Arbetstids- och löneminskningarna ska också ha stöd i centrala och lokala kollektivavtal eller i skriftligt avtal som omfattar minst 70 procent av arbetstagarna på en driftsenhet. Regeringen anser, i likhet med utredningen, att dessa förutsättningar torde motverka överutnyttjande och dödviktseffekter.

Prop. 2019/20:132 Vidare bör, som utredningen föreslår, såväl stödperiodens längd som karenstiden utformas på ett sådant sätt att överutnyttjande förhindras, denna fråga behandlas närmare i avsnitt 5.5.

För att förhindra överutnyttjande är det slutligen av central betydelse att villkoren för stöd ges en strikt utformning och att det är arbetsgivaren som ska visa att villkoren är uppfyllda. Regeringen anser också att löpande kontroller bör ske genom regelbundna avstämningar. Dessa frågor behandlas närmare i avsnitten 5.4 och 5.8.

Sammanfattningsvis skulle införandet av ett permanent och öppet system för stöd vid korttidsarbete innebära en påtaglig förbättring av svenska arbetsgivares konkurrensvillkor. Det bedöms vidare vara möjligt att utforma systemet på ett sådant sätt att negativa samhällsekonomiska effekter minskar. Regeringens bedömning är mot denna bakgrund att riskerna står i rimlig proportion till fördelarna det innebär att införa ett permanent och öppet system för stöd vid korttidsarbete. Systemet bör utvärderas när det har varit i kraft en viss tid. Till skillnad från Arbetsförmedlingen och *Arbetsgivarverket* anser regeringen att det är för tidigt att nu bestämma när en sådan utvärdering ska äga rum.

Skatteverket föreslår att det ska införas en generell återbetalnings-skyldighet. En sådan lösning finns inte i jämförbara konkurrentländer och anses därför inte vara förenlig med syftet att göra det svenska systemet mer konkurrenskraftigt.

Det nya systemet bör, även med beaktande av vad IFAU anger i fråga om risken för dödsviktseffekter, utgöra ett komplement till det befintliga systemet. De olika systemen tar sikte på olika situationer och att stöden i vissa fall kan komma att följa på varandra är naturligt eftersom omvärldsförhållandena kan förändras. Frågan hur de olika stöden kan följa på varandra behandlas i avsnitt 5.5.

ESV, Skatteverket och Arbetsförmedlingen har synpunkter på konsekvensanalysen, dessa behandlas i avsnitt 5.15.

5.3 Definitioner av centrala begrepp

Regeringens förslag: Korttidsarbete är arbete där arbetstiden är kortare än den ordinarie arbetstiden, eller där partiell arbetsbefrielse införs med stöd av ett centralt kollektivavtal, under en begränsad period och lönen därför är lägre än den ordinarie lönen.

Jämförelsemånad är den kalendermånad som infaller tre månader före den månad då regeringen föreskriver att stöd vid korttidsarbete ska lämnas eller, när Tillväxtverket fattat beslut om godkännande, den kalendermånad som infaller tre månader före den månad då beslutet fattades.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Inga remissinstanser har särskilt kommenterat förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Införandet av ett nytt system för stöd vid korttidsarbete innebär att definitionerna av begreppen korttidsarbete och jämförelsemånad måste justeras. Regeringen föreslår därför att

korttidsarbete ska vara arbete där arbetstiden är kortare än den ordinarie arbetstiden, eller där partiell arbetsbefrielse införs med stöd av ett centralt kollektivavtal, under en begränsad period och lönen därför är lägre än den ordinarie lönen. Vidare ska jämförelsemånad vara den kalendermånad som infaller tre månader före den månad då regeringen föreskriver att stöd vid korttidsarbete ska lämnas eller, när Tillväxtverket fattat beslut om godkännande, den kalendermånad som infaller tre månader före den månad då beslutet fattades.

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 4 § lagen om stöd vid korttidsarbete.

5.4 Förutsättningar för godkännande för stöd

Regeringens förslag: Godkännande för stöd får bara lämnas om arbetsgivarens ekonomiska svårigheter är tillfälliga och allvarliga, har orsakats av något förhållande utom arbetsgivarens kontroll och inte rimligen hade kunnat förutses eller undvikas. Arbetsgivaren ska också ha använt sig av andra tillgängliga åtgärder för att minska arbetskraftskostnaderna.

Stöd får inte lämnas till arbetsgivare som vid tidpunkten för ansökan är skyldig att upprätta kontrollbalansräkning, är föremål för företagsrekonstruktion eller är på obestånd.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Arbetsförmedlingen, Konjunkturinstitutet, Skatteverket, Akademikerförbundet SSR, Tillväxtverket* och *IFAU* anser att kriterierna för när stöd kan lämnas behöver förtydligas och framhåller riskerna för överutnyttjande och missbruk. Även *Ekobrottsmyndigheten (EBM)* pekar på risken för att systemet utnyttjas av oseriösa aktörer och efterfrågar ett förtydligande i fråga om arbetstagaren måste ha varit anställd under en viss period för att stöd ska kunna beviljas. Konjunkturinstitutet framhåller att det är svårt att bedöma vad som är tillfälliga svårigheter och att företagets bedömning riskerar att ha en systematisk slagsida mot en önskan om att företagets situation snabbt kommer att förbättras. Konjunkturinstitutet efterfrågar även ett förtydligande av vilka underlag som ska lämnas. *Svenskt Näringsliv, Almega, Företagarna* och *Näringslivets regelnämnd NNR* betonar vikten av att kriterierna inte tolkas så att en arbetsgivare måste säga upp konsulter eller annan inhyrd arbetskraft för att stöd ska kunna beviljas. *Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)* anser att bedömningar av stöd bör kunna hanteras kollektivt, exempelvis på branschnivå, av regeringen vid vissa händelser som utlöser en kris hos många företag. *AB Volvo* och *Bil Sweden/Fordonskomponentgruppen FKG* anser att dotterbolag eller driftsenhet ska ha möjlighet att få stöd oberoende av om det legala bolaget eller koncernen som helhet går bra. Skatteverket anser att förbudet mot att lämna stöd även ska omfatta företag som kan anses vara på obestånd.

Allmänt om förutsättningarna för godkännande för stöd

Stöd enligt det nya systemet ska kunna sökas av arbetsgivare som behöver införa korttidsarbete på grund av tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter. Utredningen föreslår att de ekonomiska svårigheterna ska ha orsakats av något förhållande utom arbetsgivarens kontroll och svårigheterna ska inte rimligen ha kunnat förutses eller undvikas. Arbetsgivaren ska också ha använt sig av andra tillgängliga åtgärder för att minska kostnaden för arbetskraft.

Som anges i avsnitt 5.2 är det nödvändigt att det nya systemet för stöd vid korttidsarbete utformas på ett sådant sätt att det inte motverkar strukturomvandling i ekonomin och att villkoren för godkännande för stöd därför ges en strikt utformning. Det innebär att stöd enligt det nya permanenta och öppna systemet bara bör kunna lämnas i särskilda fall.

Arbetsförmedlingen, Konjunkturinstitutet, Skatteverket, Akademikerförbundet SSR och IFAU anser att de föreslagna villkoren är otydliga och därmed svåra att tillämpa. De framhåller även riskerna för missbruk och överutnyttjande med alltför vida villkor. Regeringen konstaterar inledningsvis att det nya stödet riktar sig till arbetsgivare i alla branscher och av alla storlekar. Mot den bakgrunden är det enligt regeringens mening naturligt att kriterierna för stöd hålls förhållandevis generella. De villkor som utredningen har föreslagit är samtidigt relativt omfattande och syftar just till att förebygga risker för överutnyttjande. Det är vidare arbetsgivaren som ska göra sannolikt att villkoren för stöd är uppfyllda genom att ge in en utförlig och väl underbyggd ansökan. Utförliga bestämmelser om vad ansökan ska innehålla kommer att meddelas i förordning, det rör sig bl.a. om vilka underlag som ska ges in för att arbetsgivarens ekonomiska situation ska kunna bedömas. Regeringen bedömer att villkoren för godkännande är ändamålsenliga. Regeringen utvecklar nedan innebörden av de olika villkoren för godkännande.

EBM framhåller att arbetstagaren bör ha varit anställd under en viss period för att systemet ska vara tillämpligt. I denna del konstaterar regeringen att preliminärt stöd endast får lämnas för arbetstagare som varit anställda hos arbetsgivaren under hela eller en del av jämförelsemånaden med samma eller högre sysselsättningsgrad som under stödmånaden (11 § lagen om stöd vid korttidsarbete). Jämförelsemånaden föreslås vara den kalendermånad som infaller tre månader före den kalendermånad då beslut om godkännande fattas (se avsnitt 5.3). Därmed finns ett krav på att arbetstagaren ska ha varit anställd under en viss period för att stöd ska kunna lämnas.

När det därefter gäller frågan i förhållande till vad som bedömningen ska göras framför bl.a. *AB Volvo* att dotterbolag eller driftsenhet bör ha möjlighet att få stöd oberoende av om det legala bolaget eller koncernen som helhet går bra. Regeringen konstaterar i denna del att bedömningen ska göras i förhållande till arbetsgivaren. Hur förhållandena ser ut på koncernnivå eller på en mindre driftsenhet hos arbetsgivaren är således inte avgörande för frågan om godkännande för stöd. *LRF* föreslår att bedömningar av stöd ska kunna hanteras kollektivt av regeringen i vissa fall. Regeringen anser dock att det saknas skäl att komplettera förslaget på

Endast omvärldshändelser kan medföra godkännande för stöd

Den händelse som utlöser de ekonomiska svårigheterna måste vara exogent betingad. Svårigheterna ska alltså vara orsakade av något förhållande utom arbetsgivarens kontroll. Det kan röra sig om plötsliga fall i global efterfrågan, begränsningar i arbetsgivares tillträde till viktiga marknader – t.ex. genom oväntat införande av tullar eller andra handelshinder – eller störningar i leveranser av viktiga insatsvaror. Det kan också röra sig om plötsliga natur- eller väderhändelser samt andra exceptionella störningar. Ekonomiska problem eller störningar i verksamheten som bedöms bero på interna organisatoriska eller ledningsmässiga faktorer i företaget ska inte berättiga till stöd.

Ett strategiskt felbeslut som får oväntat stora negativa konsekvenser är typiskt sett hänförligt till arbetsgivarens interna förhållanden. Det är naturligtvis tänkbart att negativa konsekvenser kan uppstå till följd av en kombination av strategiska beslut och vissa förändringar i omvärlden. I ett sådant fall får en bedömning göras av vad som är den huvudsakliga orsaken till de uppkomna problemen. Att det fattats ett internt beslut som först vid inträffandet av en oväntad omvärldshändelse får negativa konsekvenser behöver inte innebära ett hinder för att godkännas för stöd.

Att en arbetsgivare förlorar en omfattande order till en konkurrent bör i sig inte betraktas som en sådan extern omvärldshändelse som anses ligga utom arbetsgivarens kontroll.

Oförutsedda och oundvikliga svårigheter

De ekonomiska svårigheterna som har uppstått till följd av omvärldshändelsen ska inte ha kunnat förutses eller undvikas. Det är alltså inte tillräckligt att den ursprungliga omvärldshändelsen ligger utanför arbetsgivarens kontroll. De ekonomiska svårigheterna ska inte heller ha varit möjliga att undvika eller lindra.

Av detta följer att en allmänt förväntad nedgång i konjunkturen eller andra förutsebara marknads- eller produktionsförändringar inte bör berättiga till stöd. Bedömningen bör ske med beaktande av verksamhetens karaktär. Förändringar i verksamheter som normalt är säsongberoende eller uppvisar andra cykliska variationer bör inte berättiga till stöd. Det ska med andra ord inte vara möjligt för arbetsgivare verksamma inom t.ex. besöks- eller turistnäringen att erhålla godkännande för stöd för korttidsarbete under verksamhetens lågsäsong.

Stöd bör inte heller kunna erhållas av arbetsgivare vars verksamhet syftar till att möta andra arbetsgivares tillfälliga och kortsiktiga behov av arbetskraft. Stora och plötsliga fall i efterfrågan på arbetskraft bör för sådana arbetsgivare inte anses vara oförutsedda.

Tullar eller andra handelshinder kan vara oförutsedda. De kan också vara konsekvenser av kända motsättningar eller utdragna processer. I ett sådant läge är det rimligt att kräva att en arbetsgivare försöker anpassa sig till den förväntade utvecklingen genom att exempelvis ställa om produktionen, minska sin exponering mot en viss marknad eller förändra sina leveranskedjor. Vad som kan krävas av arbetsgivaren i termer av

Prop. 2019/20:132 omställning får avgöras i det enskilda fallet. En utgångspunkt bör vara att snabba, dramatiska och osannolika händelseförlopp innebär lägre krav på arbetsgivarnas anpassning till förändrade förutsättningar.

Tillfälliga svårigheter

Godkännande för stöd ska endast beviljas arbetsgivare som är långsiktigt konkurrenskraftiga. Detta innebär att arbetsgivarens svårigheter ska vara tillfälliga och övergående till sin natur. Stöd vid korttidsarbete ska således inte användas för att underlätta en arbetsgivares behov av långsiktig anpassning av verksamheten, t.ex. vid införandet av nya produktionsmetoder eller omstruktureringar.

Konjunkturinstitutet framhåller att det är svårt att bedöma vad som är tillfälliga svårigheter och att arbetsgivarens bedömning riskerar att ha en systematisk slagsida mot en önskan om att situationen snabbt kommer att förbättras. Konjunkturinstitutet efterfrågar även ett förtydligande av vilka underlag som ska lämnas. Regeringen konstaterar inledningsvis att det är den handläggande myndigheten som har att bedöma om de ekonomiska svårigheterna är tillfälliga. En alltför optimistisk bedömning av arbetsgivaren bör därför inte ha någon avgörande betydelse. Stödperioden är även begränsad i tid, se avsnitt 5.5.

För att myndigheten ska kunna göra en bedömning av om svårigheterna är tillfälliga är det dock nödvändigt att arbetsgivaren tillhandahåller ekonomiska underlag som kan ge en god bild av arbetsgivarens trendmässiga utveckling. Detta eftersom endast arbetsgivare som har en hållbar trendmässig utveckling kan sägas ha tillfälliga svårigheter. Typiskt sett torde detta kunna ske genom att arbetsgivaren ger in en tillbakablickande sammanställning av ekonomiska data och nyckeltal som visar exempelvis lönsamhetsutveckling, skuldsättningsgrad, tillväxt och orderingång. Regeringen kommer att meddela närmare föreskrifter om vad en ansökan ska innehålla i förordning.

För att en trend ska kunna utläsas av dessa data förutsätts vidare att de avser en viss tid. Data som avser enstaka år kan i detta avseende endast erbjuda ögonblicksbilder av arbetsgivarens verksamhet. Om arbetsgivaren har bedrivit verksamheten under en tid som motsvarar en genomsnittlig konjunkturcykel, och därmed omfattar såväl upp- som nedgångar i den allmänna ekonomin, torde arbetsgivaren ha goda möjligheter att ge in tillräckliga ekonomiska data för bedömningen.

Detta innebär att det i utgångsläget är svårare för en relativt nystartad verksamhet att påvisa att de ekonomiska svårigheterna endast är tillfälliga. En ansökan från ett relativt nystartat företag måste i högre utsträckning baseras på antaganden och prognoser om hur verksamheten hade utvecklats för det fall arbetsgivaren inte hade drabbats av oförutsedda ekonomiska svårigheter. Detta ställer särskilda krav på att ansökan tydligt motiveras och förklaras samt att antagandena och prognoserna i möjligaste mån stöds av underlag.

En hållbar trendmässig utveckling innebär inte att arbetsgivaren måste uppvisa genomgående neutrala eller positiva indikatorer över tid. Tillfälliga nedgångar eller vissa finansiella svagheter utesluter inte att verksamheten är långsiktigt hållbar så länge det finns kompensatoriska faktorer. Dessa bör särskilt lyftas fram av arbetsgivaren i ansökan. Vid den

helhetsbedömning som ska göras måste även villkoren och utvecklingen för branschen beaktas. Har arbetsgivaren haft problem med minskad orderingång och försäljning under en längre tid bör emellertid en ansökan om godkännande inte beviljas. Arbetsgivaren ska även påvisa ett tydligt negativt trendbrott som tidsmässigt sammanfaller med den oförutsedda omvärldshändelsen. Vad avser själva trendbrottet torde i många fall historisk och aktuell statistik över exempelvis orderingång kunna vara tillräcklig.

Som framgår ovan bör statistik och nyckeltal rörande lönsamhet, skuldsättning, tillväxt och orderingång kunna användas av arbetsgivarna för att påvisa att de ekonomiska svårigheterna är tillfälliga och dess samband med en oförutsedd omvärldshändelse. Vad gäller nyckeltal kan särskilt olika mått på soliditet och lönsamhet vara av betydelse. Det finns ett flertal olika sätt att mäta såväl soliditet som lönsamhet. En långsiktigt konkurrenskraftig arbetsgivare bör kunna uppvisa bra siffror beträffande såväl soliditet som lönsamhet under ett antal år bakåt i tiden. Vilken soliditet och lönsamhet som kan krävas varierar från bransch till bransch. Det går därför inte att slå fast en nivå som ska vara uppfylld för samtliga företag.

Slutligen bör arbetsgivaren vid sin ansökan kunna göra sannolikt att man har för avsikt att återgå till full produktion och ordinarie arbetstider efter perioden med korttidsarbete. En omvärldshändelse kan mycket väl vara oförutsedd och de negativa konsekvenserna av denna vara ofrånkomlig. Har omvärldshändelsen på ett mer permanent sätt förändrat de grundläggande förutsättningarna för en arbetsgivares verksamhet ska stöd emellertid inte lämnas. Detta innebär att det måste framstå som trovärdigt att det kommer ske en återgång till en mer normal aktivitetsnivå efter tiden med korttidsarbete. Denna bedömning måste ske utifrån arbetsgivarens beskrivning och bedömning av de omvärldsfaktorer som orsakat svårigheterna samt relevanta underlag.

Allvarliga svårigheter

Som framgår ovan är syftet med ett nytt system för stöd vid korttidsarbete inte att kompensera företag för normala svängningar i efterfrågan eller fluktuationer på företagets marknader. Det innebär att arbetsgivarens svårigheter inte enbart ska vara tillfälliga. Svårigheterna ska även vara allvarliga. Händelser som kan anses ligga inom normal affärsrisk och de krav på anpassning som möter företag på globala marknader ska därför inte berättiga till stöd. Kravet på allvarliga svårigheter innebär enligt regeringen att behovet av arbetstidsförkortning ska vara betydande. Ett annat sätt att uttrycka det är att arbetsgivaren i frånvaro av stöd skulle behöva genomföra omfattande uppsägningar.

Regeringen delar utredningens uppfattning att det inte är oproblemiskt att ange en generell riktlinje för hur stort behovet av arbetstidsförkortning ska vara. Detta eftersom bedömningen ska göras utifrån förhållandena i det enskilda fallet. Särskilt större företag kan ha olika sätt att strukturera sin verksamhet. I vissa fall bedrivs verksamheten i ett stort antal koncernbolag medan det i andra fall kan finnas endast ett eller ett fåtal bolag med flera driftsställen. Även med beaktande av detta bör ett riktmärke kunna vara att behovet av arbetstidsförkortning ska omfatta en

Prop. 2019/20:132 tredjedel av arbetstagarna när arbetstidsminskningen är 20 procent (eller 1/6 med 40 procent etc.). Förekomsten av ett riktmärke skapar också en bättre förutsebarhet för de arbetsgivare som ansöker om godkännande för stöd. I det fall behovet av arbetstidsminskning på ett beaktansvärt sätt understiger riktmärket kan det finnas skäl att särskilt utveckla varför svårigheterna ändå ska betraktas som tillräckligt allvarliga.

Det finns också andra skäl till att betona de uppkomna ekonomiska svårigheternas omfattning. Det torde i allmänhet finnas viss beredskap hos solida arbetsgivare att möta även plötsliga nedgångar i efterfrågan eller andra oförutsedda hinder. I detta ligger även att långsiktigt livskraftiga företag har ekonomiska incitament att behålla viss överflödigt arbetskraft i exempelvis konjunktunedgångar eftersom kostnaden för att minska arbetskraften i många fall kan förväntas understiga den vinst som uppkommer genom att man direkt har tillgång till personal om konjunkturen vänder.¹² Det nya stödet är inte tänkt att kompensera för sådana variationer i efterfrågan på arbetskraft som det finns skäl att utgå ifrån att företagen har incitament och kapacitet att själva hantera.

Andra åtgärder för att minska kostnaden för arbetskraft har uttömts

Arbetsgivaren ska också ha uttömt tillgängliga åtgärder för att minska kostnaderna för arbetskraft. Sådana åtgärder kan handla om att genomföra förändringar i skiftläggningen samt uppsägning av personal som inte är tillsvidareanställd och som inte bedöms vara verksamhetskritisk, t.ex. konsulter, inhyrd personal eller tillfälligt anställd personal.

Flera remissinstanser, däribland *Svenskt Näringsliv*, har betonat vikten av att kriterierna inte tolkas så att en arbetsgivare måste säga upp konsulter eller annan inhyrd arbetskraft för att godkännande ska kunna beviljas, bl.a. med hänsyn till att sådan arbetskraft kan vara verksamhetskritisk. Regeringen anser att arbetsgivaren bör använda sig av alla tillgängliga åtgärder för att minska kostnaden för arbetskraft. Vilka åtgärder som kan anses tillgängliga får bedömas utifrån förhållandena hos den arbetsgivare som har ansökt om godkännande. Det är viktigt att understryka att det avgörande för bedömningen således är personens roll och funktion i arbetsgivarens verksamhet. Även konsulter och inhyrd personal kan vara verksamhetskritiska och det finns inget generellt krav på att säga upp konsulter och inhyrd personal. Bedömningen får göras i varje enskilt fall utifrån förhållandena hos den aktuella arbetsgivaren. I detta sammanhang kan det framhållas att det är viktigt att arbetsgivaren som ansöker om godkännande på ett tydligt sätt motiverar varför en viss åtgärd inte kan betraktas som tillgänglig med hänsyn till hur verksamheten är beskaffad.

Begränsningar i rätten till stöd vid obestånd m.m.

Stöd bör inte lämnas till arbetsgivare som vid tidpunkten för ansökan är skyldig att upprätta kontrollbalansräkning, är föremål för företagsrekonstruktion eller är på obestånd.

¹² Se t.ex. referenser och diskussionen kring företagets beteende i samband med den senaste finanskrisen i Björklund, A., P-A Edin, B Holmlund & E Wadensjö (2013), *Arbetsmarknaden*, Studentlitteratur.

Kontrollbalansräkning ska enligt 25 kap. 13 § aktiebolagslagen (2005:551) upprättas när det finns skäl att anta att bolagets eget kapital understiger hälften av det registrerade aktiekapitalet eller när det vid verkställighet enligt 4 kap. utsökningsbalken har visat sig att bolaget saknar tillgångar till full betalning av utmättningsfordringen. Med obestånd avses enligt 1 kap. 2 § konkurslagen (1987:672) att ett företag saknar förmåga att betala sina skulder och att denna förmåga inte endast är tillfällig. En sådant företag ska enligt huvudregeln försättas i konkurs. En näringsidkare som har betalningssvårigheter kan under vissa förhållanden beviljas rekonstruktion som ett alternativ till konkurs.

Som framhållits ovan ska stöd enligt det nya systemet inte kunna beviljas arbetsgivare vars ekonomiska svårigheter är annat än tillfälliga. I de situationer som nämnts ovan finns så mycket som talar för att arbetsgivarens ekonomiska problem inte är tillfälliga att stöd inte bör kunna lämnas. Mot denna bakgrund bedömer regeringen, i likhet med utredningen, att arbetsgivare som befinner sig i någon av de utpekade situationerna inte ska kunna godkännas för stöd.

Skatteverket anser att även arbetsgivare som kan anses vara på obestånd ska undantas, exempelvis på grund av innehållet i en utredningsrapport upprättad av Kronofogdemyndigheten. Regeringen konstaterar att en arbetsgivare måste visa att denna är långsiktigt konkurrenskraftig för att beviljas stöd. I de fall det finns indikationer på betalningssvårigheter kommer detta beaktas inom ramen för denna bedömning. Regeringen anser därför att det saknas skäl att utvidga undantaget på det sätt Skatteverket föreslår.

Lagförslag

Förslaget tas in i de två nya paragraferna 5 a och 5 b §§ lagen om stöd vid korttidsarbete.

5.5 Stöd- och karenperiodens längd

Regeringens förslag: Stödperioden för stöd ska begränsas till sex kalendermånader med möjlighet till förlängning i ytterligare tre kalendermånader.

Den första stödmånaden ska infalla senast 45 dagar efter ett godkännande om stöd. I annat fall får stöd inte lämnas. En ansökan om förlängning ska ha kommit in inom fyra kalendermånader från det att stödperioden om sex kalendermånader inletts.

En karenperiod om 24 kalendermånader ska gälla för stödet.

Den sammanlagda tid som stöd kan lämnas begränsas på så sätt att sammanlagd tid med stöd inte får överstiga 24 kalendermånader under en period om 36 kalendermånader.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen lämnar inte något förslag vad gäller begränsning av sammanlagd tid med stöd.

Remissinstanserna: *LRF* förordar en stödperiod på 12 månader med möjlighet till 12 månaders förlängning. *IKEM m.fl.*, *Svenskt Näringsliv*,

Prop. 2019/20:132 *Näringslivets Regelnämnd NNR* och *LRF* anser att karenstiden bör förkortas till 12 månader. Enligt *IKEM m.fl.* och *Svenskt Näringsliv* är det förhållandet att det krävs en överenskommelse mellan arbetsgivare och arbetstagare en tillräcklig garant mot överutnyttjande. *LO* anser att karenstiden bör förkortas något med hänsyn till stödets konkurrensneutraliserande syfte. *Arbetsförmedlingen* anser att karenstiden bör förlängas till 36 månader för att mildra det permanenta stödets eventuella negativa konsekvenser.

Skälen för regeringens förslag

Stöd- och karenstid

Som anges i avsnitt 5.2 är det nödvändigt att det permanenta och öppna systemet för stöd vid korttidsarbete utformas på ett sådant sätt att det inte motverkar strukturomvandling i ekonomin. En viktig faktor som har lyfts fram i detta avseende är att arbetsgivare vid en normal konjunkturcykel bara bör kunna utnyttja stödet under en mer begränsad tid.

Det nuvarande stödet kan aktiveras för en stödperiod om 12 kalendermånader med möjlighet till förlängning i ytterligare 12 kalendermånader. Bakgrunden till den relativt långa stödperioden är att stödet avses tillämpas i en situation där det råder en synnerligen djup kris i ekonomin. I ett sådant läge är det rimligt att anta att företagen kan ha problem med en låg efterfrågan under en längre tid. Karenstiden är 24 kalendermånader.

En förutsättning för att godkännande för stöd ska lämnas enligt det nya systemet är att arbetsgivaren har allvarliga ekonomiska problem som är tillfälliga. Regeringen delar mot denna bakgrund utredningens bedömning att stödperioden bör vara betydligt kortare än för stödet som kan lämnas vid djupa ekonomiska kriser. En kortare stödperiod bidrar dessutom till att minska risken för att stödet används av arbetsgivare i verksamheter som har strukturella snarare än tillfälliga problem. Regeringen anser därför, i motsats till *LRF*, att en begränsad stödperiod på sex kalendermånader är lämplig. I syfte att säkerställa att införandet av korttidsarbete på arbetsplatsen sker i nära anslutning till att behovet uppstått bör den första stödmånaden infalla senast 45 dagar efter att ett godkännande om stöd lämnats.

Om arbetsgivaren efter den inledande sexmånadersperioden har behov av att förlänga perioden av korttidsarbete får en ny ansökan och prövning göras. Om arbetsgivaren kan visa att de ekonomiska svårigheterna kvarstår kan stödperioden förlängas med ytterligare tre kalendermånader. Vid en ansökan om förlängning ska de ekonomiska svårigheterna anses vara tillfälliga endast om arbetsgivaren kan visa att de troligen inte kommer att kvarstå efter det att den förlängda tidsperioden har löpt ut. För att en ansökan om förlängning ska kunna hanteras innan den första sexmånadersperioden har löpt ut bör en sådan ansökan ha kommit in inom fyra kalendermånader från det att sexmånadersperioden inletts.

I likhet med vad som gäller i dag ska en karenstid gälla också för stöd enligt det nya systemet. Innebörden av detta är att en viss tid ska förflyta från den tidpunkt när stödperioden löpt ut till dess att ett nytt beslut om godkännande av stöd får lämnas. Även vid bestämmandet av karenstiden är det angeläget att beakta riskerna för att stödet överutnyttjas. Regeringen anser i likhet med *IKEM m.fl.* och *Svenskt*

Näringsliv att det förhållandet att det krävs en överenskommelse mellan parterna på arbetsmarknaden minskar risken för överutnyttjande. Enligt regeringens mening är det dock angeläget att även i övrigt utforma systemet på ett sådant sätt att överutnyttjande motverkas. Regeringen anser mot denna bakgrund att den av utredningen föreslagna karenperioden om 24 månader inte kan anses vara för kort. En karenperiod på 24 månader bör vidare vara tillräcklig för att förhindra att en arbetsgivare använder stödet för att överbrygga strukturella problem i verksamheten. Det finns därför inte skäl att förlänga karenperioden som *Arbetsförmedlingen* föreslår. Skulle en arbetsgivare ansöka om godkännande på nytt strax efter 24-månadersfristens utgång kan detta emellertid vara en omständighet som talar mot att arbetsgivarens ekonomiska svårigheter är tillfälliga.

En begränsning av sammanlagd tid med stöd

Genom införandet av det nya systemet för stöd vid korttidsarbete kan det komma att uppstå en situation där en eller flera arbetsgivare redan får stöd när en synnerligen djup lågkonjunktur inträder och regeringen beslutar att aktivera det generella stödet vid korttidsarbete.

Regeringen anser att de olika stöden bör kunna följa på varandra, annars skulle en arbetsgivare som beviljats arbetsgivarspecifikt stöd hamna i ett sämre läge vid en synnerligen djup lågkonjunktur. En sådan ordning framstår som svår att motivera.

En annan fråga är om det finns skäl att begränsa den sammanlagda tid som stöd kan lämnas för när de olika stöden följer på varandra. En av de viktigaste utgångspunkterna för det nya systemet för stöd vid korttidsarbete är att endast arbetsgivare som bedöms som långsiktigt konkurrenskraftiga ska kunna beviljas stöd. Som en konsekvens av detta har regeringen bl.a. föreslagit en kortare stödperiod än vad som gäller för nuvarande stöd. Om ingen begränsning skulle införas skulle stöd kunna lämnas under sammanlagt 33 månader. Merparten av denna tid, 24 månader, skulle visserligen avse tid med stöd som inte förutsätter att arbetsgivaren endast har tillfälliga ekonomiska problem. Det framstår enligt regeringen emellertid inte som ändamålsenligt om införandet av det nya systemet för stöd skulle öppna upp för en så lång sammanlagd stödperiod som 33 månader. Med hänsyn till detta bör reglerna utformas på ett sådant sätt att tid med stöd enligt det nya systemet avräknas från tid som stöd kan lämnas enligt befintligt system när de lämnas i nära anslutning till varandra. En regel bör därför införas som begränsar sammanlagd tid med stöd vid korttidsarbete till 24 månader under en 36-månadersperiod. En sådan ordning innebär att den sammanlagda tiden för stöd överensstämmer med den maximala tiden för stöd enligt befintligt system, dvs. 24 månader.

Lagförslag

Förslaget tas in i de fyra nya paragraferna 6 a, 7 a, 7 b och 8 a §§ samt föranleder ändringar i 2 och 4 §§ lagen om stöd vid korttidsarbete.

Regeringens förslag: Som huvudregel ska gälla att tillämpningen av korttidsarbete har stöd i centrala och lokala kollektivavtal.

För arbetsgivare som inte är bundna av kollektivavtal ska kravet på skriftligt avtal med minst 70 procent av arbetstagarna på en driftsenhet gälla även avseende det nya stödet.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *LO* och *Akademikerförbundet SSR* anser att arbetsgivare utan kollektivavtal inte ska ha möjlighet att ansöka om stöd enligt det nya systemet. *LO* framhåller att en facklig motpart är en garant för att korttidsarbete används när det är relevant och att arbetstagare skyddas och inte tvingas att gå med på uppgörelser. *LO* anser vidare att en nivå på 80 procent av arbetstagarna på en driftsenhet är en mer välvägd nivå om ett sådant undantag ska införas. *Företagarna* anser att andelen på 70 procent av arbetstagarna på en driftsenhet bör sänkas.

Skälen för regeringens förslag: I det nuvarande systemet för stöd vid korttidsarbete kan stöd lämnas till såväl arbetsgivare som är bundna av kollektivavtal som arbetsgivare som inte är bundna av kollektivavtal. För en kollektivavtalsansluten arbetsgivare krävs dels ett kollektivavtal om korttidsarbete som slutits eller godkänts av de centrala parterna, dels ett lokalt kollektivavtal där de närmare förutsättningarna för tillämpningen av korttidsarbete är fastställda. För en arbetsgivare som inte är bunden av ett kollektivavtal krävs att det finns ett skriftligt avtal mellan arbetsgivaren och berörda arbetstagare samt att minst 70 procent av arbetstagarna på en driftsenhet deltar i korttidsarbetet under stödmånanden.

I samband med införandet av det nuvarande systemet framhöll regeringen att det fanns anledning att ställa särskilda krav på arbetsgivare utan kollektivavtal för att få stöd. Detta för att kompensera för det faktum att det i dessa fall saknades en gemensam motpart för att tillvarata arbetstagarnas intressen och garantera att det finns ett verkligt behov av korttidsarbete (prop. 2013/14:1 s. 360 f.). Regeringen anser, till skillnad från *LO* och *Akademikerförbundet SSR*, att det saknas skäl att göra någon annan bedömning avseende stöd enligt det nya systemet. Regeringen anser inte heller att det finns skäl att, som *Företagarna* föreslår, ändra den andel av arbetstagare som ska ha träffat avtal.

5.7 En tillfällig ökning av statens andel av
kostnaden för korttidsarbete, s.k.
korttidspermittering

Prop. 2019/20:132

Regeringens förslag: För stöd som lämnas efter godkännande av Tillväxtverket ska för stödmånader som infaller under perioden den 16 mars 2020 till och med den 31 december 2020 följande gälla:

- Storleken på preliminärt stöd höjs genom att underlaget för beräkning av preliminärt stöd multipliceras med 98,6 procent i stället för 43 procent.
- Löneminskningen ska uppgå till 4, 6 respektive 7,5 procent om arbetstidsminskningen är 20, 40 respektive 60 procent.
- Bestämmelserna om att stöd inte får lämnas för uppsägningstid ska inte tillämpas. För stöd som lämnas under uppsägningstid ska vid tillämpning av bestämmelserna om löneminskning bortses från sådan ersättning som utgår till arbetstagaren för att arbetsgivaren ska uppfylla 12 § lagen om anställningsskydd.

Skälen för regeringens förslag: Kostnaderna för korttidsarbete utgörs av den lön inklusive arbetsgivaravgifter som motsvarar arbetstidsminskningen. Det statliga stödet lämnas med en tredjedel av detta underlag. Underlaget för stöd beräknas genom att arbetstagarens ordinarie lön multipliceras med den avtalade arbetstidsminskningen enligt någon av de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskningen samt med en individuell närvarokvot. Preliminärt stöd bestäms därefter genom att underlaget multipliceras med 43 procent (17 § lagen om stöd vid korttidsarbete). Övriga kostnader fördelas mellan arbetsgivare och arbetstagare enligt de nivåer som framgår av 13 § lagen om stöd vid korttidsarbete.

Med hänsyn till spridningen av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 är det av stor betydelse att åtgärder vidtas för att dämpa effekterna av viruset för företag och samhällsekonomin. För att möta arbetsgivarnas behov i krisens spår anser regeringen att det finns skäl att under en begränsad period höja statens andel av kostnaden för korttidsarbete från en tredjedel till tre fjärdedelar av den totala kostnaden. Förstärkningen bör avse stöd som lämnas efter godkännande av Tillväxtverket. Systemet för stöd vid korttidsarbete kan därigenom bidra till större minskningar av arbetsgivarnas arbetskraftskostnader. På detta sätt ges arbetsgivarna bättre förutsättningar att klara de tillfälliga ekonomiska svårigheter som kan uppstå i utbrottets spår.

Konjunkturinstitutet tillstyrker förslaget att öka statens andel av kostnaden och framhåller bl.a. följande. Förslaget har förutsättningar att minska de negativa ekonomiska konsekvenserna av covid-19. Även om covid-19 innebär en allvarlig störning för många företag och branscher är den av temporär natur och ligger tydligt utanför företagets kontroll. Efterfrågan på drabbade företags varor och tjänster kommer därför successivt att öka igen när smittorisken ebbar ut. Det är en avgörande skillnad jämfört med t.ex. plötsliga fall i den globala efterfrågan som visar sig bli bestående för vissa företag och branscher. Som Konjunkturinstitutet lyfte fram i tidigare remissvar kan korttidsarbete i en sådan situation

Prop. 2019/20:132 riskera hindra en nödvändig strukturomvandling. Så är dock inte fallet med covid-19. Många företag, inte minst i tjänstebranscherna, kommer sannolikt i närtid att uppleva betydligt lägre efterfrågan än normalt på grund av covid-19. För att begränsa antalet uppsägningar behöver dels det statliga stödet vara generöst, dels behöver regelverkets tillämpning vara förutsägbar. Den tillfälliga höjningen av statens andel av kostnaden till tre fjärdedelar är därför väl motiverad. Ett än mer flexibelt system där arbetstiden minskas med mer än 60 procent kan övervägas.

Regeringen föreslår mot denna bakgrund att preliminärt stöd ska bestämmas genom att underlaget multipliceras med 98,6 procent. Regeringen bedömer att den förhöjda nivån bör gälla under stödmånader som infaller under perioden den 16 mars 2020 till och med den 31 december 2020.

Utgångspunkten bör vara att förhållandet mellan arbetsgivarens och arbetstagarens andel av kostnaden ska vara densamma som enligt gällande regler. Vid tillämpning av 13 § ska löneminskningen därför uppgå till 4, 6 respektive 7,5 procent om arbetstidsminskningen är 20, 40 respektive 60 procent. Detta innebär att arbetstagare kommer att drabbas av mindre omfattande löneminskningar än vad som annars varit fallet. Den tillfälliga höjningen av statens andel av kostnaden innebär således att systemet blir mer förmånligt för både arbetstagare och arbetsgivare. Att ytterligare minska arbetstiden bedöms inte vara praktiskt genomförbart till den 7 april 2020.

Enligt 14 § lagen om stöd vid korttidsarbete får stöd inte lämnas för korttidsarbete som är hänförligt till en arbetstagares uppsägningstid. Det gäller oavsett om arbetstagaren har sagts upp av arbetsgivaren eller har sagt upp sig själv. Att uppsägning skett innebär inte att avtalet om korttidsarbete i sig faller utan endast att stöd inte kan lämnas för den tiden. Bestämmelsen har motiverats med att korttidsarbete som utgångspunkt inte ska vidtas när uppsägning framstår som den naturliga och riktiga åtgärden (prop. 2013/14:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 6.17.5.1.4).

Det kan dock med hänsyn till spridningen av det nya coronaviruset inte uteslutas att det inträffar mer extrema fall i efterfrågan där efterfrågan för enskilda företag eller branscher i princip helt försvinner och att det på grund av detta kan aktualiseras uppsägningar i större omfattning under tid som korttidsarbete tillämpas. För att möta sådana exceptionella fall finns det enligt regeringens bedömning ett behov av att som en tillfällig krisåtgärd dämpa kostnaderna för arbetsgivare som tillämpar korttidsarbete även i händelse av uppsägningar under tid som korttidsarbete pågår.

Regeringen föreslår därför att 14 § lagen om stöd vid korttidsarbete inte ska tillämpas för stödmånader som infaller under perioden den 16 mars 2020 till och med den 31 december 2020. I sammanhanget kan påminnas om att de närmare förutsättningarna för tillämpningen av korttidsarbete alltid ska regleras i avtal. Det står parterna fritt att i ett sådant avtal t.ex. reglera huruvida korttidsarbete ska tillämpas under arbetstagares uppsägningstid. *Visita* och *Hotell- och restaurangfacket* tillstyrker förslaget.

Stödet vid korttidsarbete förutsätter en löneminskning i samband med korttidsarbetet. Enligt 12 § lagen (1982:80) om anställningsskydd har dock

en arbetstagare som har blivit uppsagd rätt att under uppsägningstiden behålla sin lön. För att kravet på löneminskning ska kunna uppfyllas även under uppsägningstid behöver man vid bedömningen av löneminskningen bortse från ersättning som arbetsgivaren lämnar till arbetstagaren för att uppfylla sin skyldighet enligt 12 § lagen om anställningsskydd. Regeringen föreslår därför en bestämmelse med den innebörden som gäller för den ovan angivna tidsperioden.

Lagförslag

Förslaget tas in i punkt 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen om ändring i lagen om stöd vid korttidsarbete.

5.8 Förfarandefrågor

Regeringens förslag: Stöd enligt det nya systemet för stöd vid korttidsarbete ska lämnas efter godkännande från Tillväxtverket. Tillväxtverket ska även ansvara för ansökningsförfarandet i övrigt när myndigheten har lämnat godkännande.

Ansökningar om godkännande ska handläggas skyndsamt.

Avstämning av preliminärt stöd som har lämnats efter godkännande från Tillväxtverket ska göras vid utgången av den tredje kalendermånaden från den tidpunkt stödperioden inleddes och därefter senast var tredje månad. En anmälan om avstämning ska ha kommit in till Tillväxtverket inom två veckor från avstämningstidpunkten.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår att Tillväxtverket ska ansvara för godkännandeprövningen och att Skatteverket ska ansvara för förfarandet i övrigt. Utredningen lämnar inte något förslag vad gäller tidpunkten för avstämning av preliminärt stöd som har lämnats och anmälan om avstämning.

Remissinstanserna: *Svenskt Näringsliv, IKEM m.fl., Näringslivets Regelnämnd NNR* och *LRF* betonar vikten av ett snabbt och icke-betungande ansökningsförfarande. *Skatteverket, Företagarna* och *Näringslivets Regelnämnd NNR* ifrågasätter att stöd enligt det nya systemet ska hanteras av två myndigheter. *Tillväxtverket* anser att endast en myndighet bör ansvara för handläggningen av stödet enligt det nya systemet. Skatteverket framhåller att en delad handläggning är mindre kundorienterad, ger längre handläggningstider och orsakar gränsdragningsproblem. Ett tvåmyndighetsförfarande innebär att båda myndigheterna måste skapa verktyg och rutiner samt bygga upp kompetens. *Svenskt Näringsliv* och *IKEM m.fl.* framhåller att kravet på stöd i avtal i sig innebär att det finns skäl att utgå ifrån att innehållet i en ansökan är korrekt. Skatteverket anser att en förnyad prövning av förutsättningarna för godkännande bör ske vid prövningen av preliminärt stöd. *EBM* förordar någon form av löpande kontroller under stödperioden och föreslår att återbetalning ska kunna ske vid ändrade förhållanden. Skatteverket föreslår en ordning med återbetalning om bolaget försätts i konkurs eller ansöker om företagsrekonstruktion med motiveringen att det i sådana fall

Prop. 2019/20:132 står klart att de ekonomiska svårigheterna inte var tillfälliga. *Kammarrätten i Stockholm* efterlyser en analys av om det är lämpligt att alla beslut enligt lagen kan överklagas och vad en sådan prövning i så fall ska avse.

Skälen för regeringens förslag

Handläggande myndighet

Utredningen föreslår att Tillväxtverket ska pröva om förutsättningarna för stöd är uppfyllda. Efter ett godkännande från Tillväxtverket ska Skatteverket, på samma sätt som gäller för stöd efter aktivering av regeringen, handlägga arbetsgivarens ansökan om preliminärt stöd varefter stöd kan betalas ut genom kreditering av arbetsgivarens skattekonto (32 § lagen om stöd vid korttidsarbete). Arbetsgivaren är därefter skyldig att inom viss tid göra en avstämning till Skatteverket för att fastställa slutligt stöd. Efter avstämning krediteras eller debiteras arbetsgivarens skattekonto av Skatteverket (32 och 33 §§ lagen om stöd vid korttidsarbete).

Regeringen anser, i likhet med *Skatteverket, Tillväxtverket, Företagarna* och *Näringslivets Regelnämnd NNR*, att det är mer effektivt om samma myndighet handlägger ansökan om godkännande för stöd och därefter ansökan om preliminärt stöd m.m. Regeringen anser därför att endast en myndighet bör pröva och handlägga stöd enligt det nya systemet.

Stöd vid korttidsarbete enligt det nya systemet är ett stöd till arbetsgivare som har tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter. Prövningen av godkännande för stöd omfattar bl.a. en bedömning av de ekonomiska förhållandena hos den enskilda arbetsgivaren. Tillväxtverket handlägger redan i dag en rad företagsstöd, bl.a. investeringsbidrag, konsultcheckar, mikrostöd, innovationsstöd, transportbidrag och affärsutvecklingscheckar. Handläggning av företagsstöd ingår däremot inte i Skatteverkets ordinarie verksamhet utan skulle bli en ny verksamhet hos Skatteverket. Det framstår därför enligt regeringens mening som mest ändamålsenligt att Tillväxtverket handlägger frågor om stöd enligt det nya systemet. Enligt befintligt system sker ut- och återbetalningar av stöd via skattekontot. Eftersom Tillväxtverket ska vara handläggande myndighet för alla frågor som rör det nu föreslagna nya systemet för stöd bör utbetalningar och återkrav av stöd inte hanteras på detta sätt. Utbetalningar och återkrav bör i stället hanteras av Tillväxtverket direkt i förhållande till arbetsgivaren. Bestämmelser om ut- och återbetalning vad gäller stöd som lämnas efter godkännande från Tillväxtverket kommer att meddelas i förordning.

Ansökan om godkännande och preliminärt stöd

Som bl.a. *Svenskt Näringsliv, IKEM m.fl.* och *Näringslivets Regelnämnd NNR* framhåller bör ansökningsförfarandet utformas så att handläggningen av en ansökan om stöd kan ske så snabbt och enkelt som möjligt. Handläggningen av en ansökan om godkännande bör enligt regeringens mening ske skyndsamt. En skyndsamt handläggning måste dock alltid balanseras mot vikten av att stöd endast lämnas i de fall där förutsättningarna är uppfyllda och med rätt belopp. Det förhållandet att det krävs stöd i avtal innebär inte att Tillväxtverket, som *Svenskt Näringsliv*

och IKEM m.fl. föreslår, kan utgå ifrån att innehållet i en ansökan är korrekt. Den föreslagna processen, med ansökan om godkännande för stöd som följs av en ansökan om preliminärt stöd och därefter avstämning av preliminärt stöd som har lämnats, bedöms ändamålsenlig med beaktande av kraven på förutsebarhet, skyndsamhet och kontroll. När det gäller avstämningstidpunkten finns det dock skäl att justera tidsfristerna, se nedan.

Skatteverket anser att en förnyad prövning av förutsättningarna för godkännande bör ske i samband med ansökan om preliminärt stöd eftersom den ekonomiska situationen som arbetsgivaren befann sig i vid tidpunkten för ansökan kan ha förändrats. Enligt förslaget ska dock den första stödmånaden infalla senast 45 dagar efter godkännandet. Denna tidsfrist innebär att godkännandeprövningen ligger förhållandevis nära den första stödmånaden. Mot denna bakgrund anser regeringen att någon ny prövning av förutsättningarna för godkännande i samband med ansökan om preliminärt stöd inte är motiverad. En sådan ordning skulle också riskera att förlänga handläggningstiden.

Avstämning

Regeringen konstaterar att införandet av det nya systemet för stöd vid korttidsarbete medför att korttidsarbete kommer att bli mer tillgängligt för arbetsgivare. Det är angeläget att stöd inte lämnas felaktigt för att därefter återbetalas. Mot denna bakgrund delar regeringen *EBM:s* uppfattning att det finns skäl att överväga någon form av löpande kontrollåtgärder under stödperioden för att förhindra felaktiga utbetalningar av stöd. Enligt nuvarande regler ska avstämning av preliminärt stöd som har lämnats ske senast vid utgången av den tredje månaden från att en stödperiod löpt ut (19 § lagen om stöd vid korttidsarbete). Det innebär att stöd kan lämnas felaktigt under hela stödperioden. Detta är en risk för såväl staten som den enskilda arbetsgivaren som riskerar att bli återbetalningsskyldig. Regeringen anser därför att avstämning av preliminärt stöd som lämnas efter godkännande av Tillväxtverket bör ske under stödperioden. Med hänsyn till att stödperioden är sex månader med möjlighet till förlängning i tre månader bör avstämning av preliminärt stöd göras vid utgången av den tredje kalendermånaden från den tidpunkt stödperioden inleddes och därefter senast var tredje månad.

En anmälan om avstämning ska i dag komma in inom två månader från avstämningstidpunkten (29 § lagen om stöd vid korttidsarbete). Även denna tidsfrist bör justeras för stöd som lämnas efter godkännande av Tillväxtverket. Regeringen föreslår att en anmälan om avstämning ska ha kommit in till Tillväxtverket inom två veckor från avstämningstidpunkten.

På samma sätt som gäller i dag är en arbetsgivare som inte ger in en anmälan om avstämning inom rätt tid skyldig att betala tillbaka allt preliminärt stöd (30 § lagen om stöd vid korttidsarbete).

Återbetalningsskyldighet

EBM och *Skatteverket* föreslår två nya grunder för återbetalning. *EBM* hänvisar till det nederländska systemet för korttidsarbete. Enligt detta system kan arbetsgivare bli återbetalningsskyldiga om de tidigare än beräknat återtar personal i produktion eller om de säger upp personal under

Prop. 2019/20:132 eller strax efter en period av korttidsarbete. Den av Skatteverket föreslagna grunden avser det förhållandet att bolaget försätts i konkurs eller ansöker om företagsrekonstruktion med motiveringen att det i sådana fall står klart att de ekonomiska svårigheterna inte var tillfälliga. Gemensamt för de båda föreslagna grunderna för återbetalning är att de avser händelser som har inträffat efter ansökan om godkännande. Hänsyn behöver därför tas till kravet på förutsebarhet och viss restriktivitet iakttas.

När det gäller förändringar av arbetskraften konstaterar regeringen att en sådan ordning skulle hindra arbetsgivare som har fått preliminärt stöd att anpassa arbetskraften till följd av förändrade förhållanden. Detta är enligt regeringen inte önskvärt.

När det därefter gäller de fall då bolaget försätts i konkurs eller ansöker om företagsrekonstruktion konstaterar regeringen att arbetsgivarens ekonomiska situation kan förvärras under stödperioden på grund av händelser som inte gick att förutse vid ansökan om godkännande. Det förhållandet att bolaget försätts i konkurs eller ansöker om företagsrekonstruktion innebär inte nödvändigtvis att den ursprungliga bedömningen kring varaktigheten av de ekonomiska problemen var felaktig.

Sammantaget anser regeringen att det saknas skäl att införa nya grunder för återbetalning för stöd enligt det nya systemet. Förslaget om tätare avstämningar av preliminärt stöd som har lämnats motverkar också att stöd lämnas på ett felaktigt underlag för hela stödperioden.

Överklagande

Kammarrätten i Stockholm efterlyser en utförligare analys av lämpligheten av att alla beslut kan överklagas och vad en sådan prövning ska avse. Av 38 § lagen om stöd vid korttidsarbete framgår att beslut enligt lagen – med undantag för regeringens beslut samt beslut om anstånd – får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. I övrigt gäller förvaltningslagens bestämmelser om överklagande. Enligt utredningens förslag ska Tillväxtverkets beslut om bl.a. godkännande av stöd och stödperiodens längd kunna överklagas. Regeringen konstaterar att stöd vid korttidsarbete är utformat som en rättighet för arbetsgivare. En arbetsgivare bör därför kunna få dessa beslut prövade i en högre instans. Det saknas enligt regeringens mening skäl att begränsa rätten att överklaga beslut enligt lagen i större utsträckning än vad som följer av förvaltningslagen.

Lagförslag

Förslaget tas in i den nya paragrafen 5 a § första stycket och föranleder ändringar i 18, 19, 29 och 32–38 §§ lagen om stöd vid korttidsarbete.

5.9 Inhämtande av uppgifter i kontrollsyfte

Regeringens bedömning: Det saknas behov av lagändringar i form av sekretessbrytande bestämmelser för att Tillväxtverket ska kunna inhämta uppgifter från andra myndigheter i kontrollsyfte.

Utredningens bedömning: Utredningen har inte behandlat denna fråga.

Remissinstanserna: *Skatteverket* efterfrågar en sekretessanalys.

Skälen för regeringens bedömning: I propositionen föreslås att stöd vid korttidsarbete ska kunna betalas ut vid tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter utanför arbetsgivarens kontroll. Ansökningar om godkännande för stöd vid korttidsarbete respektive preliminärt stöd samt avstämningar ska handläggas av Tillväxtverket, utifrån de kriterier som anges i bl.a. avsnitt 5.4. Det kommer att vara upp till arbetsgivaren att i samband med ansökan förse Tillväxtverket med de aktuella och relevanta uppgifter som behövs för att ett godkännande eller preliminärt stöd ska kunna ges. Detsamma gäller vid avstämning av det preliminära stödet. Det bör dock finnas möjlighet för Tillväxtverket att kunna kontrollera dessa uppgifter för att säkerställa att de är korrekta, utöver de kontrollmöjligheter hos arbetsgivaren som föreslås (se 35 och 36 §§). Eftersom arbetsgivarens lönekostnader är av betydelse för stödets storlek kan Tillväxtverket komma att behöva kontrollera lämnade uppgifter. Skatteverket har tillgång till inkomstuppgifter på individnivå som arbetsgivaren normalt ska lämna månadsvis till Skatteverket i arbetsgivardeklarationen (jfr 26 kap. 19 och 19 a §§ skatteförfarandelagen [2011:1244]). Tillväxtverket måste vidare kunna kontrollera att den sökande är registrerad som arbetsgivare hos Skatteverket och att denne inte har skatte- och avgiftsskulder som har överlämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning, samt att arbetsgivaren inte har näringsförbud (se 9 och 10 §§ lagen om stöd vid korttidsarbete).

Uppgifter om näringsförbud finns i näringsförbudsregistret hos Bolagsverket medan övriga nämnda uppgifter finns hos Skatteverket. De uppgifter som finns i näringsförbudsregistret är offentliga (jfr 15 § förordningen [2014:936] om näringsförbud). Någon sekretessbrytande reglering bedöms därför inte behövas för att Tillväxtverket ska kunna hämta in uppgifter om näringsförbud. Uppgifter om restförda skatte- och avgiftsskulder förekommer också hos Kronofogdemyndigheten, där uppgifterna i regel är offentliga (se 34 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400], förkortad OSL). De uppgifter som är offentliga bedöms vara tillräckliga för Tillväxtverkets behov och det krävs därför inte att det införs sekretessbrytande bestämmelser. Vad gäller uppgifterna hos Skatteverket om individers löner och sökandens registrering som arbetsgivare noteras följande.

Av 27 kap. 1 § första stycket OSL framgår att sekretess gäller i verksamhet som avser bestämmande av skatt eller fastställande av underlag för bestämmande av skatt eller som avser fastighetstaxering för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden. Sekretess gäller enligt andra stycket även i verksamhet som avser förande av eller uttag ur beskattningsdatabasen enligt lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som har tillförts databasen. De flesta typer av beslut som fattas inom beskattningsverksamheten är offentliga enligt 27 kap. 6 § OSL.

De uppgifter som anges ovan om individers löner och sökandens registrering som arbetsgivare som Tillväxtverket behöver i ärenden om korttidsstöd finns i Skatteverkets beskattningsdatabas där de omfattas av sekretess. För att uppgifterna ska kunna lämnas ut till Tillväxtverket krävs således sekretessbrytande bestämmelser. Av 10 kap. 28 § OSL framgår att sekretess inte hindrar att en uppgift lämnas till en annan myndighet om

Prop. 2019/20:132 uppgiftsskyldighet följer av lag eller förordning. Tillväxtverket måste i egenskap av handläggande myndighet kunna inhämta uppgifterna hos Skatteverket i syfte att kontrollera de uppgifter om bl.a. lön som arbetsgivaren lämnar in. Kontrollen kommer som utgångspunkt inte att ske i samtliga ärenden. De mottagna uppgifterna kommer att omfattas av ett starkt sekretesskydd även hos Tillväxtverket (se avsnitt 5.10). De sekretessbrytande bestämmelser som behövs för handläggning enligt lagen om stöd vid korttidsarbete bör lämpligen utformas som föreskrifter om uppgiftsskyldighet enligt 10 kap. 28 § OSL och införas i förordningsform. Någon ytterligare reglering till stöd för ett utlämnande av uppgifterna bedöms inte behövas.

5.10 Det behöver inte införas någon bestämmelse om sekretess för uppgifterna hos Tillväxtverket

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen ger ett tillräckligt skydd för de uppgifter som förekommer i ärenden enligt lagen om stöd vid korttidsarbete och som Tillväxtverket får från Skatteverket och arbetsgivarna. Några ytterligare sekretessbestämmelser behövs därför inte.

Utredningens bedömning: Utredningen innehåller inte någon motsvarande bedömning.

Remissinstanserna: *Skatteverket* efterfrågar en analys av sekretessfrågor.

Skälen för regeringens bedömning

Sekretesslagstiftningen och lagen om stöd vid korttidsarbete

Enligt 28 kap. 11 § OSL gäller sekretess för uppgift om enskilda personliga förhållanden om det inte står klart att uppgifterna kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men och uppgiften förekommer i ärenden om bl.a. anställningsfrämjande åtgärder. Enligt 28 kap. 12 § OSL gäller sekretess bl.a. i ärende enligt lagstiftningen om anställningsfrämjande åtgärder för uppgift om enskilda affärs- och driftförhållanden. Sekretessen gäller även här med ett omvänt skaderekvisit, dvs. det råder presumtion för sekretess.

Regeringen gjorde i samband med införandet av lagen om stöd vid korttidsarbete bedömningen att 28 kap. 11 och 12 §§ OSL kan tillämpas på ärenden om stöd vid korttidsarbete (prop. 2013/14:1 s. 378–380). Enligt regeringens mening var ett omvänt skaderekvisit en lämplig avvägning mellan skyddsintresset och insynsintresset när det gäller uppgifter enligt regelverket om korttidsarbete. De aktuella sekretessbestämmelserna inskränker inte rätten att meddela och offentliggöra uppgifter enligt 1 kap. 1 och 7 §§ tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihetsgrundlagen. Även i detta avseende bedömde regeringen att regleringen var ändamålsenlig i förhållande till sådana uppgifter som kan antas förekomma i ärenden om korttidsarbete. Det saknas anledning att göra någon annan bedömning i relation till nu aktuellt förslag.

I föregående avsnitt redogörs för att uppgifter om individers löner och sökandes registrering som arbetsgivare ska kunna lämnas från Skatteverket till Tillväxtverket. Uppgifter i ärenden om korttidsstöd, som enligt befintlig reglering handläggs av Skatteverket, omfattas av sekretess enligt 28 kap. 11 och 12 §§ OSL, såvida de inte behandlas i beskattningsdatabasen (jfr prop. 2013/14:1 s. 379). I det fall uppgifter i ärenden om stöd vid korttidsarbete behandlas i beskattningsdatabasen aktualiseras 27 kap. 1 § andra stycket 1 OSL. Enligt denna bestämmelse gäller absolut sekretess i verksamhet som avser förande av eller uttag ur beskattningsdatabasen enligt lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som har tillförts databasen. Att uppgifterna omfattas av absolut sekretess i beskattningsverksamheten har huvudsakligen motiverats av hänsyn till den enskildes integritet. Den skattskyldiges långtgående plikt att lämna uppgifter om sina förhållanden till Skatteverket har ansetts ge särskild tyngd åt skyddsaspekten (prop. 1979/80:2 Del A s. 256). I förarbetena till lagen om stöd vid korttidsarbete uttalade regeringen att någon sådan utgångspunkt för avvägningen mellan insynsintresset och skyddsintresset inte kunde göras gällande i fråga om stöd vid korttidsarbete, som utgör ett statligt stöd till arbetsgivare i syfte att stabilisera sysselsättningen i lågkonjunkturer. Att låta uppgifter i ärenden om korttidsarbete i andra fall än då de behandlades i beskattningsdatabasen omfattas av absolut sekretess skulle enligt regeringens uppfattning innebära starkare sekretess än vad som är motiverat. Regeringen uttalade också att insynsintresset vad gäller de uppgifter i ärenden om stöd vid korttidsarbete som läggs in i beskattningsdatabasen fick anses tillgodosett i tillräcklig mån genom att uppgifterna kan begäras ut ur ärendet, där omvänt skaderekvisit kommer att gälla (se prop. 2013/14:1 s. 379–380 och jfr prop. 2006/07:99 s. 35).

En grundläggande princip enligt sekretessregleringen är att behovet av och styrkan i en sekretess inte kan bestämmas enbart med hänsyn till sekretessintresset (se prop. 2010/11:78 s. 23). Det måste i varje sammanhang vägas mot intresset av insyn i myndigheternas verksamhet. Denna avvägning kan utfalla på olika sätt hos olika myndigheter och inom olika områden. Med beaktande av de ställningstaganden som gjordes om sekretessens styrka i tidigare förarbeten (prop. 2013/14:1) bedöms sekretesskyddet för uppgifterna inte behöva stärkas med anledning av förslaget i denna proposition.

Några ytterligare sekretessbestämmelser till skydd för uppgifter som förekommer i ärenden enligt lagen om stöd vid korttidsarbete bedöms således inte behöva införas.

Regeringens bedömning: Den behandling av personuppgifter som förslaget ger upphov till är förenlig med EU:s dataskyddsförordning. Den befintliga reglering som finns på personuppgiftsområdet utgör tillräcklig reglering för den personuppgiftsbehandling som kan komma att ske hos Tillväxtverket, arbetsgivare och Skatteverket med anledning av förslaget. Det behöver således inte införas någon ytterligare reglering om denna behandling.

Utredningens bedömning: Utredningen innehåller inte någon motsvarande bedömning.

Remissinstanserna: *Skatteverket* efterfrågar en analys av personuppgiftsbehandlingen.

Skälen för regeringens bedömning: Ett utkast till lagrådsremiss har beretts under hand med *Datainspektionen* och Skatteverket. Skatteverket anser att förevarande avsnitt och beskrivningen av tillämplig dataskyddsreglering och på vilket sätt förslaget är förenligt med detta regelverk är ändamålsenligt och tillfredsställande till sitt innehåll. Datainspektionen anser att det saknas en fullständig beskrivning av personuppgiftsbehandlingen och en analys av det rättsliga stödet. Datainspektionen kan därför inte uttala sig om förslagets förenlighet med dataskyddsregleringen och därmed inte heller tillstyrka förslaget. Enligt Datainspektionen bör förslaget kompletteras med en fullständig s.k. integritetsanalys som ska ligga till grund för en sammanfattande proportionalitetsbedömning i enlighet med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan kallad EU:s dataskyddsförordning.

Förslaget om utvidgning av lagen om stöd vid korttidsarbete innebär att stöd ska kunna lämnas till en arbetsgivare efter godkännande av Tillväxtverket i andra situationer än vad som gäller i dag. I en ansökan om godkännande kommer uppgifter om arbetsgivaren och uppgifter kopplade till arbetsgivarens verksamhet såsom orsaken till de ekonomiska svårigheterna och andelen anställda att behöva lämnas. Tillväxtverket ska också bedöma ansökningar om preliminärt stöd och göra avstämningar av utbetalat stöd. I ansökningsförfarandet och i Tillväxtverkets verksamhet för kontroll av stödet kan myndigheten komma att behöva behandla uppgifter om namn, personnummer och samordningsnummer samt arbetstagares frånvaro från arbetet och inkomstuppgifter. Av 11 § lagen om stöd vid korttidsarbete framgår bl.a. att Tillväxtverket även kan komma att behöva behandla uppgifter om näringsförbud och om restförda skatte- och avgiftsskulder för fysiska personer som är arbetsgivare i ansökningsförfarandet och vid eventuell kontroll. Utförliga bestämmelser om vad ansökan ska innehålla kommer att meddelas i förordning. Förslaget kommer att ge upphov till att personuppgifter behandlas automatiserat hos Tillväxtverket. Vid Tillväxtverkets kontroll av t.ex. löneuppgifter kommer behandling av personuppgifter också att behöva ske

hos Skatteverket i beskattningsdatabasen när uppgifter om individers löner ska lämnas till Tillväxtverket. I princip är de uppgifter som kan komma att behandlas enligt förslaget sådana som även skulle kunna behöva behandlas inom ramen för det befintliga systemet för stöd vid korttidsarbete. Den största skillnaden är att det tillkommer en ny handläggande myndighet i form av Tillväxtverket.

Det står mot den ovan angivna bakgrunden klart att förslaget ger upphov till en sådan personuppgiftsbehandling som omfattas av EU:s dataskyddsförordning. Dataskyddsförordningen är i alla delar bindande och direkt tillämplig i samtliga EU:s medlemsländer och ska tillämpas fr.o.m. den 25 maj 2018. Dataskyddsförordningen utgör den generella regleringen av personuppgiftsbehandling inom EU. Dataskyddsförordningen kompletteras i Sverige av bl.a. lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning, nedan kallad dataskyddslagen. Dataskyddslagen är subsidiär till annan lag eller förordning, vilket möjliggör avvikande bestämmelser i registerförfattningar. Exempel på en sådan författning som kompletterar såväl EU:s dataskyddsförordning som dataskyddslagen är lagen om behandling av uppgifter i Skatteverket beskattningsverksamhet.

Den rättsliga grunden för behandlingen hos Tillväxtverket är att den är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning (artikel 6.1 e i EU:s dataskyddsförordning). Den rättsliga grunden för Skatteverkets behandling i samband med att uppgifter lämnas till Tillväxtverket i kontrollsyrte är i första hand att fullgöra en rättslig förpliktelse på det sätt som avses i artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen. Samma rättsliga grund är tillämplig vid arbetsgivarens behandling i samband med att t.ex. personnummer, löneuppgifter och uppgifter om en arbetstagares frånvaro från arbetet lämnas till Tillväxtverket i ansökningsförfarandet och vid eventuell kontroll. Enligt artikel 6.3 i förordningen ska den grund för behandlingen som avses i artikel 6.1 c och e vara fastställd i unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt. De aktuella grunderna för behandlingen är fastställda i den nationella rätten på det sätt som krävs enligt artikel 6.3 i dataskyddsförordningen. För arbetsgivarens del är den rättsliga förpliktelsen och syftet med behandlingen fastställd i bestämmelserna i 35 och 36 §§ lagen om stöd vid korttidsarbete. Av 35 § framgår att en arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd ska ge handläggande myndighet tillfälle att granska verksamheten med avseende på arbetsgivarens rätt till stöd och lämna de uppgifter som behövs för granskningen och i 36 § anges att Tillväxtverket får förelägga en arbetsgivare att fullgöra sina skyldigheter enligt 35 §. För Skatteverkets behandling är regeringens avsikt som framgår av avsnitt 5.9 att införa sekretessbrytande bestämmelser om uppgiftsskyldighet för Skatteverket gentemot Tillväxtverket där den rättsliga förpliktelsen och syftet med behandlingen kommer att fastställas. Skatteverkets behandling av uppgifter i ärenden om korttidsstöd enligt gällande regelverk är tillåten enligt lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet (jfr prop. 2013/14:1 s. 375–377). Den behandling av uppgifter som kan komma att ske hos Skatteverket enligt den utvidgade lagen om korttidsarbete är också tillåten enligt samma lag. Det gäller t.ex. behandling av uppgifter som behövs för att lämna uppgifter till

Prop. 2019/20:132 Tillväxtverket för kontroll av individers löner. Det rör sig i det fallet om sådana uppgifter som får behandlas hos Skatteverket för det primära ändamål som anges i 1 kap. 4 § 1 lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet, dvs. för fastställande av underlag för samt bestämmande, redovisning, betalning och återbetalning av skatter och avgifter. Sådana uppgifter får Skatteverket även behandla för det sekundära ändamålet att tillhandahålla information som behövs hos Tillväxtverket för kontroll i ärenden om korttidsstöd (se 1 kap. 5 § 1.e den lagen). Det finns även stöd för att behandla de uppgifter i beskattningsdatabasen som behövs för handläggning enligt lagen om stöd vid korttidsarbete (se 2 kap. 3 § 13 lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet).

Den rättsliga grunden för Tillväxtverkets behandling är fastställd i lagen om stöd vid korttidsarbete och i förordningen (2009:145) med instruktion för Tillväxtverket. Förutom i EU:s dataskyddsförordning finns för Tillväxtverkets del bestämmelser om behandling av bl.a. personnummer och samordningsnummer i dataskyddslagen som ger stöd för myndighetens personuppgiftsbehandling.

De uppgifter som behöver behandlas av arbetsgivaren respektive Tillväxtverket och Skatteverket är inte sådana känsliga personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning. Arbetsgivaren är skyldig att se till att bara lämna de uppgifter som Tillväxtverket behöver. Arbetsgivaren kan t.ex. behöva lämna uppgifter om frånvaro från arbetet eftersom det påverkar stödets storlek (se 17 § lagen om stöd vid korttidsarbete), men det saknas behov av att lämna uppgift om orsaken till frånvaron.

Ändamålet med behandlingen är att möjliggöra det nya systemet för stöd vid korttidsarbete som är avsett att minska arbetsgivares behov av att säga upp personal vid tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter. Systemet förbättrar således den enskilda arbetstagarens möjligheter att behålla sin anställning i en sådan situation. Enligt regeringens mening får det eventuella integritetsintrång som behandlingen ger upphov till för den enskilda arbetstagaren mot denna bakgrund anses stå i proportion till det eftersträvade syftet.

Sammanfattningsvis är bedömningen att den personuppgiftsbehandling som den utvidgade lagen om stöd vid korttidsarbete ger upphov till är förenlig med EU:s dataskyddsförordning. Den befintliga reglering som finns på personuppgiftsområdet utgör tillräcklig reglering för den personuppgiftsbehandling som kan komma att ske hos Tillväxtverket, arbetsgivare och Skatteverket med anledning av förslaget. Det behöver således inte införas någon ytterligare reglering om denna behandling.

Regeringens bedömning: Inga ändringar i regelverken för arbetslöshetsförsäkringen eller för den sjukpenninggrundade inkomsten behöver göras med anledning av förslaget om ett nytt system för stöd vid korttidsarbete.

Det finns inte skäl att genomföra en särskild översyn i frågan om pensionsrättigheter och andra ersättningar för arbetstagare som deltar i korttidsarbete.

Utredningens bedömning överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen förordade en särskild översyn i fråga pensionsrättigheter och andra ersättningar för arbetstagare som deltar i korttidsarbete.

Remissinstanserna: *IKEM m.fl., Akademikerförbundet SSR* och *BIL Sweden/Fordonskomponentgruppen FKG* framhåller att nedgång i inkomst till följd av korttidsarbete inte bör påverka ersättningar enligt trygghets- eller pensionssystemen. *LO, Företagarna, LRF, Näringslivets Regelnämnd NNR* och *Pensionsmyndigheten* instämmer i utredningens bedömning beträffande behovet av en översyn av korttidsarbets påverkan på pensionsrättigheter och andra ersättningar.

Skälen för regeringens bedömning: I samband med införandet av det befintliga systemet för stöd genomfördes en analys av korttidsarbetets påverkan på trygghets- och pensionssystemen. Den generella slutsatsen var att införandet av korttidsarbete inte medförde något behov av att ändra befintliga regler (prop. 2013/14:1 s. 380–391). Såvitt gällde reglerna för arbetslöshetsförsäkringen och sjukpenninggrundande inkomst (SGI) genomfördes dock vissa ändringar i syfte att korttidsarbete inte skulle påverka rätten till ersättning samt att arbetstagare skulle omfattas av SGI-skydd under den tid korttidsarbete pågår. Beträffande SGI-skydd konstaterade regeringen att det låg i de försäkrades intresse att själva uppmärksamma Försäkringskassan på att de deltar i korttidsarbete när de ansöker om en socialförsäkringsförmån.

Regeringen gör i förhållande till nu aktuellt förslag inga andra bedömningar. Införandet av det nya systemet för stöd medför således inget behov av förändringar.

Vid införandet av det nuvarande stödet gjordes vidare bedömningen att det inte behövde göras några ändringar i regelverket för den allmänna pensionen eftersom påverkan bedömdes vara marginell. Utredningen har bedömt att frågan om pensionsrättigheter och eventuellt andra effekter på ersättningar från socialförsäkringssystemen behöver utredas närmare vid införandet av ett permanent och öppet system för stöd. Detta synsätt får stöd av flera remissinstanser, bl.a. *IKEM m.fl., LO* och *Pensionsmyndigheten*.

Det finns enligt regeringen visserligen skäl att anta att införandet av ett permanent och öppet system för stöd vid korttidsarbete kommer att göra korttidsarbete något mer vanligt förekommande. Påverkan får emellertid även fortsatt bedömas som marginell med hänsyn till att stöd enbart ska lämnas i särskilda fall och under en begränsad period. Regeringen bedömer därför att det saknas skäl att genomföra en särskild översyn av

5.13 Förslagets förenlighet med EU:s regler om statligt stöd

Regeringens bedömning: Det föreslagna stödet är inte statligt stöd och behöver därför inte anmälas till Europeiska kommissionen för godkännande innan det genomförs.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Inga remissinstanser har särskilt yttrat sig i denna del.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, kallat EUF-fördraget, är statligt stöd i princip oförenligt med den inre marknaden. Enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget krävs det att fyra kriterier är uppfyllda för att en åtgärd ska klassas som statligt stöd. Det är endast då statliga medel används för att ge vissa företag ekonomiska fördelar på ett sätt som påverkar konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna som en åtgärd utgör ett statligt stöd. För att en åtgärd ska anses påverka konkurrensen ska den vara selektiv. Det betyder att åtgärden kommer att ge ekonomiska fördelar endast till vissa företag, t.ex. ett företag inom en viss bransch eller små och medelstora företag.

Den nuvarande stödordningen anmäldes till Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 108.3 i EUF-fördraget. Kommissionen konstaterade då att alla företag som i rättsligt och faktiskt hänseende befinner sig i samma situation utan åtskillnad kan få stöd för korttidsarbete och att stödordningen som helhet därför inte gynnade vissa företag eller viss produktion (COM(2013) 5451 final). Kommissionen drog därför slutsatsen att åtgärden inte utgjorde statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

De ändringar som nu föreslås förändrar enligt regeringens bedömning inte detta förhållande. Förutsättningarna som ska vara uppfyllda för att en enskild arbetsgivare ska kunna få stöd är desamma för alla företag som i rättsligt och faktiskt hänseende befinner sig i samma situation. Den föreslagna åtgärden är sålunda inte selektiv och utgör därmed inte statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget. Någon skyldighet att anmäla förslaget till kommissionen i enlighet med förfarandet i artikel 108.3 i EUF-fördraget finns därför inte.

5.14 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringen ska träda i kraft den 7 april 2020 och tillämpas för tid från och med den 16 mars 2020.

Skälen för regeringens förslag: Med hänsyn till spridningen av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 är det av stor betydelse att åtgärder snabbt vidtas för att dämpa effekterna av viruset för företag och

samhällsekonomin. Det nya systemet för stöd vid korttidsarbete bör därför införas så snabbt som möjligt. Regeringen föreslår därför ett ikraftträdande redan den 7 april 2020 och att bestämmelserna ska tillämpas med retroaktiv verkan från och med den 16 mars 2020. *Tillväxtverket* ställer sig bakom förslaget.

En förutsättning för stöd vid korttidsarbete är att löne- och arbetstidssänkningarna har stöd i avtal (15 och 16 §§ lagen om stöd vid korttidsarbete). Införandet av korttidsarbete förutsätter således att arbetstagare och arbetsgivare är överens om att åtgärden är lämplig för att möta en tillfällig och allvarlig ekonomisk svårighet. Korttidsarbete utgör vidare en förmån för såväl arbetsgivare som arbetstagare. Arbetstagaren får visserligen gå ner i lön men detta kompenseras av en proportionerligt större arbetstidsminskning. Arbetsgivaren mottar stöd direkt från staten. Mot denna bakgrund anser regeringen att det är motiverat att låta de nya bestämmelserna tillämpas med retroaktiv verkan från och med den 16 mars 2020.

Behovet av övergångsbestämmelser behandlas under avsnitt 5.7.

5.15 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. *Regelrådet* anser att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning.

De offentligfinansiella effekterna beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer och utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av de föreslagna förändringarna. Antagandet om oförändrat beteende ger en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt och för att bedöma andra effekter än de offentligfinansiella effekterna kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas.

5.15.1 Syfte och alternativa lösningar

För att svensk industri och andra exportberoende näringar ska kunna öka tillväxten och produktiviteten på längre sikt är det viktigt att svenska arbetsgivare har god omställningsförmåga. Utformningen av nuvarande system för korttidsarbete erbjuder inte svenska arbetsgivare samma omställningsförmåga och villkor vid tillfälliga svårigheter jämfört med arbetsgivare i viktiga konkurrentländer. Detta eftersom det befintliga svenska systemet för korttidsarbete – till skillnad från systemen i viktiga konkurrentländer – förutsätter en aktivering av regeringen vilket endast kan ske vid synnerligen allvarliga konjunkurlägen. Det nya systemet för stöd vid korttidsarbete som föreslås är permanent och öppet, vilket innebär att stöd kan lämnas utan aktivering och utan hänsyn till det allmänna konjunkurläget. Syftet med det nya systemet för stöd är främst att utjämna den konkurrensnackdel som funnits för svenska arbetsgivare. Ett annat

Prop. 2019/20:132 syfte är att göra Sverige mer attraktivt för investeringar genom att förbättra villkoren för arbetsgivare samt minska riskerna för arbetslöshet bland anställda.

Ett alternativ till den föreslagna lösningen hade varit att göra det befintliga systemet för stöd mer generöst och tillgängligt. Detta hade kunnat ske genom att höja ersättningsnivåer eller att ändra villkoren för aktivering så att aktivering kan ske redan vid mindre allvarliga konjunkturlägen. Dessa lösningar hade visserligen inneburit att det svenska systemet gjordes mer konkurrenskraftigt på så sätt att det blir mer attraktivt för arbetsgivare att ansöka om stöd och att detta kan ske i fler situationer än tidigare. Dessa justeringar hade emellertid inte adresserat den grundläggande skillnaden i villkor för svenska arbetsgivare och arbetsgivare i viktiga konkurrentländer. Nämligen att de senare kan få stöd med hänsyn till förhållanden hos den enskilda arbetsgivaren, oberoende av det allmänna konjunkturläget och aktivering av regeringen. För att uppnå detta måste det införas ett öppet och permanent system. Mot denna bakgrund bedömer regeringen att de alternativa lösningarna är mindre lämpliga för att uppnå det angivna syftet.

5.15.2 Offentligfinansiella effekter

Tabell 5.1 redovisar den beräknade offentligfinansiella kostnaden för förslaget om ett konkurrenskraftigare system för stöd vid korttidsarbete. Utgifterna kommer att belasta budgetens utgiftssida.

Tabell 5.1 Offentligfinansiell effekt för stöd vid korttidsarbete

Miljarder kronor, fasta priser och baser

	2020	2021	2022	Varaktig effekt
Korttidsarbete	-2,42	-0,35	-0,35	-0,35

Källa: Egna beräkningar.

Utredningen uppskattar att statens kostnader för stödet på längre sikt (den varaktiga kostnaden) i genomsnitt kommer att uppgå till 300–600 miljoner kronor per år. Det bör ses som den uppskattade kostnaden vid balanserad konjunktur, dvs. när ekonomin varken befinner sig i hög- eller lågkonjunktur. Vid en lågkonjunktur kommer enligt utredningen kostnaderna öka, medan en högkonjunktur medför minskade kostnader. Utredningen bedömer även att statens kostnader kommer att vara relativt låga de första åren då stödet införs. Efter hand när stödet blir mer etablerat kommer kostnaden att öka mot den långsiktiga kostnaden.

Arbetsförmedlingen och *Skatteverket* anser att utredningens kostnadsberäkningar är bristfälliga. Rimligheten är enligt Skatteverket svår att bedöma eftersom referenser saknas. Skatteverket anser att en grov kostnadsberäkning med hjälp av siffror från andra länder med liknande stöd kan vara lämplig.

I linje med Skatteverkets förslag används det tyska stödet vid korttidsarbete av ekonomiska skäl (*Kurzarbeitergeld konjunkturell*) som riktmärke för att beräkna den förväntade direkta kostnaden för det svenska

stödet. Det tyska systemet utgjorde ett viktigt riktmärke för utredningens arbete och villkoren i det tyska systemet liknar dem i det nuvarande förslaget.¹³

För att uppskatta antalet berörda arbetstagare i Sverige används i ett första steg uppgifter om antalet personer i det tyska systemet för perioden 2007–2018.¹⁴ År 2009 utesluts dock på grund av den då rådande finanskrisen. Under 2009 var i genomsnitt 1,1 miljoner tyska arbetstagare i korttidsarbete varje månad, vilket utgör extraordinärt höga siffror jämfört med övriga år. Vid motsvarande ekonomiska situation på den svenska arbetsmarknaden bedöms att det nuvarande stödsystemet för korttidsarbete skulle aktiveras av regeringen och därmed bära majoriteten av kostnaden för stöd vid korttidsarbete.

Med 2009 exkluderat uppgår det genomsnittliga antalet tyska arbetstagare i korttidsarbete till 85 626 personer per månad. Baserat på skillnader i antal arbetade timmar på årsbasis utgör storleken på den svenska arbetsmarknaden 13 procent av den tyska arbetsmarknaden. Det innebär att antalet tyska arbetstagare i korttidsarbete skulle motsvara 11 295 personer i genomsnitt per månad i Sverige.

I Tyskland används korttidsarbete framför allt inom tillverkningsindustrin¹⁵ (se Crimmann m.fl., 2010)¹⁶, och enligt utredningen bedöms det även bli fallet i Sverige. Då tillverkningsindustrin i Tyskland står för en större andel av den totala sysselsättningen än i Sverige, behöver siffran för Sverige justeras ned. Andelen av det totala antalet sysselsatta i svensk tillverkningsindustri utgör 66 procent av motsvarande andel i Tyskland. Det uppskattade antalet personer för Sverige minskas därför i motsvarande grad till 7 455 personer i genomsnitt per månad (66 procent av 11 295 personer).

I propositionen om införandet av det nuvarande systemet för stöd vid korttidsarbete (prop. 2013/14:1) samt i utredningens betänkande görs följande antaganden om fördelningen av arbetstidsminskning på de tre fasta nivåerna 20, 40 och 60 procent. Av berörda arbetstagare antogs att 75 procent skulle komma att omfattas av den första nivån (20 procents

¹³ Det tyska systemet riktar sig till företag med tillfälliga ekonomiska svårigheter. Som godtagbara ekonomiska skäl räknas generella ekonomiska förändringar eller externa produktionsstörningar. Systemet är permanent och används både vid ekonomiska kriser och vid mer normala ekonomiska förhållanden. Dock har systemet historiskt justerats för att bli mer förmånligt under ekonomiska kriser, något som t.ex. skedde i samband med den senaste finanskrisen. Det kan därmed ses som en kombination av det nuvarande svenska stödet vid djupa ekonomiska kriser samt det nu föreslagna stödet som ska gälla vid normala konjunkturcykler. Det tyska systemet medger i normalfallet stöd i maximalt 6 månader. Vid exceptionella händelser för specifika industrier eller regioner kan tiden förlängas till 12 månader. Vid exceptionellt djupa lågkonjunkturer kan tiden förlängas till ytterligare 24 månader. Vid en arbetstidsförkortning på 20 procent innebär det svenska systemet en större kostnadsavlyftning för arbetsgivaren jämfört med det tyska. Vid minskningar på 40 eller 60 procent innebär dock det tyska systemet en större kostnadsavlyftning för arbetsgivaren. För arbetstagarna är subventionen approximativt likvärdig i de två systemen.

¹⁴ Uppgifter från <https://statistik.arbeitsagentur.de> nedladdade 2019-09-30.

¹⁵ Med tillverkningsindustrin avses genomgående tillverkning- och utvinningsindustrin samt byggverksamhet. Även jordbruk, skogsbruk och fiske är inkluderat; dessa utgör dock försumbara andelar i både Sverige och Tyskland.

¹⁶ Crimmann, A, F Weisner & L Bellman (2010), ”The German Work-Sharing Scheme: An Instrument for the Crisis”, Conditions of Work and Employment Series No. 25, ILO.

Prop. 2019/20:132 arbetstidsminskning), 15 procent av den andra nivån och 10 procent av den tredje nivån. Den genomsnittliga arbetstidsminskningen blir då 27 procent.¹⁷

Baserat på mikrodata från Fasit¹⁸ uppgår den för kostnadsberäkningen relevanta genomsnittliga månadslönen till 32 700 kronor. Denna genomsnittslön är baserad på att inkomsttaket för stödet bestäms till 44 000 kronor i månaden, i enlighet med utredningens förslag.¹⁹ Givet bedömningarna om antalet personer i korttidsarbete, fördelning av arbetstidsförkortningen enligt tidigare antaganden, samt beräknad genomsnittslön, uppgår den varaktiga kostnaden för stödet till 0,35 miljarder kronor per år.

För 2020 står staten för tre fjärdedelar av kostnaden i stället för en tredjedel. Med anledning av den påtagligt högre subventionsgraden bedöms den genomsnittliga arbetstidsminskningen bli högre än vad som antas i beräkningen av den varaktiga kostnaden. Följande antaganden om fördelningen av arbetstidsminskning på de tre fasta nivåerna 20, 40 och 60 procent görs för 2020. Av berörda arbetstagare antas att 10 procent kommer att omfattas av den första nivån (20 procents arbetstidsminskning), 15 procent av den andra nivån och 75 procent av den tredje nivån. Den genomsnittliga arbetstidsminskningen blir då 53 procent. Till följd av spridningen av det nya coronaviruset förväntas även fler personer än normalt befinna sig i korttidsarbete. Givet ett BNP-gap på -1%, en bedömning med mycket stor osäkerhet, ger en jämförelse med Tyskland att dubbelt så många som normalt kommer att återfinnas i korttidsarbete. Det tyska systemet är inte lika generöst mot arbetstagare och arbetsgivare som det svenska systemet för 2020, så antalet personer kan bli högre i Sverige. Samtidigt är systemet nytt och viss infasning är rimlig. En samlad bedömning är därför att dubbelt så många personer som normalt återfinns i korttidsarbete. Det resulterar i en kostnad för stödet på 2,42 miljarder 2020. Givet det snabbt föränderliga ekonomiska läget är detta dock en siffra med omfattande osäkerhet. Till detta tillkommer att det under 2020 finns möjlighet att avtala om korttidsarbete under uppsägningstid, vilket ytterligare försvårar bedömningen av förslagets offentligfinansiella kostnad.

Konjunkturinstitutet betonar att kostnadsberäkningarna för 2020 av naturliga skäl är mycket osäkra. Det beror på att den uppkomna situationen med COVID-19 är unik i sitt slag och det därför är svårt att dra lärdomar av historiskt användande av korttidsarbete. *Konjunkturinstitutets* bedömning är att det finns en betydande uppåtrisk på det kostnadsbelopp som regeringen anger.

De årliga kostnaderna sammanfattas i tabell 6.1. I beräkningarna beaktas att kostnaden för 2020 utgör en effekt från och med 16 mars 2020, samt

¹⁷ Den genomsnittliga arbetstidsförkortningen i det tyska systemet uppgår till 29 procent.

¹⁸ Fasit 2017 v3, med prognos för 2020.

¹⁹ I det nuvarande systemet finns ett inkomsttak på 40 000 kronor. Taket innebär att om en arbetstagare som har en månadslön som överstiger 40 000 kronor omfattas av korttidsarbete så beräknas det statliga stödet på 40 000 kronor, vilket innebär att staten i sådana situationer lämnar stöd med mindre än en tredjedel av kostnaden för korttidsarbete. Utredningen föreslår att detta tak höjs till 44 000 kronor. Taket regleras i förordning.

att statens står för tre fjärdedelar av kostnaden vid korttidsarbete under 2020 för att därefter stå för en tredjedel av kostnaden.

Enligt Finansdepartementets beräkningskonventioner beaktas generellt endast statiska och partiella effekter i budgetberäkningar. Det vill säga, beräkningarna beaktar inte hur bl.a. utbud och efterfrågan på arbetskraft samt nivån på arbetslöshet förväntas påverkas med kontra utan ett infört stöd vid korttidsarbete. Som påpekas av *Ekonomistyrningsverket* kan det dock vara relevant att diskutera och försöka beräkna hur införandet av stödet indirekt påverkar utbetalningar av arbetslösersättning samt därigenom även intäkter av inkomstskatter och arbetsgivaravgifter, för att på så sätt få en mer heltäckande bild av hur de den offentliga sektorn påverkas av förslaget. Det kräver dock antaganden om kontrafaktiska utfall, dvs. antaganden om individens utfall på arbetsmarknaden med kontra utan ett nytt stöd vid korttidsarbete, vilket är behäftat med betydande svårigheter och osäkerhet.

Anta som ett första extremfall att ingen av de berörda arbetstagarna i avsaknad av stöd skulle sakna anställning i ordinarie omfattning. Ett sådant utfall kan bero på omfattande dödviktseffekter (att personerna hade behållit sina nuvarande jobb även i avsaknad av stöd). De föreslagna relativt strikta kriterierna för att erhålla stöd vid korttidsarbete förväntas dock leda till begränsade dödviktseffekter. Det bedöms därför troligare att hänföra en sådan effekt till att varslade personer kan erhålla en ny ekvivalent anställning utan någon mellanliggande period av arbetslöshet. Givet detta scenario – att ingen blir arbetslös i avsaknad av stödet – ökar kostnaden med de minskade intäkterna av inkomstskatter och arbetsgivaravgifter som härrör till den del av kostnaden (löneminskningen) som bärs av arbetstagaren. Sammantaget beräknas detta första extremfall innebära en ökning av den varaktiga kostnaden med 0,32 miljarder kronor.

Anta däremot, som ett andra extremfall, att avsaknaden av stöd vid korttidsarbete i stället skulle resultera i en ökad arbetslöshetsnivå ekvivalent med antalet heltidspersoner som en given månad får stöd för korttidsarbete.²⁰ Som exempel, fem heltidsarbetande personer med 20 procents arbetstidsförkortning motsvarar därmed en arbetslös person som tidigare arbetade heltid. Det utbetalda korttidsstödet utgör då en fullständig ersättning för arbetslöshetsersättningen. Arbetstidsminskningen motsvarar därmed fullt ut minskade utbetalningar av arbetslöshetsersättning. Att stödet betalas ut bedöms i detta fall även innebära en indirekt intäkt av arbetsgivaravgifter och inkomstskatter på den del av nedsättningen som bekostas av staten och arbetsgivaren.²¹ Givet dessa antaganden beräknas den varaktiga kostnaden i det andra extremfallet totalt minska med 0,50 miljarder kronor.

²⁰ Här antas att inflödet och utflödet till arbetslöshet varje månad balanserar varandra på ett sådant sätt att den varaktiga ökningen av arbetslöshetsnivån motsvaras av antalet heltidsekvivalent sysselsatta personer i korttidsarbete en given månad.

²¹ Här görs följande antaganden: Det är behäftat med kostnader för arbetsgivaren att varsla och säga upp personal, och därefter nyrekrytera när ekonomin blir bättre. Arbetsgivaren är därför beredd att betala en del av kostnaden för nedsättningen eftersom minst motsvarande kostnad skulle påföras vid ökad personalomsättning, förknippas med uppsägningar.

Prop. 2019/20:132 Utifrån ovanstående beräkningar, baserat på de två extremfallen, följer att de kontrafaktiska effekterna summerar till noll om i genomsnitt 39 procent av arbetstidsförkortningen en given månad i stället skulle realiserar som arbetslöshet. Hur nära detta ligger den verkliga siffran är mycket osäkert. Relevanta empiriska studier uppvisar stor variation i sina resultat, se sammanställning och diskussion i Jans (2009)²². Bland annat därför att andelen som blir arbetslösa till följd av uppsägningar och arbetslöshetens varaktighet påverkas av faktorer som konjunktorens utveckling, bransch, egenskapen hos dem som varslas, huruvida samhället går in med olika former av stödinsatser eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder samt socialförsäkringssystemens utformning. Dessa faktorer har också förändrats över tid, vilket ytterligare ökar osäkerheten om vilken siffra som är mest relevant i dagsläget.

5.15.3 Effekter för sysselsättning

Resonemang och modeller baserade på ekonomisk teori implicerar såväl positiva som negativa effekter på den varaktiga sysselsättningen av att införa stöd vid korttidsarbete (se Cahuc m.fl. (2014)²³ och Cahuc (2019)²⁴ för detaljerade redogörelser).

Exempel på positiva teoretiska effekter av att införa korttidsarbete är att stödet bidrar till att öka den genomsnittliga längden på en given anställning. Enligt grundläggande s.k. sök- och matchningsmodeller inom nationalekonomi, se t.ex. Cahuc m.fl. (2014), förknippas detta i normalfallet med lägre arbetslöshet och högre sysselsättning i ekonomin till följd av att det blir mer lönsamt för företag att öppna jobbvakanser, dvs. aktivt söka efter ny personal att anställa. Denna effekt relaterar till delar av syftet med att införa ett nytt system för stöd vid korttidsarbete, nämligen att göra det mer attraktivt för multinationella företag att förlägga verksamheter och rekrytera personal i Sverige.

Med korttidsarbete undviker vidare ett antal personer de perioder av arbetslöshet som riskerar att följa på uppsägningar. En omfattande forskning visar på genomsnittliga negativa framtida sysselsättnings-effekter för personer som drabbas av sådan arbetslöshet (Jans, 2009). I lågkonjunktur kan stödet därför potentiellt bidra till att minska risken för s.k. persistens i arbetslösheten, dvs. att en konjunkturell uppgång i arbetslösheten också kan leda till en varaktigt högre arbetslöshet. Men även vid balanserad konjunktur kan förslaget ha positiva effekter på arbetsutbudet. Enligt Jans (2009) är äldre personer överrepresenterade bland dem som blir uppsagda i samband med varsel, och en relativt vanlig följd är då att individen går i någon form av pension. Med stöd vid korttidsarbete kan detta minska och därmed bidra till att hålla upp arbetsutbudet bland äldre personer, vilket har en positiv effekt på den varaktiga sysselsättningen. Risken för negativa sysselsättningseffekter

²² Jans, A-C (2009), "Konsekvenser av varsel och uppsägningar"; Arbetsförmedlingen Working Paper 2009:3.

²³ Cahuc, P, S Carcillo & A Zylberberg (2014), *Labor Economics*, MIT Press.

²⁴ Cahuc, P (2019), "Short-Time Work Compensation Schemes and Employment", IZA World of Labor 2019: 11 v2.

genom minskad efterfrågan på regionala varor och tjänster minskar också med möjlighet till korttidsarbete.

Exempel på negativa effekter är att stödet kan göra det svårare för personer med svagare ställning på arbetsmarknaden att erhålla sysselsättning eftersom det gynnar personer med mer permanent anställning framför andra grupper på arbetsmarknaden. Det riskerar leda till ökad utslagning från arbetsmarknaden av svaga grupper, vilket i sin tur medför ett minskat arbetsutbud och lägre varaktig sysselsättning i ekonomin som helhet. Det förhållandet att stödet framför allt gynnar arbetsmarknadens ”insiders”, dvs. personer med både stark ställning på arbetsmarknaden och med stort inflytande på lönesättningen, riskerar även medföra negativa effekter på lönebildningen. Detta då insiders minskade risk för arbetslöshet förväntas leda till högre lönekrav i ekonomin som helhet, vilket resulterar i lägre varaktig sysselsättning och högre jämviktsarbetslöshet.

Stöd vid korttidsarbete kan vidare försvåra för expansiva företag att finna kvalificerad arbetskraft, då dessa kan vara ”inlåsta” i företag med stöd för korttidsarbete. Vetskapen om att det finns möjlighet till framtida korttidsarbete bör även generellt minska incitamenten för anställda i mindre expansiva företag att proaktivt söka anställning i mer expansiva företag, för att på så sätt minska risken för framtida arbetslöshet. Denna minskade rörlighet på arbetsmarknaden innebär ökade kostnader för företag att öppna jobbvakanser (rekrytera ny personal). Enligt sök- och matchningsmodeller bidrar detta till lägre varaktig sysselsättning och högre arbetslöshet i ekonomin som helhet.

Empirisk forskning kring effekterna av korttidsarbete fokuserar nästan uteslutande på användandet under ekonomiska kriser, och då framför allt under den senaste finanskrisen. Forskningsgenomgången i Cahuc (2019) indikerar att korttidsarbete som används vid kriser troligtvis inte har någon varaktig effekt på sysselsättning och arbetslöshet, men att fördelaktiga effekter inte helt kan uteslutas. Med aktuellt förslag kommer korttidsarbete dock även att kunna användas vid normala konjunktursvängningar.

En samlad bedömning, utifrån ovanstående diskussion, är att förslaget att införa ett öppet och permanent system för stöd vid korttidsarbete innebär försumbara effekter på den varaktiga sysselsättningen, antalet arbetade timmar och arbetslösheten. Det är en bedömning med betydande osäkerhet, eftersom det saknas relevanta empiriska undersökningar som relaterar till användandet av korttidsarbete under hela konjunkturcykeln.

Mer tydligt från forskningen är att system för korttidsarbete generellt förväntas bidra till att jämna ut variationer i aggregerad arbetslöshet och sysselsättning över tid.

5.15.4 Effekter för företagen

Företag med tillfälliga ekonomiska svårigheter som uppfyller kraven för stöd vid korttidsarbete förväntas gynnas av förslaget. Dessa företag kommer kunna hantera exogena och tillfälliga efterfrågesvängningar och störningar i verksamheten utan att behöva säga upp personal. Stödsystemet är öppet för alla typer av företag och branscher. Samtidigt är det känt att anställningsförhållanden varierar mellan olika branscher. Historiskt har

Prop. 2019/20:132 avtal om arbetstidsförkortning varit vanligast inom industrin. Det är därför troligt att förslaget framför allt gynnar industriföretag.

Potentiellt kan expansiva företag, branscher och regioner missgynnas av förslaget. Även konkurrerande företag som inte söker stöd kan möjligen missgynnas. Som diskuteras ovan kan förslaget innebära inläsnings-effekter av personer med eftertraktade kompetenser. En sådan inläsning försvårar nyrekryteringar för växande företag.

Stöd enligt det nya systemet för stöd vid korttidsarbete ska endast lämnas i särskilda fall. Det är arbetsgivarna som genom en välmotiverad ansökan och underlag ska visa att förutsättningarna för stöd är uppfyllda. Vid behov ska arbetsgivaren kunna redovisa ytterligare underlag som efterfrågas vid prövningen av ansökan. Förfarandet innebär också att arbetsgivarna i ansökan ska redovisa förhållandevis detaljerade uppgifter om arbetstagare, anställningar och arbetade timmar m.m. I samband med avstämning ska den faktiska tillämpningen av arbetstids- och löneminskningar redovisas på samma detaljnivå. Detta innebär i sig en viss administrativ börda för arbetsgivarna. Samtidigt är det rimligt att anta att ett företag som ställs inför en oväntad situation med ett kraftigt fall i efterfrågan eller orderingång för sin egen del arbetar aktivt med ekonomiska analyser av företagets situation. Det bidrar till att begränsa den tillkommande administrativa bördan. Arbetsinsatsen som föranleds av en ansökan om korttidsarbete bör även ställas mot den arbetsinsats som kan förväntas uppkomma vid rimliga alternativ till korttidsarbete, främst varsel. Det är därför inte uppenbart att korttidsarbete innebär en ökad administrativ börda för företaget jämfört med alternativa lösningar.

5.15.5 Effekter för offentlig sektor

Enligt utredningen har förslaget inte några konsekvenser för den kommunala självstyrelsen eller för kommunernas organisation och verksamhet. Regeringen delar den bedömningen.

Stödet kan dock påverka den kommunala sektors skatteintäkter via indirekta effekter. En uppskattning av den indirekta effekten, baserat på uppgifterna i tabell 5.1. redovisas i tabell 5.2.

Tabell 5.2 Indirekta effekter för regioner och kommuner

Miljarder kronor, fasta priser och baser

	2020	2021	2022	Varaktig effekt
Regioner	0,21	0,03	0,03	0,03
Kommuner	0,39	0,06	0,06	0,06

Till tabell 5.2 tillkommer även andra möjliga indirekta effekter. I den mån alternativet till korttidsarbete är att berörda individer blir arbetslösa motsvarande antal timmar och då har arbetslöshetsersättning, bedöms införandet av stödet inte innebära någon påtaglig förändring av den kommunala sektors skatteintäkter. Om alternativet till korttidsarbete i stället är anställning utan någon förändring av arbetstiden, på grund av dödviktseffekter eller att personal som varslas snabbt kan finna nytt arbete,

kommer stödet medföra minskade kontrafaktiska skatteintäkter för den kommunala sektorn. Förslaget kan dock, oavsett vilken effekt som dominerar, i linje med vad utredningen anger, förväntas innebära positiva inkomsteffekter för lands- och glesbygdskommuner där många av landets industrier är belägna. Individer i dessa kommuner som varslas måste troligtvis i relativt hög grad flytta till en annan del av landet för att komma närmare de lediga jobben. Stödet skulle därmed kunna innebära stabilare sysselsättning och mindre svängningar i lands- och glesbygdskommunernas skatteunderlag.

5.15.6 Effekter för enskilda

Främst två grupper av individer bedöms gynnas av förslaget. En är ägare av företag som via erhållet stöd för korttidsarbete inte behöver säga upp personal och därmed snabbare kan återgå till normal produktion efter en tillfällig nedgång. Förslaget bedöms även gynna individer som kan förväntas kunna komma i fråga för korttidsarbete. För dessa individer kan stödet bidra till ökad anställningstrygghet.

De som kan missgynnas av förslaget är ägare av företag där verksamhetens expansion skulle kunna bromsas av minskad rörlighet på arbetsmarknaden. Även personer som önskar arbete skulle kunna missgynnas om företag som använder korttidsarbete genomför färre nyrekryteringar och det därigenom finns färre jobb att söka.

5.15.7 Effekter för den ekonomiska jämställdheten

Enligt utredningen bedöms förslaget inte ha några konsekvenser för den ekonomiska jämställdheten. Regeringens bedömning är dock att stödet av flera skäl kan komma att få vissa direkta effekter på den ekonomiska jämställdheten. Ett av skälen är att stödet främst förväntas gynna grupper av ägare av företag och anställda där män är i majoritet. Förslaget förväntas framför allt gynna industriföretag, se avsnitt 5.15.4 där skillnaderna i andelen anställda kvinnor respektive män är större än för näringslivet totalt. Över 70 procent av de anställda inom industrin är män. I näringslivet som helhet är det även så att fler män än kvinnor har en tillsvidareanställning, vilket kan öka sannolikheten att erhålla stöd.²⁵ Detta indikerar att män i högre utsträckning än kvinnor kan gynnas ekonomiskt av förslaget, och att den ekonomiska jämställdheten minskar. Den sammantagna bedömningen är dock att förslaget sannolikt inte medför några större permanenta konsekvenser för den ekonomiska jämställdheten.

²⁵ En av förutsättningarna för stöd är att arbetsgivaren ska ha använt sig av andra tillgängliga åtgärder för att minska kostnaden för arbetskraft. Sådana åtgärder kan handla om att genomföra uppsägning av personal som inte är tillsvidareanställd och som inte bedöms verksamhetskritisk, t.ex. konsulter, inhyrd personal eller tillfälligt anställd personal. Det är viktigt att understryka att det avgörande för bedömningen är personens roll och funktion i arbetsgivarens verksamhet. Även konsulter och inhyrd personal kan vara verksamhetskritiska och det finns inget generellt krav på att säga upp konsulter och inhyrd personal. Bedömningen får göras i varje enskilt fall utifrån förhållandena hos den aktuella arbetsgivaren.

Givet att individens alternativ till korttidsarbete är arbetslöshet, bedöms förslaget påverka den ekonomiska standarden för anställda inom näringslivet, och i synnerhet inom industrin, positivt. Den genomsnittliga ekonomiska standarden bland anställda inom industrin och inom näringslivet är högre än för befolkningen som helhet. I den mån den genomsnittliga ekonomiska standarden i dessa grupper av anställda är representativ för dem som kommer att beröras av förslaget kan förslaget således förväntas bidra till ökade ekonomiska skillnader. Lägre betalda grupper på arbetsmarknaden kan i högre grad förväntas bli arbetslösa i stället för att omfattas av korttidsarbete, eftersom de är anställda i sektorer där varsel snarare än korttidsarbete kan förväntas vara vanligare jämfört med i industrin.

De individer som tydligast gynnas av förslaget är ägare av företag, i synnerhet inom industrin, se avsnitt 5.15.4. I den utsträckning förslaget har en positiv effekt på företagets resultat kan det förväntas påverka avkastningen på ägarkapitalet. Då ägandet av denna typ av kapitaltillgångar är koncentrerat till den övre delen av inkomstfördelningen förväntas förslaget bidra till ökade ekonomiska skillnader. Regeringen bedömer dock att förslagets samlade effekter på inkomstfördelningen är små och tillfälliga.

5.15.9 Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Tillväxtverket föreslås bli den myndighet som prövar ansökningar om godkännande och även i övrigt sköter handläggningen enligt det nya systemet för stöd. Tillväxtverket ska vidare utöva viss tillsyn och kontroll. För att möjliggöra att detta sker på ett effektivt sätt kommer Tillväxtverket genom förordning ges möjlighet att begära in vissa uppgifter från Skatteverket, se avsnitt 5.9. Tillväxtverket ska också se till att arbetsgivare får en god information om stödet, villkor och ansökningsförfarandet.

I genomsnitt bedöms ca 7 500 personer uppbära stöd för korttidsarbete under en given månad. Givet en stödperiod om sex månader, inkommer varje månad ansökningar som berör 1 250 personer. Givet en genomsnittlig företagsstorlek på 250 personer och att varje ansökan berör en tredjedel av de anställda, motsvarar det 15 ansökningar per månad. Givet att 25 procent av alla ansökningar avslås, inkommer 20 ansökningar per månad, eller 240 per år. För 2020 motsvarar det totalt 380 ansökningar under året.

Tillväxtverket har uppskattat tillkommande kostnader för hanteringen av korttidsarbete till 20 miljoner kronor för 2020 och därefter 8 miljoner kronor årligen. Kostnaderna föranses bl.a. av ett behov av utbildning och nyrekrytering av personal. Regeringen bedömer att den uppskattning av tillkommande kostnader som Tillväxtverket har gjort är rimlig och att Tillväxtverket därför bör tillföras begärda medel.

Beslut enligt lagen om stöd vid korttidsarbete kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Det finns skäl att utgå ifrån att endast ett begränsat antal av de beslut som fattas till följd av införandet av det nya systemet för

stöd vid korttidsarbete kommer att överklagas. Bedömningen görs därför att förändringen endast i begränsad omfattning kommer att ge upphov till en ökad måltillströmning för de allmänna förvaltningsdomstolarna. De ökade kostnader som detta kommer medföra bedöms kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

5.15.10 Förslagets förenlighet med EU-rätten

Förslaget bedöms vara förenligt med EU-rätten.

5.15.11 Övriga effekter

Förslaget bedöms inte ha några effekter för miljön.

Användande av korttidsarbete kan påverka lönestatistiken och ge en snedvriden bild av denna. Detta är något som måste hanteras av berörda aktörer.

5.16 Författningskommentar

5.16.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

2 §

Paragrafen anger lagens innehåll.

En följdändring görs i *tredje strecksatsen* med anledning av att en ny paragraf, 8 a §, införs.

4 §

Paragrafen innehåller definitioner av ett antal centrala begrepp.

Tredje punkten ändras så att korttidsarbete inte endast kan aktualiseras vid en synnerligen djup lågkonjunktur eller när en sådan är nära förestående.

En följdändring görs i *punkt fyra* med anledning av att en ny paragraf, 8 a §, införs.

Sjätte punkten ändras så att jämförelsemånaden när Tillväxtverket fattat beslut om godkännande enligt 5 a §, är den kalendermånad som infaller tre månader före den månad då beslutet fattades.

Två nya punkter, *punkt sju* och *åtta*, införs. I dessa definieras begreppen avstämningstidpunkt och avstämningsperiod. Dessa definitioner fanns tidigare i 19 §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

5 a §

Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om godkännande för stöd.

I *första stycket* anges att stöd ska lämnas till enskild arbetsgivare efter godkännande av Tillväxtverket.

I *andra stycket* anges fyra förutsättningar som måste vara uppfyllda för att godkännande ska få lämnas. Det är arbetsgivaren som ska göra sannolikt att förutsättningarna är uppfyllda.

Prop. 2019/20:132 I *första punkten* anges att arbetsgivaren ska ha fått tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter.

För att de ekonomiska svårigheterna ska anses tillfälliga ska behovet av korttidsarbete vara övergående till sin natur. Endast arbetsgivare som kan uppvisa en trendmässigt hållbar utveckling kan sägas ha tillfälliga svårigheter. En hållbar trendmässig utveckling innebär inte att arbetsgivaren måste uppvisa genomgående positiva indikatorer över tid. Tillfälliga nedgångar eller vissa finansiella svagheter utesluter inte att verksamheten är långsiktigt hållbar så länge det finns kompensatoriska faktorer. Vid den helhetsbedömning som ska göras måste även villkoren och utvecklingen för branschen beaktas. Har arbetsgivaren haft problem med minskad orderingång eller försäljning under en längre tid eller en, för branschen, riskfylld skuldsättning bör emellertid en ansökan om godkännande inte beviljas. Arbetsgivaren bör även påvisa ett tydligt negativt trendbrott som tidsmässigt sammanfaller med en oförutsedd omvärldshändelse. Vilka händelser det kan röra sig om behandlas under *punkten fyra*.

I kravet på tillfällighet ligger också att arbetsgivaren bör kunna göra sannolikt att man har för avsikt att återgå till full produktion och ordinarie arbetstider efter perioden med korttidsarbete. Har omvärldshändelsen på ett mer permanent sätt förändrat de grundläggande förutsättningarna för en arbetsgivares verksamhet bör stöd inte lämnas. Denna bedömning måste ske utifrån arbetsgivarens beskrivning och bedömning av de omvärldsfaktorer som orsakat svårigheterna samt relevanta underlag.

För att de ekonomiska svårigheterna ska anses allvarliga bör behovet av arbetstidsförkortning vara betydande. Arbetsgivaren ska i frånvaro av stöd vara tvingad att genomföra omfattande uppsägningar. Händelser som kan anses ligga inom normal affärsrisk, normala konjunktursvängningar och de krav på anpassning som möter företag på globala marknader bör därför inte berättiga till stöd.

Bedömningen av detta måste ske utifrån förhållandena i det enskilda fallet beroende på hur arbetsgivaren valt att strukturera sin verksamhet. Ett riktmärke vid bedömning kan emellertid vara att behovet av arbetstidsförkortning ska omfatta en tredjedel av arbetstagarna när arbetstidsminskningen är 20 procent (1/6 med 40 procent och 1/9 vid 60 procent). I det fall behovet av arbetstidsminskning på ett beaktansvärt sätt understiger riktmärket kan det finnas skäl att ställa krav på att arbetsgivaren särskilt kan utveckla varför svårigheterna ändå ska betraktas som tillräckligt allvarliga.

I *andra punkten* anges att de ekonomiska svårigheterna ska ha orsakats av något förhållande utom arbetsgivarens kontroll. Med detta avses omvärldshändelser eller andra externt betingande skeenden. Det kan röra sig om plötsliga fall i global efterfrågan, begränsningar i arbetsgivares tillträde till viktiga marknader eller störningar i leveranser av viktiga insatsvaror. Exempel på exceptionella störningar som kan ge rätt till stöd är oväntat införande av tullar eller andra handelshinder, plötsliga natur- eller väderhändelser eller en omfattande sjukdomsepidemi. En allmän lågkonjunktur räknas inte som en exceptionell störning som ger rätt till stöd. Ekonomiska problem eller störningar i verksamheten som bedöms bero på interna organisatoriska eller ledningsmässiga faktorer i företaget bör inte heller berättiga till stöd.

Ett strategiskt felbeslut som får oväntat stora negativa konsekvenser är typiskt sett hänförligt till arbetsgivarens interna förhållanden. Det är tänkbart att negativa konsekvenser kan uppstå till följd av en kombination av strategiska beslut och vissa förändringar i omvärlden. I ett sådant fall får en bedömning göras av vad som är den huvudsakliga orsaken till de uppkomna problemen. Att det fattats ett internt beslut som först vid inträffandet av en oväntad omvärldshändelse får negativa konsekvenser behöver inte innebära hinder för att stöd ska lämnas. Att en arbetsgivare förlorar en omfattande order till en konkurrent bör inte betraktas som en sådan extern omvärldshändelse som anses ligga utom arbetsgivarens kontroll.

I *tredje punkten* anges att de ekonomiska svårigheterna inte rimligen hade kunnat förutses eller undvikas. De ekonomiska svårigheterna ska således inte ha varit möjliga att undvika eller lindra.

Av detta följer att en allmänt förväntad nedgång i konjunkturen eller andra förutsebara marknads- eller produktionsförändringar inte bör berättiga till stöd. Bedömningen bör ske med beaktande av verksamhetens karaktär. Förändringar i verksamheter som normalt är säsongberoende eller uppvisar andra cykliska variationer bör inte berättiga till stöd. Det ska med andra ord inte vara möjligt för arbetsgivare verksam inom t.ex. besöks- eller turistnäringen att erhålla godkännande för stöd för korttidsarbete under verksamhetens lågsäsong.

Stöd bör inte heller kunna erhållas av arbetsgivare vars verksamhet syftar till att möta andra arbetsgivares tillfälliga och kortsiktiga behov av arbetskraft. Stora och plötsliga fall i efterfrågan på arbetskraft bör för sådana arbetsgivare inte anses vara oförutsedda.

Tullar eller andra handelshinder kan vara oförutsedda. De kan också vara konsekvenser av kända motsättningar eller utdragna processer. I ett sådant läge är det rimligt att kräva att en arbetsgivare försöker anpassa sig till den förväntade utvecklingen genom att exempelvis ställa om produktionen, minska sin exponering mot en viss marknad eller förändra sina leveranskedjor. Vad som kan krävas av arbetsgivaren i termer av omställning får avgöras i det enskilda fallet. En utgångspunkt bör vara att snabba, dramatiska och osannolika händelseförlopp innebär lägre krav på arbetsgivarnas anpassning till förändrade förutsättningar.

I *fjärde punkten* anges att arbetsgivaren ska ha använt sig av andra tillgängliga åtgärder för att minska kostnaden för arbetskraft. Sådana åtgärder kan handla om att genomföra förändringar i skiftläggningen samt uppsägning av personal som inte är tillsvidareanställd och som inte bedöms verksamhetskritisk, t.ex. konsulter, inhyrd personal eller tillfälligt anställd personal. Utgångspunkten är att arbetsgivaren ska använda sig av alla tillgängliga åtgärder för att minska kostnaden för arbetskraft. Vilka åtgärder som kan anses tillgängliga får bedömas utifrån förhållandena hos den arbetsgivare som har ansökt om stöd. Det är viktigt att understryka att det avgörande för bedömningen således är personens roll och funktion i arbetsgivarens verksamhet. Även konsulter och inhyrd personal kan vara verksamhetskritiska och det finns inget generellt krav på att säga upp konsulter och inhyrd personal. Bedömningen får göras i varje enskilt fall utifrån förhållandena hos den aktuella arbetsgivaren.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

Paragrafen är ny och innehåller vissa begränsningar av när Tillväxtverket får lämna godkännande enligt 5 a §.

I paragrafen anges att Tillväxtverket inte får lämna ett godkännande enligt 5 a § om arbetsgivaren vid tidpunkten för ansökan om godkännande är skyldig att upprätta en kontrollbalansräkning, är föremål för företagsrekonstruktion eller på obestånd.

När skyldighet att upprätta kontrollbalansräkning inträder framgår av 25 kap. 13 § aktiebolagslagen (2005:551). Bestämmelser om företagsrekonstruktion finns i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion. Vad som avses med obestånd framgår av 1 kap. 2 § konkurslagen (1987:672).

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

6 a §

Paragrafen är ny och reglerar hur lång tid som stöd vid korttidsarbete kan lämnas efter att en arbetsgivare har fått ett godkännande från Tillväxtverket enligt 5 a §. En sådan arbetsgivare kan beviljas preliminärt stöd enligt 18 § i sex på varandra följande kalendermånader. Stödperioden ska löpa utan uppehåll för att arbetsgivaren ska vara berättigad till stöd under samtliga sex månader.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

7 a §

Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om förlängning av en tidsperiod enligt 6 a §.

Av *första stycket* framgår att det är möjligt att förlänga den tidsperiod om sex månader som anges i 6 a § med tre månader om de ekonomiska svårigheter som avses i 5 a § andra stycket förväntas kvarstå när den tidsperiod som anges i 6 a § löper ut.

Vid bedömningen ska de ekonomiska svårigheterna endast anses vara tillfälliga om de bedöms upphöra senast då den förlängda tidsperioden löper ut.

I *andra stycket* anges att en ansökan om förlängning ska ha kommit in till Tillväxtverket inom fyra kalendermånader från det att den tidsperiod som anges i 6 a § har inletts. Kommer en ansökan om förlängning in efter den tiden ska förlängning av stödperioden inte medges.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

7 b §

Paragrafen är ny och innehåller en begränsning av hur lång sammanlagd tid som stöd får lämnas.

I paragrafen anges att den sammanlagda tiden som stöd enligt 5 och 5 a §§ får lämnas inte får överstiga 24 kalendermånader under en period om 36 kalendermånader.

Bestämmelsen aktualiseras när stöd enligt 5 och 5 a §§ lämnas i nära tidsmässig anslutning till varandra och innebär att tid med stöd enligt en av bestämmelserna kan behöva avräknas från tid med stöd enligt den andra bestämmelsen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

8 a §

Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om karenstid när godkännande ska lämnas enligt 5 a §.

I paragrafen anges att när en sådan tidsperiod som avses i 6, 6 a, 7 eller 7 a § har löpt ut får ett beslut om godkännande enligt 5 a § fattas tidigast 24 kalendermånader från den tidpunkt när tidsperioden löpt ut. Det innebär att den karenstid som är aktuell att beakta vid stöd enligt 5 a § är densamma oavsett vilken typ av stöd som lämnats dessförinnan och oavsett vilken tid detta stöd har lämnats för.

Har en arbetsgivare som erhållit ett godkännande enligt 5 a § valt att inte ansöka om preliminärt stöd enligt 18 § innebär det att tidsperioden i 6 a § inte börjat löpa. Den begränsning som följer av 8 a § är därmed inte tillämplig.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

18 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om när en ansökan om preliminärt stöd ska ha kommit in till handläggande myndighet för att kunna prövas.

Paragrafens *första stycke* ändras till att avse handläggande myndighet enligt 37 §.

Ett nytt *andra stycke* läggs till där det anges att den första stödmånaden ska infalla senast 45 dagar efter godkännande enligt 5 a §. Bestämmelsen innebär att arbetsgivaren, för att vara berättigad till stöd, inte kan välja att avvakta med att införa korttidsarbete när ett godkännande väl erhållits.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5 och 5.8.

19 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om arbetsgivarens skyldighet att göra en avstämning av preliminärt stöd.

Ett nytt *tredje stycke* läggs till där det anges att avstämning av preliminärt stöd som har lämnats enligt 5 a § ska göras vid utgången av den tredje kalendermånaden från den tidpunkt då en stödperiod inleddes och därefter senast var tredje månad.

Det tidigare tredje stycket och delar av andra stycket flyttas till 4 § andra stycket och en följdändring görs i *andra stycket*.

Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

29 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur anmälan om avstämning ska ske.

I *första stycket* läggs till vad som gäller när preliminärt stöd har lämnats enligt 5 § respektive 5 a §. Anmälan ska i det första fallet ha kommit in till Skatteverket inom två kalendermånader från avstämningstidpunkten. I det andra fallet ska anmälan ha kommit in till Tillväxtverket inom två veckor från avstämningstidpunkten. Vad som är avstämningstidpunkten framgår av 4 § andra stycket 7.

I anmälan ska det anges om arbetsgivaren är skyldig att betala tillbaka ett belopp efter sammanställning enligt 28 §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Paragraferna innehåller bestämmelser om kreditering och debitering av skattekontot. Bestämmelserna ändras till följd av att stöd som lämnas enligt 5 a § inte ska krediteras eller debiteras skattekontot. De ska bara tillämpas avseende stöd som har lämnats enligt 5 §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

35 §

Paragrafens *första stycke* ändras till att avse handläggande myndighet enligt 37 §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

36 §

Paragrafens *första stycke* ändras till att avse handläggande myndighet enligt 37 §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

37 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om handläggande myndighet.

Bestämmelsen ändras till följd av att Tillväxtverket ska vara handläggande myndighet för det förfarande som inleds med en ansökan om godkännande enligt 5 a §.

Av *första stycket* framgår att frågor enligt 5, 6, 7 och 8 §§ prövas av regeringen.

Enligt *andra stycket* prövar Skatteverket frågor som följer av att en arbetsgivare har ansökt om stöd enligt 5 §.

Av *tredje stycket* framgår att övriga frågor prövas av Tillväxtverket.

Detta innebär att handläggande myndighet bestäms utifrån hur förfarandet om stöd vid korttidsarbete har inletts. Om en arbetsgivare ansöker om preliminärt stöd efter att regeringen har meddelat föreskrifter enligt 5 § är Skatteverket handläggande myndighet för samtliga frågor som uppstår därefter i detta förfarande. Motsvarande gäller för Tillväxtverket när förfarandet inletts genom en ansökan om godkännande enligt 5 a §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

38 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklagande. Vissa följdändringar görs när det gäller beslut som inte går att överklaga.

Av paragrafen framgår att beslut enligt denna lag som huvudregel kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Beslut om godkännande enligt 5 a § och andra beslut om stöd som följer av en ansökan om godkännande kan överklagas enligt huvudregeln.

Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

De nya bestämmelserna träder enligt *första punkten* i kraft den 7 april 2020. De ska dock enligt *andra punkten* tillämpas för tid från och med den 16 mars 2020. Enligt *tredje punkten* ska, för stöd som lämnats enligt 5 a §, följande gälla för stödmånader som infaller under perioden den 16 mars 2020 till och med den 31 december 2020. Vid tillämpning av 13 § ska

löneminskningen enligt *första strecksatsen* uppgå till 4, 6 respektive 7,5 procent om arbetstidsminskningen är 20, 40 respektive 60 procent. Enligt *andra strecksatsen* ska vid tillämpning av 17 § andra stycket preliminärt stöd lämnas med ett belopp som motsvarar 98,6 procent av underlaget i 17 § första stycket.

I den tredje strecksatsen införs en bestämmelse som möjliggör att stöd vid korttidsarbete lämnas för en arbetstagare under dennes uppsägningstid. Under uppsägningstiden har arbetstagaren enligt 12 § lagen (1982:80) om anställningsskydd rätt att behålla sin lön och andra anställningsförmåner även om arbetstagaren inte får några arbetsuppgifter alls eller får andra arbetsuppgifter än tidigare. Oavsett att stöd vid korttidsarbete lämnas är arbetsgivaren skyldig att under uppsägningstiden utge bibehållen lön och andra anställningsförmåner. De närmare förutsättningarna för tillämpningen av korttidsarbete ska enligt 15 och 16 §§ regleras i avtal. Det innebär t.ex. att man i ett kollektivavtal kan avtala huruvida uppsägningstiden ska omfattas. Om stöd lämnas under uppsägningstid ska det vid tillämpning av 13 § bortses från sådan ersättning som lämnas till arbetstagaren för att arbetsgivaren ska uppfylla 12 § lagen om anställningsskydd. Enligt 13 § ska arbetstagarens löneminskning uppgå till fastställda nivåer. Det innebär att det förhållandet att arbetstagaren vid korttidsarbete under uppsägningstid får behålla en större andel av lönen än vad som följer av 13 § inte ska beaktas.

6 Socialförsäkringsbalken och anslutande lagar

6.1 Förslag om ändringar i socialförsäkringsbalken

Regeringens förslag: Två nya bestämmelser ska föras in i socialförsäkringsbalken. Den ena bestämmelsen ska upplysa om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om undantag från bestämmelserna i balken om tillfällig föräldrapenning, sjukpenning och karens, smittbärrpenning och handläggning av ärenden. Den andra bestämmelsen ska upplysa om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om att ersättning i form av sjukpenning ska lämnas till en försäkrad som får ett karensavdrag från sin sjuklön.

Sådana föreskrifter som avses ska endast få meddelas vid extraordinära händelser i fredstid.

Skälen för regeringens förslag: Det pågående utbrottet av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 har aktualiserat behovet av särskilda åtgärder och särskild lagstiftning vid extraordinära händelser i fredstid som t.ex. en pågående smittspridning av en samhällsfarlig sjukdom.

Regeringen anser att det finns behov av att vid extraordinära händelser i fredstid göra vissa undantag från gällande regler i socialförsäkringsbalken,

Prop. 2019/20:132 förkortad SFB. Det bör därför regleras i SFB att regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer, med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen kan meddela föreskrifter om undantag från bestämmelserna om tillfällig föräldrapenning i 13 kap., sjukpenning och karens i 27 och 28 kap., smittbärapenning i 46 kap. och om handläggning av ärenden i 110 kap. Behovet av skyndsamhet och flexibilitet motiverar att det bör överlämnas till regeringen att lämna föreskrifter på de aktuella områdena.

Eftersom riksdagen har meddelat föreskrifter på regeringens restkompetensområde bör riksdagen genom upplysningsbestämmelser markera att regeringen trots lagregleringen ska kunna meddela föreskrifter om undantag från bestämmelserna på området.

Karens

I inledningen av en sjukperiod ska ett karensavdrag göras från sjukpenningen. Vid mer allmän spridning av en samhällsfarlig sjukdom som covid-19 kan det finnas skäl att göra undantag i SFB från reglerna om karens. Det är önskvärt att sjuka inte går till arbetet. Det finns annars risk att smitta sprids till arbetskamrater och andra som individen kommer i kontakt med under arbetstiden och vid resor till och från arbetet. Särskilt allvarligt är det om smittan sprids inom hälso- och sjukvården eller i omsorgen av personer som tillhör riskgrupper. Även vissa anställda som inte har rätt till sjuklön enligt lagen (1991:1047) om sjuklön, förkortad SjL, och arbetslösa bör omfattas. Även egenföretagare bör kompenseras för upp till och med 14 karensdagar.

De flesta arbetstagare har under de första fjorton dagarna av en sjukperiod rätt till sjuklön. I SjL regleras arbetsgivarens skyldighet att lämna sjuklön till en arbetstagare vid sjukfrånvaro från arbete hos arbetsgivaren. För en arbetstagare som har rätt till sjuklön ska vid sjuklöneperiodens inledning göras ett karensavdrag från sjuklönen. Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, bör kunna föreskriva om kompensation i form av sjukpenning till försäkrade som får ett sådant karensavdrag.

Smittbärapenning

Med smittbärare avses enligt 46 kap. 3 § SFB en person som har eller kan antas ha en smittsam sjukdom utan att ha förlorat sin arbetsförmåga till följd av sjukdomen, den som för eller kan antas föra smitta utan att vara sjuk i en smittsam sjukdom och den som i annat fall har eller kan antas ha varit utsatt för smitta av en samhällsfarlig sjukdom utan att vara sjuk i en sådan sjukdom. En smittbärare har rätt till smittbärapenning om han eller hon måste avstå från förvärvsarbete på grund av beslut enligt bland annat smittskyddslagen (2004:168) eller läkarundersökning eller hälsokontroll som smittbäraren genomgår utan föregående beslut och som syftar till att klarlägga om han eller hon är smittad av en allmänfarlig sjukdom. Ett beslut enligt smittskyddslagen kan t.ex. vara förhållningsregler avseende inskränkningar som gäller arbete.

I ett läge med hög risk för spridning av en samhällsfarlig sjukdom kan förutsättningarna för att beviljas smittbärapenning behöva ändras. Det kan t.ex. handla om att ändra kraven på de handlingar som ska bifogas en

Tillfällig föräldrapenning

I huvuddelen av de fall då tillfällig föräldrapenning betalas ut är barnets sjukdom eller smitta den konkreta orsaken till att föräldern behöver avstå från förvärvsarbete. I ett läge med hög risk för spridning av en samhällsfarlig sjukdom kan antalet situationer som i dag kan ge rätt till tillfällig föräldrapenning behöva utökas. Det kan exempelvis handla om att ändra krav på läkarutlåtande i vissa situationer. Sådana bestämmelser bör regeringen kunna besluta om genom en förordning.

110 kap. socialförsäkringsbalken

I 110 kap. SFB finns bestämmelser om Försäkringskassans handläggning av ärenden. Om regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, vid en extraordinär händelse i fredstid, meddelar kompletterande föreskrifter om karens, smittbärrpenning eller tillfällig föräldrapenning, kan det finnas skäl att införa särskilda föreskrifter som underlättar handläggningen för såväl den enskilde som för Försäkringskassan. Det kan t.ex. handla om särskilda bestämmelser om anmälan och ansökan. Sådana bestämmelser bör regeringen kunna besluta om genom en förordning.

6.2 Förslag om ändring i föräldraledighetslagen

Regeringens förslag: Om föräldraledighet inte kan anmälas till arbetsgivaren minst en vecka före ledighetens början och rätten till ledigheten grundar sig i att arbetstagaren får eller skulle ha haft rätt till förmånen på grund av föreskrifter som meddelats enligt socialförsäkringsbalken vid extraordinära händelser i fredstid, ska ledigheten anmälas så snart som möjligt.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Av 8 § föräldraledighetslagen (1995:584) framgår att en arbetstagare har rätt till ledighet med tillfällig föräldrapenning enligt 13 kap. SFB.

Enligt 13 § andra stycket föräldraledighetslagen ska en arbetstagare som vill utnyttja sin rätt till ledighet enligt 8 § anmäla ledigheten till arbetsgivaren minst en vecka före ledighetens början. Om ledigheten beror på sjukdom eller smitta gäller dock inte någon anmälningstid.

I avsnitt 6.1 föreslås en bestämmelse som gör det möjligt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att vid extraordinära händelser i fredstid meddela kompletterande föreskrifter om rätt till tillfällig föräldrapenning enligt 13 kap. SFB.

Om regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar sådana föreskrifter, kan omständigheterna vara sådana att det är orimligt att kräva att ledigheten ska anmälas minst en vecka före ledighetens början. I sådana situationer bör anmälan göras så snart det är

6.3 Förslag om ändring i lagen om sjuklön

Regeringens förslag: En arbetstagare ska inte behöva styrka nedsättningen av arbetsförmågan genom intyg av läkare eller tandläkare under sjuklöneperioden. Bestämmelser om detta ska tas in i lagen om sjuklön.

Regeringen ska bemyndigas att meddela föreskrifter som avviker från bestämmelserna om arbetsgivarens rätt till ersättning för sjuklönekostnader i lagen om sjuklön. Sådana föreskrifter ska endast få meddelas vid extraordinära händelser i fredstid.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget. *Arbetsgivarverket*, *Svenskt Näringsliv* och *Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)* påpekar dock att ett undantag från krav om läkarintyg under sjuklöneperioden innebär att arbetsgivaren saknar underlag för att bedöma frånvarons giltighet och försvårar möjligheterna att planera och vidta rehabiliteringsinsatser på arbetsplatsen. *Svenskt Näringsliv* påpekar vidare att arbetsgivares ökade sjuklönekostnader bör ersättas av staten.

Skälen för regeringens förslag: De flesta arbetstagare får ersättning de första fjorton dagarna av en sjukperiod i form av sjuklön från arbetsgivaren. En samhällsfarlig sjukdom som covid-19 kan få ökad spridning om många människor, med eller utan symptom på virussjukdom, uppsöker hälso- och sjukvården för att få intyg om nedsatt arbetsförmåga. Belastningen på hälso- och sjukvården behöver begränsas så att de som är i behov av vård kan få det.

I syfte att motverka spridning av covid-19 föreslår regeringen ändringar i Sjl som innebär att arbetstagaren inte längre ska behöva styrka nedsättningen av arbetsförmågan genom intyg av läkare eller tandläkare. Denna ordning bör enligt regeringens mening tillämpas från och med den 13 mars 2020. Regelverket är av extraordinär karaktär. Regeringen bör därför ges rätt att bestämma när regelverket ska upphöra att gälla och de tidigare bestämmelserna om intyg åter träda i kraft.

Några remissinstanser, bl.a. *Arbetsgivarverket*, påpekar att möjligheten att kontrollera frånvarons giltighet försvinner och att rehabiliteringsinsatser för arbetstagarna försvåras, om kravet på läkarintyg tas bort. Dessa aspekter måste dock vägas mot den extraordinära situation som orsakas av samhällsspridningen av covid-19. Regeringen anser att det är motiverat att ta bort kraven på läkarintyg i lagen om sjuklön för att minska risken för ytterligare smittspridning och avlasta hälso- och sjukvården.

Vidare kan arbetsgivarnas kostnader för sjuklön bli mycket betungande under en tid då även andra konsekvenser av ett utbrott av en samhällsfarlig sjukdom påverkar arbetsgivarna.

Det finns skäl att införa bestämmelser för att minska arbetsgivarens kostnader för sjuklön. Regeringen bör därför bemyndigas att meddela föreskrifter som avviker från bestämmelserna om arbetsgivarens rätt till ersättning för sjuklönekostnader (17–17 d §§). Regeringen bör bemyndi-

6.4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 7 april 2020. Ändringarna i lagen om sjuklön ska dock tillämpas för tid från och med den 13 mars 2020. För tid dessförinnan ska de äldre bestämmelserna fortfarande gälla.

Remissinstanserna: *Svenskt Näringsliv* påpekar att undantaget från kravet på läkarintyg bör vara tidsbegränsat. Övriga remissinstanser yttrar sig inte särskilt i frågan.

Skälen för regeringens förslag: De nya bestämmelserna bör träda i kraft vid tidigast möjliga tidpunkt, vilket bedöms vara den 7 april 2020.

Som framgår ovan bör dock det ändrade regelverket för sjuklön tillämpas för tid från och med den 13 mars 2020. För tid före den 13 mars 2020 bör det äldre regelverket om läkarintyg fortfarande gälla. Detta bör framgå av ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna.

Svenskt Näringsliv påpekar att undantaget från kravet på läkarintyg bör vara tidsbegränsat. Regeringen har förståelse för synpunkten men anser att det bör avvaktas tills situationen kan utvärderas att ange ett slutdatum. I stället bör regeringen ges möjlighet att föreskriva när de äldre bestämmelserna om läkarintyg åter ska införas (se avsnitt 6.3).

6.5 Konsekvenser

De förslag som lämnas i detta avsnitt syftar till att bidra till minskad smittspridning och därigenom öka skyddet för befolkningen och viktiga samhällsfunktioner, förstärka försäkringsskyddet för berörda individer och att minska kostnaderna för arbetsgivare. Åtgärder genomförs för att minska risken för både de kortsiktiga och långsiktiga konsekvenser som skulle kunna uppstå för samhället om inte åtgärderna genomförs.

Konsekvenser för statens budget

Regeringen har den 11 mars 2020 aviserat att karensavdraget, från och med denna dag, tillfälligt slopas genom att staten betalar ersättning till den försäkrade för första dagen i sjukfallet. Även egenföretagare bör ersättas genom att de får en schabloniserad sjukpenning för dag 1–14. De ovan beskrivna åtgärderna bör i första hand gälla till och med den 31 maj 2020. Kostnaden för detta beräknas uppgå till 1 800 miljoner kronor varav 1 700 miljoner kronor avser ersättning för karensavdraget och 100 miljoner kronor avser ersättning till egenföretagare dag 1–14.

Den 16 mars 2020 aviserade regeringen ett åtgärdspaket som bl.a. innebär att staten tillfälligt bör ta kostnaden för alla sjuklönekostnader under april och maj 2020. Vidare föreslås i denna proposition att kravet på läkarintyg från och med den åttonde kalenderdagen i sjuklöneperioden upphävs temporärt från och med den 13 mars 2020 vilket bedöms kunna

Prop. 2019/20:132 öka sjuklönekostnaderna. Kostnaden för att kompensera arbetsgivarna för sjuklönekostnaderna under april och maj beräknas till 6 850 miljoner kronor.

Redan med nuvarande lagstiftning antas antalet individer med rätt till smittbärrpenning öka. Vid t.ex. ändrade krav på vilka handlingar som ska bifogas en ansökan antas utgifterna komma att öka ytterligare. Regeringen lämnar därför förslag om att resurserna för smittbärrpenning ökas med 500 miljoner kronor. Förslaget om möjlighet att utfärda föreskrifter om ändrade bestämmelser för tillfällig föräldrapenning innebär att det även på detta område finns en beredskap att vid behov vidta åtgärder, vilka skulle kunna öka statens utgifter. Beroende på nyttjandegrad och den närmare utformningen av föreskrifterna beräknas utgifterna öka med mellan 3 000 och 7 000 miljoner kronor. Beräkningarna är behäftade med stor osäkerhet.

Konsekvenser för Försäkringskassan

De förslag som lämnas bedöms innebära både administrativa och ekonomiska konsekvenser för Försäkringskassan. Sammantaget bedömer regeringen att förslagen medför en ökning av förvaltningskostnaderna. Försäkringskassan föreslås därför tillföras ytterligare 130 miljoner kronor, se avsnitt 8. Regeringen avser att följa utvecklingen av detta.

Konsekvenser för arbetsgivare

Förslagen innebär att regeringen ges bemyndigande att utfärda föreskrifter om undantag från bestämmelserna i lagen om sjuklön och socialförsäkringsbalken bland annat i syfte att minska arbetsgivarnas kostnader. Vidare är bedömningen att de ändringar som kommer att göras med stöd av bemyndigandena kommer att få en utformning som inte medför någon ökad administration för arbetsgivare.

Konsekvenser för jämställdheten

Mot bakgrund av att de åtgärder som kan komma att vidtas med stöd av de förslag som lämnas i denna proposition är av tillfällig karaktär under en kortare period är bedömningen att åtgärderna inte har några betydande konsekvenser för jämställdheten.

6.6 Författningskommentar

6.6.1 Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

2 kap.

5 a §

Paragrafen, som är ny, innehåller en upplysningsbestämmelse om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen kan meddela föreskrifter om undantag från bestämmelserna om tillfällig föräldrapenning i 13 kap., sjukpenning och karens i 27 och 28 kap., smittbärrpenning i 46 kap. och handläggning av

ärenden i 110 kap. Om undantag från bestämmelserna i 13, 27, 28 eller 46 kap. görs kan även undantag avseende bestämmelser om ansökan, anmälan och utredning m.m. i 110 kap. behöva göras.

Föreskrifter enligt bestämmelsen kan regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer endast meddela vid extraordinära händelser i fredstid. Med en sådan händelse avses en händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser, jfr 1 kap. 4 § lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Det kan t.ex. handla om en pågående smittspridning av en samhällsfarlig sjukdom.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

27 kap.

9 a §

Paragrafen, som är ny, innehåller en upplysningsbestämmelse om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen kan meddela föreskrifter om att ersättning i form av sjukpenning ska lämnas till en försäkrad som får ett karensavdrag enligt 6 § andra stycket lagen (1991:1047) om sjuklön. Eftersom ersättning lämnas i form av sjukpenning innebär det att övriga bestämmelser i socialförsäkringsbalken om sjukpenning kommer att bli tillämpliga om inte undantag har meddelats i en föreskrift enligt 2 kap. 5 a §. Bestämmelserna i lagen om sjuklön påverkas inte av den nya paragrafen utan ska tillämpas på samma sätt som tidigare. Föreskrifter enligt bestämmelsen kan regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer endast meddela vid extraordinära händelser i fredstid. Se kommentaren till 2 kap. 5 a § vad gäller begreppet extraordinära händelser i fredstid.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Ikraftträdandebestämmelse

Enligt bestämmelsen träder lagen i kraft den 7 april 2020.

Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

6.6.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön

2 a §

Paragrafen är ny och innehåller ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter som avser arbetsgivarens rätt till ersättning för sjuklönekostnader (jfr 17–17 d §§).

Enligt *första stycket* får regeringen meddela föreskrifter om undantag från de begränsningar i rätten till ersättning för sjuklönekostnader som anges i 17 §. Vidare bemyndigas regeringen att meddela föreskrifter om avvikelser från vad som sägs i 17 b § andra stycket. Den aktuella bestämmelsen reglerar bl.a. tidpunkten för Försäkringskassans beslut om

Prop. 2019/20:132 ersättning för sjuklönekostnader. Regeringen bemyndigas även att meddela föreskrifter om de ytterligare undantag från 17 a–17 d §§ som föranleds av föreskrifter om undantag från 17 § eller avvikelser från 17 b § andra stycket.

Av *andra stycket* framgår att regeringen får meddela föreskrifter enligt bestämmelsen endast vid extraordinära händelser i fredstid. Se kommentaren till 2 kap. 5 a § socialförsäkringsbalken vad gäller begreppet extraordinära händelser i fredstid (avsnitt 6.6.1).

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

8 §

Paragrafen reglerar sjukanmälan och sjukintyg.

Första stycket avser sjukanmälan och är oförändrat. De två första meningarna i *andra stycket* tas bort. Ändringen innebär att en arbetstagare inte längre behöver styrka nedsättningen av arbetsförmågan genom intyg av läkare eller tandläkare från och med den sjunde kalenderdagen efter dagen för sjukanmälan (jfr även andra och fjärde punkterna i övergångsbestämmelserna). *Tredje stycket* tas bort. Den tidigare bestämmelsen i stycket innebär att arbetsgivaren inte behövde betala sjuklön, om arbetstagaren inte iakttagit vad som ålagts honom i ett beslut enligt 10 §. Den paragrafen upphävs.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Enligt *första punkten* träder lagändringarna i kraft den 7 april 2020.

Av *andra punkten* framgår att bestämmelserna i 8 § i den nya lydelsen ska tillämpas för tid från och med den 13 mars 2020. Efter den 12 mars 2020 behöver således inte arbetstagaren ha styrkt nedsättningen av arbetsförmågan genom intyg av läkare eller tandläkare från och med den sjunde kalenderdagen efter dagen för sjukanmälan. För tid före den 13 mars 2020 gäller fortfarande bestämmelserna i 8 § i den äldre lydelsen, se fjärde punkten.

Enligt *tredje punkten* ska de upphävda bestämmelserna i 10 och 10 a §§ inte tillämpas för tid efter den 12 mars 2020. Innebörden av punkten är att Försäkringskassan respektive arbetsgivaren efter den 12 mars 2020 inte får kräva att arbetstagaren ska styrka nedsättningen av arbetsförmågan genom intyg av läkare eller tandläkare från och med en tidigare dag än sjunde kalenderdagen efter sjukanmälningsdagen i en pågående sjukperiod, eller från och med den första dagen av varje kommande sjukperiod. Av lagförslaget i avsnitt 2.3 framgår att 10 och 10 a §§ åter ska träda i kraft den dag som regeringen bestämmer.

Av *fjärde punkten* framgår att äldre bestämmelser fortfarande gäller för intyg som avser tid före den 13 mars 2020. De äldre bestämmelserna i 8, 10 och 10 a §§ ska således fortfarande tillämpas för sådan tid.

Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

6.6.3 Förslaget till lag om ändring i lagen om sjuklön (1991:1047)

Prop. 2019/20:132

8 §

Paragrafen reglerar sjukanmälan och sjukintyg.

Första stycket avser sjukanmälan och är oförändrat. *Andra stycket* har ändrats så att det är likalydande med lydelsen före den 7 april 2020. Ändringen innebär att en arbetstagare ska styrka nedsättningen av arbetsförmågan genom intyg av läkare eller tandläkare från och med den sjunde kalenderdagen efter dagen för sjukanmälan. *Tredje stycket* är nytt och är identiskt med det tidigare tredje stycket i paragrafens lydelse före den 7 april 2020.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

10 §

Paragrafen är ny och reglerar Försäkringskassans skyldighet att ålägga arbetstagaren att genom intyg av läkare eller tandläkare styrka nedsättningen av arbetsförmågan från och med en tidigare dag än sjunde kalenderdagen efter sjukanmälningsdagen i en pågående sjukperiod, eller från och med den första dagen av varje kommande sjukperiod. Bestämmelsen är likalydande med 10 § i lydelsen före den 7 april 2020. Ordet ”skall” i *första stycket* har dock ersatts med ”ska”.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

10 a §

Paragrafen är ny och reglerar arbetsgivarens möjlighet att begära att arbetstagaren genom intyg av läkare eller tandläkare ska styrka nedsättningen av arbetsförmågan från och med en tidigare dag än sjunde kalenderdagen efter sjukanmälningsdagen i en pågående sjukperiod, eller från och med den första dagen av varje kommande sjukperiod. Bestämmelsen är likalydande med 10 a § i lydelsen före den 7 april 2020. Ordet ”skall” i *första stycket* har dock ersatts med ”ska”.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Ikraftträdandebestämmelse

Av bestämmelsen framgår att lagen träder i kraft den dag som regeringen bestämmer.

6.6.4 Förslaget till lag om ändring i föräldraledighetslagen (1995:584)

13 §

Paragrafen reglerar arbetstagarens skyldighet att anmäla föräldraledighet till arbetsgivaren.

Första stycket är oförändrat. I *andra stycket* regleras arbetstagarens anmälningskyldighet vid ledighet enligt 8 §. Av den paragrafen framgår att en arbetstagare har rätt till ledighet bl.a. under den tid då han eller hon får tillfällig föräldrapenning enligt 13 kap. socialförsäkringsbalken. En arbetstagare som vill utnyttja sin rätt till ledighet ska enligt *andra styckets första mening* anmäla ledigheten till arbetsgivaren minst en vecka före

Prop. 2019/20:132 ledighetens början. Av en ny *andra mening* följer att om detta inte kan ske och rätten till ledigheten grundar sig i att arbetstagaren får tillfällig föräldrapenning eller skulle ha haft rätt till förmånen enligt föreskrifter som avses i 2 kap. 5 a § socialförsäkringsbalken, ska ledigheten anmälas så snart som möjligt. De situationer som avses regleras i 8 § första stycket 1–3. Den hittillsvarande andra meningen blir genom ändringen *tredje meningen* i stycket. Av meningen framgår att någon anmälningstid inte gäller, om ledigheten beror på sjukdom eller smitta. Se vidare kommentaren till 2 kap. 5 a § socialförsäkringsbalken (avsnitt 6.6.1).
Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Ikraftträdandebestämmelse

Av bestämmelsen framgår att lagen träder i kraft den 7 april 2020.

Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

7.1 Förslag om ändringar i studiestödslagen och lagen om studiestartsstöd

Regeringens förslag: I studiestödslagen och lagen om studiestartsstöd ska det införas bestämmelser som upplyser om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om studerandes rätt till studiestöd i form av studiehjälp, studiemedel och studiestartsstöd vid ledighet vid extraordinära händelser i fredstid.

Skälen för regeringens förslag: Studiestöd får i vissa fall lämnas under tid då den studerande på grund av sjukdom eller annan ledighet inte bedriver de studier som studiehjälp har lämnats för eller som studiemedel eller studiestartsstöd har beviljats för (2 kap. 10 § och 3 kap. 24 § studiestödslagen [1999:1395] och 24 § lagen [2017:527] om studiestartsstöd). Studiestöd kan också, i vissa fall, lämnas under den tid som den studerande är att anse som smittbärare om det innebär att den studerande är oförmögen att bedriva sina studier under den tiden (6 kap. 1 § studiestödsförordningen [2000:655] och 32 § förordningen [2017:532] om studiestartsstöd).

Utbrottet av coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 har emellertid aktualiserat att det kan uppstå andra, extraordinära händelser i fredstid som den studerande inte själv kan råda över och som påverkar den studerandes möjligheter att studera.

Studiestöd, särskilt när det gäller studiemedel och studiestartsstöd, är stöd som lämnas för den studerandes uppehälle. Studiemedel och studiestartsstöd beviljas för högst ett år i sänder (3 kap. 37 § studiestödsförordningen och 19 § förordningen om studiestartsstöd). Studiemedel, som består av både bidrag och lån, beviljas ofta för ett läsår eller en termin. Studiehjälp, som framför allt lämnas till studerande i gymnasieskolan, lämnas som regel utan ansökan (2 kap. 28 § studiestödsförordningen).

På grund av extraordinära händelser kan det uppstå situationer då den studerande inte kan bedriva studier på ett sådant sätt att förutsättningarna för att beviljat studiestöd fortsatt ska kunna betalas ut eller att studiehjälp ska kunna lämnas är uppfyllda. En sådan situation skulle kunna vara att en samhällsfarlig sjukdom sprids i samhället. Det skulle kunna få betydande konsekvenser för den studerandes möjligheter att försörja sig. När det gäller studiehjälp skulle det även kunna få betydande konsekvenser för den studerandes familj, eftersom bedömningen av rätten till vissa familjeekonomiska stöd också är kopplad till rätten till studiehjälp.

Regleringen i studiestödslagen är en för enskilda gynnande reglering som i grunden omfattas av regeringens primära normgivningsområde enligt 8 kap. 7 § första stycket 2 regeringsformen (den s.k. restkompetensen). Eftersom riksdagen har utnyttjat sin rätt att meddela föreskrifter på området (8 kap. 8 § regeringsformen), kan regeringen inte längre meddela föreskrifter på det området om det inte i lagen tas in bestämmelser som tydliggör att regeringen – trots lagregleringen – kan meddela sådana föreskrifter, s.k. nödvändiga upplysningsbestämmelser. Motsvarande gäller för lagen om studiestartsstöd. Regeringen anser att det i studiestöds-

Prop. 2019/20:132 lagen och lagen om studiestartsstöd bör tas in bestämmelser om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen kan meddela föreskrifter om studerandes rätt till studiestöd i form av studiehjälp, studiemedel och studiestartsstöd vid ledighet vid extraordinära händelser i fredstid. Behovet av skyndsamhet och flexibilitet motiverar att det bör vara regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer som meddelar föreskrifterna.

Utgångspunkten bör vara att den studerande ska få behålla studiemedel och studiestartsstöd under den period stödet redan har beviljats för och att studiehjälp fortsatt ska kunna lämnas. Syftet med förslaget är alltså att införa bestämmelser om att regeringen kan utnyttja sin restkompetens för att säkerställa att studerande tillförsäkras en tryggad försörjning i form av studiestöd även under extraordinära händelser som den studerande inte kan råda över. Detta är också i linje med vad som gäller för studiestöd under bl.a. sjukdom. Regeringen har då inom ramen för sin restkompetens möjlighet att vid behov anpassa sina föreskrifter utifrån hur den extraordinära situationen utvecklar sig. Studiestödslagen och lagen om studiestartsstöd föreslås därför ändras i enlighet med detta.

I sådana extraordinära situationer som nämns ovan är det enligt regeringens bedömning inte rimligt att den studerandes skuldbörda ska öka. Detta eftersom det rör sig om situationer som den studerande själv inte kan råda över och där den studerande saknar möjlighet till progression i sina studier. Regeringens bedömning är därför att redan beviljat studielån som lämnats vid ledighet vid extraordinära händelser i fredstid normalt inte ska behöva betalas tillbaka. Studielån får enligt 4 kap. 23 § studiestödslagen skrivas av helt eller delvis om lånet har tagits emot enligt bestämmelser som har meddelats i anslutning till 3 kap. 24 § studiestödslagen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om sådan avskrivning. Genom att föra in bestämmelserna om studiemedel vid ledighet vid extraordinära händelser i fredstid i 3 kap. 24 § studiestödslagen får regeringen också möjlighet att besluta om att studielån som tagits emot vid extraordinära händelser helt eller delvis får skrivas av.

Genom de föreslagna ändringarna kommer regeringen att kunna utnyttja sin restkompetens för att meddela föreskrifter vid en extraordinär händelse i fredstid. Vid behov kan sådana bestämmelser också vara tidsbegränsade.

7.2 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 7 april 2020.

Skälen för regeringens förslag: De nya bestämmelserna bör träda i kraft vid tidigast möjliga tidpunkt, vilket bedöms vara den 7 april 2020. De föreskrifter som regeringen avser att meddela bör tillämpas retroaktivt för att studerande ska ha kvar sin försörjning i form av studiestöd i de fall de hamnat i en situation där de inte kan bedriva utbildning på grund av extraordinära händelser som de själva inte kan råda över.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget lämnas i syfte att säkra den enskildes försörjning i form av studiestöd under den utsatta perioden. Förslagen får i detta skede inga direkta konsekvenser för statens budget eftersom bedömningen är att studiestöd fortsatt ska betalas ut enligt plan, alltså att den studerande ska få behålla studiemedel och studiestartsstöd under den period stödet redan har beviljats för och att studiehjälp fortsatt ska kunna lämnas. Förslaget bedöms först få konsekvenser för statens budget efter tid då studiemedel har lämnats vid ledighet vid extraordinära händelser eftersom bedömningen är att studielån för sådan tid ska kunna skrivas av. Förslaget kan också få ekonomiska konsekvenser eftersom de studerande kommer ha rätt till studiestöd för en längre period än annars vore fallet. Regeringen avser därför att följa utvecklingen noga.

Utgångspunkten är dock att studiestöd i form av studiemedel och studiestartsstöd enbart ska lämnas under tid som stödet redan har beviljats för. På så sätt begränsas alltså tiden för vilken studiestödet kommer att fortsätta kunna betalas ut. Studiehjälp, som framförallt lämnas till studerande i gymnasieskolan, ska fortsatt kunna lämnas.

Flera utbildningsanordnare har dessutom möjlighet att erbjuda studerande alternativa utbildningsmöjligheter såsom distansutbildning, varför bedömningen görs att merparten av de studerande med studiestöd inte kommer omfattas av de nya bestämmelserna.

Studiehjälp, studiemedel och studiestartsstöd

Uppskattningsvis 20–30 procent av de studerande med studiehjälp, studiemedel och studiestartsstöd riskerar att vid extraordinära händelser inte kunna bedriva studier genom alternativ undervisning i form av distans- eller fjärrundervisning. Kostnaden för studiehjälp i form av studiebidrag, extra tillägg och inackorderingstillägg beräknas då bli 42–63 miljoner kronor per 15-dagarsperiod. På motsvarande sätt beräknas kostnaden för studiemedel i form av studiebidrag och avskrivning av studielån bli 140–210 miljoner kronor per vecka. Vidare beräknas bidrag i form av studiestartsstöd kunna uppgå till 2,5–3,5 miljoner kronor per vecka. De totala utgiftseffekterna är beroende av hur länge den extraordinära händelsen pågår.

Konsekvenser för den enskilde

Studiestöd, särskilt när det gäller studiemedel och studiestartsstöd, är stöd som lämnas för den studerandes uppehälle. Om den studerande inte längre har någon faktisk möjlighet att bedriva studier får det betydande konsekvenser för den studerandes möjligheter att försörja sig. Extraordinära händelser i fredstid som innebär att studier inte kan bedrivas kan innebära att den enskilde, med kort varsel, står utan möjlighet till försörjning. Förslaget som nu lämnas avser att säkra den enskildes försörjning i form av studiestöd under den utsatta perioden och för den tid studiehjälp lämnas för och studiemedel eller studiestartsstöd beviljats för.

Enligt nuvarande prognos kommer ca 433 600 studerande ha beviljats studiehjälp i form av studiebidrag under 2020. Av dessa uppskattas mellan 87 000 och 130 000 studerande vara berörda av förslaget vid en extraordinär händelse. Om inga ändringar görs riskerar studerande med studiehjälp att förlora sitt stöd i det fall då de inte längre har någon faktisk möjlighet att bedriva studier på grund av extraordinära händelser.

Föräldrar är underhållsskyldiga för sina barn fram tills barnet fyller 18 år. Går barnet i skolan efter denna tidpunkt, är föräldrarna underhållsskyldiga under den tid som skolgången pågår, dock längst intill dess barnet fyller 21 år. Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskolan och annan jämförlig grundutbildning. Bedömningen av rätten till vissa familjeekonomiska stöd är också kopplad till rätten till studiehjälp. En elev som har studiehjälp räknas in i underlaget vid bedömningen av rätt till bostadsbidrag, underhållsstöd och flerbarnstillägg även om han eller hon har fyllt 18 år. Detta innebär att om en studerande av någon anledning förlorar sin rätt till studiehjälp kan familjen även förlora andra ekonomiska stöd. De bidrag som i dag har en koppling till studiehjälpen är flerbarnstillägg inom barnbidraget, bostadsbidrag, förlängt underhållsstöd, barnpension och efterlevandestöd till barn.

Studiemedel och studiestartsstöd

Enligt nuvarande prognos kommer ca 397 000 studerande ha beviljats studiemedel i någon omfattning under vårterminen 2020 för studier i Sverige eller utomlands. Av dessa uppskattas mellan 79 000 och 119 000 studerande vara berörda av förslaget vid en extra-ordinär händelse.

Under vårterminen 2020 kommer ca 5 300 studerande ha beviljats studiestartsstöd i någon omfattning. Av dessa uppskattas mellan 1 000 och 1 600 studerande vara berörda av förslaget vid en extraordinär händelse.

Om ingen ändring görs riskerar studerande som har beviljats studiemedel eller studiestartsstöd att förlora sin försörjning i form av studiestöd i det fall då de inte längre har någon faktisk möjlighet att bedriva studier på grund av extraordinära händelser. Även om andra trygghets-system finns, såsom försörjningsstöd genom kommunernas försorg, har den studerande haft för avsikt att bedriva studier med studiemedel eller studiestartsstöd och därmed bör studiestödssystemet trygga hans eller hennes försörjning även under en sådan period.

Konsekvenser för myndigheter

Förslagen får konsekvenser för CSN. Förslagen kan innebära en ökad administration för myndigheten. Konsekvenserna beror dock på hur många studerande som får studiestöd under en extraordinär situation som påverkar den studerandes möjligheter att studera. Regeringen avser därför att följa utvecklingen noga.

Förslagen kan också innebära en ökad administration för Överklagandenämnden för studiestöd. Kostnaderna bedöms dock rymmas inom myndighetens befintliga anslag.

Studiemedelssystemet är utformat på ett könsneutralt sätt. Under 2019 var 53 procent av de studerande med studiehjälp män och 47 procent kvinnor. Av de studerande med studiemedel var 59 procent kvinnor och 41 procent män. Av de studerande med studiestartsstöd var 60 procent kvinnor och 40 procent män. Den föreslagna ändringen kommer således påverka fler män som studerar med studiehjälp och fler kvinnor som studerar med studiemedel och studiestartsstöd. Det bedöms i övrigt inte få några konsekvenser för jämställdheten.

7.4 Författningskommentar

7.4.1 Förslaget till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395)

2 kap.

10 §

Paragrafen innehåller en upplysningsbestämmelse om att regeringen med stöd av den s.k. restkompetensen kan meddela föreskrifter om studiehjälp under sjukdom och ledighet.

I första och andra stycket görs språkliga ändringar för att tydliggöra att det rör sig om just en upplysningsbestämmelse om att regeringen med stöd av den s.k. restkompetensen kan meddela föreskrifter om studiehjälp under sjukdom och ledighet.

Andra stycket kompletteras med en ny upplysningsbestämmelse som innebär att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer med stöd av den s.k. restkompetensen kan meddela föreskrifter om studiehjälp vid ledighet vid extraordinära händelser i fredstid.

3 kap.

24 §

Paragrafen innehåller en upplysningsbestämmelse om att regeringen med stöd av den s.k. restkompetensen kan meddela föreskrifter om studiemedel under sjukdom och ledighet.

I första och andra stycket görs språkliga ändringar för att tydliggöra att det rör sig om just en upplysningsbestämmelse om att regeringen med stöd av den s.k. restkompetensen kan meddela föreskrifter om studiemedel under sjukdom och ledighet.

Andra stycket kompletteras med en ny upplysningsbestämmelse som innebär att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer med stöd av den s.k. restkompetensen kan meddela föreskrifter om studiemedel vid ledighet vid extraordinära händelser i fredstid.

Prop. 2019/20:132 **7.4.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2017:527)
om studiestartsstöd**

24 §

Paragrafen innehåller en upplysningsbestämmelse om att regeringen med stöd av den s.k. restkompetensen kan meddela föreskrifter om studiemedel under sjukdom och ledighet.

Andra stycket kompletteras med en ny upplysningsbestämmelse som innebär att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer med stöd av den s.k. restkompetensen kan meddela föreskrifter om studiestartsstöd vid ledighet vid extraordinära händelser i fredstid.

I detta avsnitt lämnar regeringen förslag till ändringar i statens budget för 2020 med anledning av utbrottet av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19. Ändringarna är dels en följd av de lagförslag som lämnas i denna proposition, dels en följd av de åtgärder som regeringen redan vidtagit och avser att vidta för att stärka bekämpningen av virusutbrottet och dess följdverkningar.

8.1 Ändringar av statens inkomster

Regeringens förslag: Den ändrade beräkningen av inkomster för 2020 som redovisas i tabell 8.1 godkänns.

Skälen för regeringens förslag: I tabell 8.1 redovisas ändringar i inkomstberäkningen, för de inkomstitlar som påverkas av de förslag som lämnas i denna proposition. Även bruttoeffekten av skatteförslagen framgår.

Tabell 8.1 Ändrad beräkning av inkomster för 2020

Tusental kronor

Inkomstittel	Godkänd beräkning	Ny beräkning	Bruttoeffekt av åtgärd på inkomstsidan
1612 Restförla skatter, företag	-2 747 697	-3 377 697	-630 000
1931 Anstånd	0	-27 000 000	-27 000 000
2811 Övriga inkomster av statens verksamhet	1 167 365	1 797 365	630 000

Förslaget om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall påverkar inkomstittel 1612 *Restförla skatter, företag*, under inkomstgrupp 1610 Restförla skatter. Enligt den av riksdagen godkända inkomstberäkningen för 2020 uppgår inkomstittel 1612 *Restförla skatter, företag*, till -2,7 miljarder kronor. Sammantaget har prognosen reviderats ned med 0,6 miljarder kronor. I revideringen ingår förslaget om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

Förslaget om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall påverkar även inkomstittel 1931 *Anstånd*, under inkomstgrupp 1930 Anstånd. Enligt den av riksdagen godkända inkomstberäkningen för 2020 uppgår inkomstittel 1931 *Anstånd* till 0 kronor. Sammantaget har prognosen reviderats ned med 27 miljarder kronor. I revideringen ingår förslaget om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

Förslaget om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall påverkar även inkomstittel 2811 *Övriga inkomster av statens verksamhet*, under inkomstgrupp 2800 Övriga inkomster av statens verksamhet. Enligt den av riksdagen godkända inkomstberäkningen för 2020 uppgår inkomstittel

Prop. 2019/20:132 2811 Övriga inkomster av statens verksamhet till 1,2 miljarder kronor. Sammantaget har prognosen reviderats upp med 0,6 miljarder kronor. I revideringen ingår förslaget om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att den ändrade beräkningen av inkomsterna på statens budget för 2020 som redovisas i tabell 8.1 godkänns.

8.2 Ändringar av statens utgifter

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

1:1 Skatteverket

I statens budget för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett anslag på 7 924 955 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 1:1 *Skatteverket* ökas med 24 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: I avsnitt 4 föreslår regeringen att lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall ändras så att anstånd med inbetalning av preliminär skatt, arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt som avser redovisningsperioder som infaller under januari–september 2020 kan beviljas efter ansökan. Förslaget innebär att Skatteverket får tillkommande kostnader för att utveckla systemstöd, ta fram en ny ansökningsblankett, ärendehantering och informationsinsatser. Anslaget bör därför ökas med 24 000 000 kronor.

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

I statens budget för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett anslag på 1 383 330 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 2:6 *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* ökas med 75 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har getts i uppdrag att säkerställa att myndigheternas information till allmänheten med anledning av utbrottet av det nya coronaviruset är samordnad och tydlig samt att det finns effektiva informationskanaler. I uppdraget ingår att skyndsamt utarbeta och sprida ett nationellt informationsmaterial samt att stödja myndigheter och andra aktörer i informationsarbetet. Anslaget bör därför ökas med 75 000 000 kronor.

1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård

I statens budget för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett anslag på 9 257 886 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* ökas med 1 511 000 000 kronor.

Anslaget får även användas för utgifter för extraordinära smittskyddsåtgärder som kan behöva vidtas i arbetet med utbrottet av coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 samt för att ersätta kommuner för merkostnader inom omsorgen som uppstår i det arbetet.

Skälen för regeringens förslag: Anslaget används bl.a. för utgifter för insatser inom regeringens arbete med hälso- och sjukvård och folkhälsa. Anslaget används också bl.a. för utbetalning av ersättning i vissa fall vid ingripanden för att förhindra spridning av en smittsam sjukdom, ersättning till smittbärare samt statlig ålderspensionsavgift kopplad till ersättning till smittbärare. Anslaget används även till beredskapslager av antivirala läkemedel.

Det pågående utbrottet av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 innebär merkostnader för hälso- och sjukvården och omsorgen till följd av bl.a. högre kostnader för vård- och omsorgspersonal, informationsinsatser, utökad bemanning av 1177 Vårdguiden, laboratorieanalyser, extra skyddsutrustning för personal samt diverse smittskyddsåtgärder. För att kunna ersätta kommunerna för merkostnader inom omsorgen som uppstår i det arbetet bör anslagets ändamål utvidgas. Anslaget bör ökas med 1 000 000 000 kronor.

Vid behov kan extraordinära smittskyddsåtgärder behöva vidtas, t.ex. karantän av smittade eller misstänkt smittade personer. För detta behöver ändamålsenliga karantänplatser finnas tillgängliga. Anslagets ändamål bör därför utvidgas till att även omfatta extraordinära smittskyddsåtgärder och anslaget ökas med 6 000 000 kronor.

För att utöka Läkemedelsverkets möjligheter att bistå regionerna med att bedöma om det behöver vidtas åtgärder för att säkerställa läkemedelsförsörjningen i landet bör anslaget ökas med 5 000 000 kronor.

Smittbärarersättningen syftar till att skapa ekonomisk trygghet för den som har eller antas ha en smittsam sjukdom utan att ha förlorat arbetsförmågan, den som smittar eller kan antas föra smitta vidare utan att vara sjuk i en smittsam sjukdom samt den som har eller kan antas ha varit utsatt för smitta av en samhällsfarlig sjukdom utan att vara sjuk i en sådan sjukdom. Med anledning av utbrottet av det nya coronaviruset kan antalet individer som har rätt till smittbärarpenning antas komma att öka. Anslaget bör därför ökas med 500 000 000 kronor.

Sammantaget bör därmed anslaget ökas med 1 511 000 000 kronor. Anslaget bör även få användas för utgifter för extraordinära smittskyddsåtgärder som kan behöva vidtas i arbetet med utbrottet av coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 och för att ersätta kommuner för merkostnader inom omsorgen som uppstår i det arbetet.

Lån i Riksgäldskontoret för Socialstyrelsens beredskapsinvesteringar

Regeringen har ett bemyndigande att för 2020 besluta att Socialstyrelsen får ta upp lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor.

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att för 2020 besluta att Socialstyrelsen får ta upp lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 300 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Låneramen används för att kunna genomföra beredskapsinvesteringar i syfte att hantera allvarliga händelser som kan medföra konsekvenser för hälso- och sjukvården eller socialtjänsten. Med anledning av det pågående utbrottet av det nya coronaviruset bedömer regeringen att låneramen för beredskapsinvesteringar bör ökas med 200 000 000 kronor.

2:1 Folkhälsomyndigheten

I statens budget för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett anslag på 434 599 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 2:1 *Folkhälsomyndigheten* ökas med 35 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Det pågående utbrottet av det nya coronaviruset medför extra kostnader för Folkhälsomyndigheten. Folkhälsomyndigheten har getts i uppdrag att vidareutveckla befintliga och kommande samordnings- och informationsinsatser samt olika former av stöd till berörda myndigheter och andra aktörer. Myndigheten behöver därför bl.a. utöka personalstyrkan och vidareutveckla sin kapacitet. Anslaget bör därför ökas med 35 000 000 kronor.

8:1 Socialstyrelsen

I statens budget för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett anslag på 699 850 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 8:1 *Socialstyrelsen* ökas med 20 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Med anledningen av det pågående utbrottet av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 har Socialstyrelsen getts i uppdrag att bl.a. vidareutveckla befintliga och kommande samordnings- och stödinsatser. Det gäller t.ex. tillgången till diagnostik, vårdplatser och andra former av stöd till regioner och kommuner. Myndighetens personalstyrka behöver dessutom förstärkas. Därutöver behöver utbildningsinsatser genomföras för att höja kompetensen inom framför allt förebyggande smittskyddsåtgärder hos vård- och omsorgspersonal. Anslaget bör därför ökas med 20 000 000 kronor.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Prop. 2019/20:132

1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.

I statens budget för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett anslag på 36 925 977 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* ökas med 1 800 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Anslaget används bl.a. för utgifter för sjukpenning. Det pågående utbrottet av det nya coronaviruset har aktualiserat behovet av särskilda åtgärder och särskilda föreskrifter vid utbrott av samhällsfarliga sjukdomar. Mot bakgrund av det förslag som möjliggör föreskrifter om kompensation i form av sjukpenning till försäkrade som får ett karensavdrag och kompensation till egenföretagare som regeringen lämnar i denna proposition, bedöms att kostnaderna för sjukpenning kommer att öka (se avsnitt 6). Anslaget bör därför ökas med 1 800 000 000 kronor.

1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader

I statens budget för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett anslag på 1 189 858 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 1:7 *Ersättning för höga sjuklönekostnader* ökas med 6 850 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Anslaget används för utgifter för sjuklönekostnader enligt lagen (1991:1047) om sjuklön. Det pågående utbrottet av det nya coronaviruset har aktualiserat behovet av särskilda åtgärder och särskilda föreskrifter vid utbrott av samhällsfarliga sjukdomar. Till följd av det förslag som möjliggör föreskrifter om ersättning för sjuklönekostnader som lämnas i denna proposition (se avsnitt 6) bedöms statens kostnader för sjuklön öka. Anslaget bör därför ökas med 6 850 000 000 kronor.

2:1 Försäkringskassan

I statens budget för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett anslag på 8 807 593 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 2:1 *Försäkringskassan* ökas med 130 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Som en följd av de förändringar avseende karensavdrag och ersättning för höga sjuklönekostnader som regeringen föreslår i denna proposition bedöms ärendevolymer öka (se avsnitt 6). Försäkringskassan behöver vidare utveckla it-system för att hantera förändringarna. Anslaget bör därför ökas med 130 000 000 kronor.

1:4 Tillväxtverket

I statens budget för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett anslag på 284 375 000 kronor.

Regeringens förslag: Anslaget 1:4 *Tillväxtverket* ökas med 20 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: I avsnitt 5 lämnar regeringen förslag om att införa ett kompletterande system för stöd vid korttidsarbete. Det kompletterande systemet ska administreras av Tillväxtverket. För att Tillväxtverket skyndsamt ska kunna utveckla erforderligt systemstöd och hantera ansökningar om stöd bör anslaget ökas med 20 000 000 kronor. Från och med 2021 bedöms utgifterna öka med 8 000 000 kronor per år.

1:22 Stöd vid korttidsarbete

Något anslag för detta ändamål finns inte uppfört på statens budget för innevarande år.

Regeringens förslag: Ett nytt anslag 1:22 *Stöd vid korttidsarbete* förs upp på statens budget med 2 420 000 000 kronor. Anslaget får användas för Tillväxtverkets utbetalningar av tidsbegränsat stöd till arbetsgivare i enlighet med lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.

Skälen för regeringens förslag: I avsnitt 5 lämnar regeringen förslag om att införa ett kompletterande system för stöd vid korttidsarbete. Tillväxtverket beslutar om utbetalning av stöd för korttidsarbete enligt det nya förslaget.

För att finansiera stödet bör ett nytt anslag 1:22 *Stöd vid korttidsarbete* föras upp på statens budget med 2 420 000 000 kronor. Från och med 2021 bedöms utgifterna öka med 350 000 000 kronor per år. Anslaget får användas för Tillväxtverkets utbetalningar av tidsbegränsat stöd till arbetsgivare i enlighet med lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.

8.3 Konsekvenser för statens budget

De förslag som lämnas i denna proposition innebär att anvisade medel ökar med 12,9 miljarder kronor 2020. Ökningen hänförs i huvudsak till ersättningar för höga sjuklönekostnader 6,8 miljarder kronor, stöd vid korttidsarbete 2,4 miljarder kronor, sjukpenning 1,8 miljarder kronor samt bidrag till folkhälsa och sjukvård 1,5 miljarder kronor. Utgiftsökningarna försämrar statens finansiella sparande och ökar statens lånebehov med motsvarande belopp. Lagförslaget om korttidsarbete beräknas öka statens utgifter med 0,4 miljarder kronor per år fr.o.m. 2021.

På inkomstsidan av statens budget lämnas förslag om anstånd med inbetalning av skatter och avgifter som beräknas minska statens inkomster med 27 miljarder kronor 2020. För 2021 beräknas i stället inkomsterna öka med motsvarande belopp. De förskjutna inbetalningarna av skatter mellan

åren påverkar endast statens lånebehov och inte det finansiella sparandet, som beräknas utifrån årets fastställda skatter. Prop. 2019/20:132

Sammantaget beräknas därmed det finansiella sparandet försvagas med 12,9 miljarder kronor 2020 och med 0,4 miljarder kronor fr.o.m. 2021 till följd av förslagen i denna proposition. Den sammantagna effekten för statens lånebehov är en försvagning med 39,9 miljarder kronor 2020, en förstärkning med 26,6 miljarder kronor 2021 och en försvagning med 0,4 miljarder kronor fr.o.m. 2022.

Lagförslagen i lagrådsremissen Undantag från krav på läkarintyg

Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:1047) om sjuklön¹
dels att 10 och 10 a §§ ska upphöra att gälla,
dels att 8 § ska ha följande lydelse,
dels att ska införas en ny paragraf, 2 a §, och närmast före 2 a § en ny rubrik av följande lydelse,

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Extraordinära händelser i fredstid

2 a §

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från bestämmelserna om ersättning för vissa kostnader för sjuklön i 17–17 e och 26 §§. Sådana föreskrifter får meddelas vid extraordinära händelser i fredstid.

8 §²

Sjuklön ska inte avse mistade förmåner under tid innan arbetsgivaren fått anmälan om sjukdomsfallet. Sjuklönen ska dock avse sådana förmåner från och med den dag då sjukdomsfallet inträffade, om arbetstagaren varit förhindrad att göra anmälan och sådan gjorts omedelbart efter det att hindret upphört.

Arbetsgivaren är skyldig att utge sjuklön för mistade förmåner under tid från och med den sjunde kalenderdagen efter dagen för sjukanmälan endast om arbetstagaren styrker nedsättningen av arbetsförmågan under denna tid genom intyg av läkare eller tandläkare. Intyget behöver inte innehålla närmare uppgift om vilken sjukdom arbetstagaren lider av. Om sjuklön utges för mistade förmåner under tid före anmälan ska den första ersättnings-

Om sjuklön utges för mistade förmåner under tid före anmälan ska den första ersättningsdagen anses som sjukanmälningsdag.

¹ Senaste lydelse av

10 § 2004:788.

10 a § 2007:1004

² Senaste lydelse 2018:648.

dagen anses som sjukanmälningsdag.

Prop. 2019/20:132
Bilaga 1

Finns det ett beslut enligt 10 § är arbetsgivaren inte skyldig att utge sjuklön om arbetstagaren inte iakttar vad som har ålagts honom i beslutet.

1. Denna lag träder i kraft den 7 april 2020.
2. Bestämmelserna i 8 § i den nya lydelsen ska dock tillämpas för tid från och med den 13 mars 2020.
3. De upphävda bestämmelserna i 10 och 10 a §§ ska inte tillämpas för tid efter den 12 mars 2020.
4. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för intyg som avser tid före den 13 mars 2020.

Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:1047) om sjuklön
dels att det ska införas två nya paragrafer, 10 och 10 a §§, av följande
lydelse,
dels att 8 § ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt 2.1

Föreslagen lydelse

8 §

Sjuklön ska inte avse mistade förmåner under tid innan arbetsgivaren fått anmälan om sjukdomsfallet. Sjuklönen ska dock avse sådana förmåner från och med den dag då sjukdomsfallet inträffade, om arbetstagaren varit förhindrad att göra anmälan och sådan gjorts omedelbart efter det att hindret upphört.

Om sjuklön utges för mistade förmåner under tid före anmälan ska den första ersättningsdagen anses som sjukanmälningsdag.

Arbetsgivaren är skyldig att utge sjuklön för mistade förmåner under tid från och med den sjunde kalenderdagen efter dagen för sjuk-anmälan endast om arbetstagaren styrker nedsättningen av arbetsförmågan under denna tid genom intyg av läkare eller tandläkare. Intyget behöver inte innehålla närmare uppgift om vilken sjukdom arbetstagaren lider av. Om sjuklön utges för mistade förmåner under tid före anmälan ska den första ersättningsdagen anses som sjukanmälningsdag.

Finns det ett beslut enligt 10 § är arbetsgivaren inte skyldig att utge sjuklön om arbetstagaren inte iakttar vad som har ålagts honom i beslutet.

10 §¹

Försäkringskassan ska, under förutsättning att det finns särskilda skäl som talar för det, självmant eller på framställning av arbetsgivaren ålägga arbetstagaren att genom intyg av läkare eller tandläkare styrka nedsättningen av arbetsförmågan

1. från och med en tidigare dag än sjunde kalenderdagen efter sjuk-

anmälningsdagen i en pågående sjukperiod, eller

2. från och med den första dagen av varje kommande sjukperiod.

Ett beslut enligt första stycket 2 får inte avse längre tid än ett år.

Ett beslut enligt denna paragraf gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet eller bestäms av en domstol som prövar beslutet.

10 a §²

En arbetsgivare får, om det finns särskilda skäl för det, begära att arbetstagaren genom intyg av läkare eller tandläkare styrker nedläggningen av arbetsförmågan från och med en tidigare dag i sjukperioden enligt 10 § första stycket 1 eller från och med den första dagen av varje kommande sjukperiod enligt 10 § första stycket 2. En begäran som gäller kommande sjukperioder får inte avse längre tid än ett år. Intyget behöver inte innehålla närmare uppgift om vilken sjukdom arbetstagaren lider av. Arbetsgivarens begäran ska vara skriftlig.

Har arbetstagaren utan godtagbart skäl underlåtit att lämna ett intyg i enlighet med begäran enligt första stycket, är arbetsgivaren inte skyldig att utge sjuklön för den del av den aktuella sjuklönepérioden för vilken det saknas sådant intyg.

Om en fråga som avses i första stycket regleras i ett kollektivavtal som avses i 2 § andra stycket, tillämpas inte bestämmelserna i första och andra styckena.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

² Tidigare 10 a § upphävd genom 2020:00.

Förslag till lag om ändring i föräldraledighetslagen (1995:584)

Härigenom föreskrivs att 13 § föräldraledighetslagen (1995:584) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §¹

En arbetstagare som vill utnyttja sin rätt till ledighet enligt 4, 5, 6, 7 eller 9 § ska anmäla detta till arbetsgivaren minst två månader före ledighetens början eller, om det inte kan ske, så snart som möjligt. I samband med sin anmälan ska arbetstagaren ange hur lång tid ledigheten är planerad att pågå.

En arbetstagare som vill utnyttja sin rätt till ledighet enligt 8 § ska anmäla ledigheten till arbetsgivaren minst en vecka före ledighetens början. Om ledigheten beror på sjukdom eller smitta, gäller dock inte någon anmälningstid.

En arbetstagare som vill utnyttja sin rätt till ledighet enligt 8 § ska anmäla ledigheten till arbetsgivaren minst en vecka före ledighetens början. *Om det inte kan ske och rätten till ledigheten grundar sig i att arbetstagaren får tillfällig föräldrapenning eller skulle ha haft rätt till förmånen enligt föreskrifter som avses i 2 kap. 5 a § socialförsäkringsbalken, ska ledigheten anmälas så snart som möjligt.* Om ledigheten beror på sjukdom eller smitta, gäller dock inte någon anmälningstid.

Denna lag träder i kraft den 7 april 2020.

Lagrådets yttrande över förslagen i lagrådsremissen Undantag från krav på läkarintyg

Prop. 2019/20:132
Bilaga 2

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2020-03-17

Närvarande: F.d. justitierådet Eskil Nord samt justitieråden Inga-Lill Askersjö och Sten Andersson

Undantag från krav på läkarintyg

Enligt en lagrådsremiss den 17 mars 2020 har regeringen (Socialdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön,
2. lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön,
3. lag om ändring i föräldraledighetslagen (1995:584).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av ämnesrådet Andreas Ådahl, biträdd av ämnesrådet Susanne Mattson.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Lagförslagen i lagrådsremissen Åtgärder med anledning av coronaviruset

Förslag till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

Härigenom föreskrivs att 1 och 3–9 §§ lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §³¹

Skatteverket får efter ansökan i andra fall än som avses i 17 kap. 1–7 §§ skattebetalningslagen (1997:483) bevilja anstånd med inbetalning av sådan avdragen skatt som avses i 10 kap. 17 § första stycket 3 skattebetalningslagen och sådana arbetsgivaravgifter som avses i 10 kap. 17 § första stycket 4 samma lag och som gäller redovisningsperioderna februari–december 2009.

Anståndet får beviljas för högst två redovisningsperioder och för varje period längst till motsvarande förfallodag ett år därefter. Ett anstånd får efter ansökan förlängas, dock längst till den 17 januari 2011.

Skatteverket får efter ansökan i andra fall än som avses i 63 kap. 3–5, 7, 7 a, 11–15 och 23 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) bevilja anstånd för redovisningsperioder som infaller under januari–september 2020 med inbetalning av

1. avdragen skatt och arbetsgivaravgifter som avses i 26 kap. 19 § 1 skatteförfarandelagen, och
2. mervärdesskatt som ska redovisas i en sådan deklaration som avses i 26 kap. 5 § skatteförfarandelagen, och vars redovisningsperiod är en kalendermånad eller ett kalenderkvartal enligt 26 kap. 10 och 11 §§ samma lag.

Anstånd enligt första stycket 1 respektive 2 får beviljas för högst tre redovisningsperioder vardera om redovisningsperioden är en kalendermånad. Anstånd enligt första stycket 2 får dock beviljas för högst en redovisningsperiod om redovisningsperioden är ett kalenderkvartal.

Anståndstiden får bestämmas till längst ett år. Anståndsbeloppet ska betalas senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen som infaller närmast efter att anståndstiden upphör.

3 §

Skatteverket ska återkalla anståndet helt eller delvis om den skattskyldige begär det. Anståndsbeloppet ska då betalas *enligt bestämmelserna i 16 kap. 6 § andra och tredje styckena skattebetalningslagen (1997:483)*.

Skatteverket ska återkalla anståndet helt eller delvis om den skattskyldige begär det. Anståndsbeloppet ska då betalas *senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen (2011:1244) som infaller närmast efter det att 30 dagar har gått från den dag då beslutet om återkallelse fattades*.

4 §

Den som har beviljats anstånd enligt 1 § ska betala kostnadsränta som enligt *19 kap. 6 § första stycket skattebetalningslagen (1997:483)* gäller vid anstånd.

Den som har beviljats anstånd enligt 1 § ska betala kostnadsränta som enligt *65 kap. 7 § första stycket första meningen och tredje stycket skatteförfarandelagen (2011:1244)* gäller vid anstånd.

5 §

Utöver ränta enligt 4 § ska den som har beviljats anstånd enligt 1 § betala en avgift (anståndsavgift). Anståndsavgiften tas ut med 0,3 procent per påbörjad kalendermånad *på beviljat anståndsbelopp fram till och med förfallomånaden*. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften sättas ned i motsvarande mån.

Utöver ränta enligt 4 § ska den som har beviljats anstånd enligt 1 § betala en avgift (anståndsavgift). Anståndsavgiften tas ut med 0,3 procent *på beviljat anståndsbelopp* per kalendermånad *från och med månaden efter att anstånd beviljas till och med den månad då anståndet ska betalas enligt 1 § tredje stycket*. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften sättas ned i motsvarande mån.

Anståndsavgiften ska betalas senast *den dag då anståndet upphör*.

Anståndsavgiften ska betalas senast *den förfallodag som avses i 1 § tredje stycket*. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften betalas *senast den förfallodag som avses i den bestämmelsen*.

Anståndsavgiften ska vid tillämpning av inkomstskattelagen (1999:1229) behandlas som ränta enligt *19 kap. 6 § skattebetalningslagen (1997:483)*.

Anståndsavgiften ska vid tillämpning av inkomstskattelagen (1999:1229) behandlas som ränta enligt *65 kap. 7 § skatteförfarandelagen (2011:1244)*.

6 §

Termer och uttryck som används i denna lag har samma betydelse

Termer och uttryck som används i denna lag har samma betydelse

Prop. 2019/20:132 som i *skattebetalningslagen* som i *skatteförfarandelagen*
Bilaga 3 (1997:483). (2011:1244).

7 §

Bestämmelserna i *skattebetalningslagen* (1997:483) om debitering av skatt samt om betalning av skatt som omfattas av anstånd gäller också när anstånd har beviljats med stöd av denna lag.

Bestämmelserna i *skatteförfarandelagen* (2011:1244) om debitering av skatt samt om betalning av skatt som omfattas av anstånd gäller också när anstånd har beviljats med stöd av denna lag.

8 §

Bestämmelserna i *skattebetalningslagen* (1997:483) om bestämmande, debitering och betalning av skatt gäller för anståndsavgift enligt denna lag.

Bestämmelserna i *skatteförfarandelagen* (2011:1244) om bestämmande, debitering och betalning av skatt gäller för anståndsavgift enligt denna lag.

9 §

Skatteverkets beslut enligt denna lag omprövas och överklagas enligt bestämmelserna i 21 och 22 kap. *skattebetalningslagen* (1997:483).

Skatteverkets beslut enligt denna lag omprövas och överklagas enligt bestämmelserna i 66 och 67 kap. *skatteförfarandelagen* (2011:1244).

Denna lag träder i kraft den 7 april 2020.

Förslag till lag om ändring i lagen (2020:000) om
ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

Prop. 2019/20:132
Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2020:000) om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete ska ha följande lydelse.

*Lydelse enligt lagrådsremissen Ett Föreslagen lydelse
mer konkurrenskraftigt system för
stöd vid korttidsarbete*

Denna lag träder i kraft den
1 augusti 2020.

1. Denna lag träder i kraft den
7 april 2020.

2. De nya bestämmelserna ska
dock tillämpas för tid från och med
den 16 mars 2020.

3. För stöd som lämnas enligt
5 a § ska följande gälla för
stödmånader som infaller under
perioden den 16 mars 2020 till och
med den 31 december 2020:

– Vid tillämpning av 13 § ska
löneminskningen uppgå till 4, 6
respektive 7,5 procent om
arbetstidsminskningen är 20, 40
respektive 60 procent.

– Vid tillämpning av 17 § andra
stycket ska preliminärt stöd lämnas
med ett belopp som motsvarar 98,6
procent av underlaget i 17 § första
stycket.

Lagrådets yttrande över förslagen i lagrådsremissen Åtgärder med anledning av coronaviruset

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2020-03-16

Närvarande: F.d. justitierådet Eskil Nord samt justitieråden Inga-Lill Askersjö och Sten Andersson

Åtgärder med anledning av coronaviruset

Enligt en lagrådsremiss den 16 mars 2020 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall,
2. lag om ändring i lagen (2020:000) om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Anna Sundblad Stahre samt rättssakkunniga Omar Bembli och Alexander Dettner. Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Sammanfattning av delbetänkandet Ett mer konkurrenskraftigt system för stöd vid korttidsarbete (SOU 2018:66)

Prop. 2019/20:132
Bilaga 5

Utredningen har tagit fram ett förslag om att införa ett nytt stöd vid korttidsarbete. Utredningens förslag innebär införandet av nya och förändrade regler i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.

Det nya stödet införs som ett komplement till nuvarande stöd och ska kunna utgå under en begränsad tid till företag som på grund av tillfälliga ekonomiska svårigheter behöver införa korttidsarbete.

Samma fasta nivåer för arbetstids- och löneminskning ska gälla som för nuvarande stöd. Det innebär att arbetstidsminskningen ska uppgå till 20, 40 eller 60 procent av ordinarie arbetstid och att löneminskningen för motsvarande nivåer uppgår till 12, 16 respektive 20 procent av ordinarie lön. Statens andel av kostnaderna uppgår för varje steg till en tredjedel. Någon möjlighet att göra avsteg från de fasta nivåerna finns ej.

Som förutsättningar och villkor för stöd ska gälla att de ekonomiska problemen är tillfälliga och allvarliga och att de inte kunnat förutses eller undvikas. Arbetsgivaren ska också ha uttömt andra åtgärder i företaget. Stöd ska inte kunna utgå till företag som befinner sig i ekonomiska svårigheter eller är föremål för rekonstruktion.

Stödperioden för det nya stödet ska begränsas till sex månader med möjlighet till förlängning i tre månader. Utredningen bedömer att stödperioden bör vara betydligt kortare än för nuvarande stöd som utgår vid djupare ekonomiska kriser. En kortare stödperiod bidrar till att minska risken för att stödet används av företag i verksamheter som har strukturella snarare än tillfälliga problem. En karenperiod om 24 månader föreslås gälla för stödet.

Som huvudregel ska gälla att tillämpningen av korttidsarbete har stöd i centralt och lokalt kollektivavtal. För arbetsgivare som inte är bundna av kollektivavtal ska kravet på skriftligt avtal med minst 70 procent av arbetstagarna på en driftenhet gälla även avseende det nya stödet. Reglerna blir därmed desamma som för nuvarande stöd, vilket säkerställer att arbetsmarknadens parter får ett inflytande över hur korttidsarbete tillämpas.

Utgångspunkten har varit att det nya stödet ska administreras på i princip samma sätt som det nuvarande stödet vad gäller ansökan om preliminärt stöd och därefter avstämning samt slutligt beslut om stöd. För det nya stödet tillkommer ett moment som innebär att en prövning ska göras av om förutsättningarna för stöd är uppfyllda. Denna prövning föreslås utföras av Tillväxtverket medan Skatteverket ansvarar för övriga led i förfarandet inklusive ut- och återbetalning av stöd. För att underlätta företagets kontakter med myndigheterna bör en gemensam e-tjänst eller plattform för det nya stödet utvecklas. Bra och tydlig information om stödet, dess villkor och ansökningshandlingar bör göras lätt tillgängliga för företag och arbetstagare.

För nuvarande stöd finns ett inkomsttak på 40 000 kr. Inkomsttaket fastställs i förordningen om stöd vid korttidsarbete och har inte förändrats

Prop. 2019/20:132 sedan 2013. Utredningen anser att taket ska justeras upp till 44 000 kr med
Bilaga 5 beaktande av den genomsnittliga löneutvecklingen.

Utredningen bedömer att förslaget inte bör föranleda några ändringar i regelverken för arbetslöshetsförsäkringen och sjukpenningsgrundande inkomst. Utredningen föreslår däremot att eventuella effekter på pensionsrättigheter och ersättningar från socialförsäkringssystemet bör utredas närmare.

Det nya stödet bedöms innebära ökade kostnader för staten. Kostnaderna bedöms bli lägre under de första åren och i perioder av ett gott konjunkturläge. Hanteringen av det nya stödet bedöms medföra relativt begränsade administrativa kostnader. Förslaget bedöms också vara förenligt med EU:s regler om statsstöd. Förslaget bedöms inte få några konsekvenser för jämställdheten.

Förslag till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

dels att 4, 6–8, 18, 37 och 38 §§, ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 5 § ska lyda ”Stöd vid synnerligen djup lågkonjunktur”,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 5 a, 5 b och 7 a §§, och närmast före 5 a § en ny rubrik av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

4 §

Vid tillämpning av denna lag ska följande gälla:

1. Ordinarie arbetstid är den tid som en arbetstagare skulle ha arbetat, om han eller hon inte hade deltagit i korttidsarbete. Vid beräkning av den ordinarie arbetstiden ska det bortses från frånvaro.

2. Ordinarie lön är den regelmässigt utgående kontanta lön som arbetstagaren skulle ha haft under stödmånaden om han eller hon inte hade deltagit i korttidsarbete. I den ordinarie lönen ingår dock inte löneökningar som avser tid efter jämförelsemånaden. Inte heller ingår lön till den del som den överstiger det belopp som regeringen bestämmer. Vid beräkning av den ordinarie lönen ska det bortses från frånvaro. Om arbetstagaren har deltagit i korttidsarbete under endast en del av stödmånaden, utgör den ordinarie lönen motsvarande del.

3. Korttidsarbete är arbete där arbetstiden är kortare än den ordinarie arbetstiden, eller där partiell arbetsbefrielse införs med stöd av ett centralt kollektivavtal under en begränsad period *med anledning av en synnerligen djup lågkonjunktur* och lönen därför är lägre än den ordinarie lönen.

3. Korttidsarbete är arbete där arbetstiden är kortare än den ordinarie arbetstiden, eller där partiell arbetsbefrielse införs med stöd av ett centralt kollektivavtal under en begränsad period och lönen därför är lägre än den ordinarie lönen.

4. Stödperiod är den tidsperiod när stöd vid korttidsarbete ska lämnas enligt 5–8 §§.

5. Stödmånad är den kalendermånad som arbetsgivaren begär preliminärt stöd för.

6. Jämförelsemånad är den kalendermånad som infaller tre månader före den månad då regeringen föreskriver att stöd vid korttidsarbete ska lämnas enligt 5 §.

6. Jämförelsemånad är den kalendermånad som infaller tre månader före den månad då regeringen föreskriver att stöd vid korttidsarbete ska lämnas enligt 5 § *eller, då Tillväxtverket fattat beslut om godkännande enligt 5 a §, den kalendermånad som infaller tre*

*månader före den kalendermånad
då beslutet fattades.*

Stöd till enskild näringsidkare

5 a §

Stöd får lämnas till en enskild arbetsgivare efter godkännande från Tillväxtverket.

Ett sådant godkännande får lämnas om

1. arbetsgivaren har fått tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter till följd av lägre efterfrågan, störningar i leveranser eller något annat liknande förhållande,

2. de ekonomiska svårigheterna inte rimligen hade bort förutses eller kunnat undvikas genom omställning av produktion eller någon annan motsvarande åtgärd, och

3. arbetsgivaren har använt sig av andra tillgängliga åtgärder för att minska kostnaden för arbetskraft, såsom uppsägning av personal som inte är tillsvidareanställd, för att undvika att korttidsarbete behöver tillämpas.

5 b §

Ett godkännande enligt 5 a § får inte lämnas om arbetsgivaren vid tidpunkten för ansökan om godkännande är

1. skyldig att upprätta en kontrollbalansräkning enligt i 25 kap. 13 § aktiebolagslagen (2005:551),

2. föremål för företagsrekonstruktion enligt lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion, eller

3. på obestånd.

6 §

Föreskrifter enligt 5 § ska avse en tid av tolv kalendermånader.

En arbetsgivare som fått ett godkännande enligt 5 a § får ansöka om preliminärt stöd enligt 18 § för en period som inte över-

7 §

Om förutsättningarna i 5 § andra stycket är uppfyllda får den tidsperiod som anges i 6 § förlängas en gång med tolv kalendermånader.

Om förutsättningarna i 5 § andra stycket är uppfyllda får den tidsperiod som anges i 6 § första stycket förlängas en gång med tolv kalendermånader.

Föreskrifter om förlängning får meddelas tidigast sex kalendermånader efter det att föreskrifter enligt 5 § meddelades.

7 a §

Om de ekonomiska svårigheter som avses i 5 a § andra stycket 1 förväntas kvarstå när den tidsperiod som anges i 6 § andra stycket löpt ut får den förlängas en gång med tre kalendermånader.

En ansökan om förlängning ska ha kommit in till Tillväxtverket senast fyra kalendermånader efter det att den period om sex kalendermånader som följer av 6 § andra stycket inletts. I annat fall får inte förlängning medges.

8 §

När en sådan tidsperiod som avses i 6 eller 7 § har löpt ut, får föreskrifter enligt 5 § avse en tidsperiod som infaller tidigast 24 kalendermånader från den tidpunkt när tidsperioden löpt ut.

När en sådan tidsperiod som avses i 6 § första stycket eller 7 § har löpt ut, får föreskrifter enligt 5 § avse en tidsperiod som infaller tidigast 24 kalendermånader från den tidpunkt när tidsperioden löpt ut.

När en sådan tidsperiod som avses i 6 § första stycket, 6 § andra stycket, 7 § eller 7 a § har löpt ut får ett beslut om godkännande enligt 5 a § fattas tidigast 24 kalendermånader från den tidpunkt när tidsperioden löpt ut.

18 §

En ansökan om preliminärt stöd ska ha kommit in till Skatteverket inom två kalendermånader från utgången av stödmånaden. I annat fall får stöd inte lämnas för stödmånaden.

Vid stöd efter godkännande enligt 5 a § ska den första stödmånaden infalla senast 45 dagar

37 §

Frågor enligt denna lag, utom frågor som avses i 5–8 §§, prövas av Skatteverket.

Frågor som avses i 5 a §, 5 b §, 6 § andra stycket, 7 a § och 8 § andra stycket, prövas av Tillväxtverket.

Tillväxtverket ska handlägga en ansökan om godkännande enligt 5 a § skyndsamt.

38 §

Beslut enligt denna lag överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Beslut enligt 5–8 §§ och beslut om sådant anstånd som avses i 63 kap. 23 § skatteförfarandelagen (2011:1244) får dock inte överklagas.

Beslut enligt denna lag överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Beslut enligt 5 §, 6 § första stycket, 7 § och 8 § första stycket samt beslut om sådant anstånd som avses i 63 kap. 23 § skatteförfarandelagen (2011:1244) får dock inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

Efter remiss har yttranden över betänkandet Ett mer konkurrenskraftigt system för stöd vid korttidsarbete kommit in från Almega, Arbetsdomstolen, Arbetsförmedlingen, Arbetsgivarverket, Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Ekonomistyrningsverket, Fordonskomponentgruppen FKG, Föreningen Svenskt Näringsliv, Föreningen Teknikföretagen i Sverige, Företagarna, Förvaltningsrätten i Falun, Förvaltningsrätten i Stockholm, IF Metall, ILO-kommittén, Industriarbetsgivarna, Innovations- och kemiindustrierna i Sverige, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU), Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Kammarrätten i Stockholm, Kommerskollegium, Konjunkturinstitutet, Konkurrensverket, Kronofogdemyndigheten, Landsorganisationen i Sverige (LO), Lantbrukarnas riksförbund (LRF), Livsmedelsföretagen, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Medlingsinstitutet, Näringslivets Regelnämnd, Pensionsmyndigheten, Skatteverket, Skogsindustrierna, Statistiska centralbyrån, Statskontoret, Svemin, Sveriges advokatsamfund, Sveriges a-kassor, Sveriges ingenjörer, Tillväxtanalys – myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, Tillväxtverket, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO) och Unionen.

Därutöver har AB Volvo, BIL Sweden och Svenska Teknik & Designföretagen yttrat sig.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter. Riksbanken, Sveriges Akademikers Centralorganisation (Saco), Business Sweden, Facket för skogs-, trä- och grafisk bransch, FöretagarFörbundet, Försäkringskassan, IT&Telekomföretagen, Livsmedelsarbetareförbundet, Mellansvenska handelskammaren, Regelrådet, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), TRR Trygghetsrådet och Trygghetsfonden TSL.

Lagförslagen i lagrådsremissen Ett mer konkurrenskraftigt system för korttidsarbete

Förslag till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

dels att 4, 18, 19, 29 och 32–38 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 5 § ska lyda ”Stöd vid synnerligen djup lågkonjunktur”,

dels att det ska införas sex nya paragrafer, 5 a, 5 b, 6 a, 7 a, 7 b och 8 a §§, och närmast före 5 a och 7 b §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Vid tillämpning av denna lag ska följande gälla:

1. Ordinarie arbetstid är den tid som en arbetstagare skulle ha arbetat, om han eller hon inte hade deltagit i korttidsarbete. Vid beräkning av den ordinarie arbetstiden ska det bortses från frånvaro.

2. Ordinarie lön är den regelmässigt utgående kontanta lön som arbetstagaren skulle ha haft under stödmånaden om han eller hon inte hade deltagit i korttidsarbete. I den ordinarie lönen ingår dock inte löneökningar som avser tid efter jämförelsemånaden. Inte heller ingår lön till den del som den överstiger det belopp som regeringen bestämmer. Vid beräkning av den ordinarie lönen ska det bortses från frånvaro. Om arbetstagaren har deltagit i korttidsarbete under endast en del av stödmånaden, utgör den ordinarie lönen motsvarande del.

3. Korttidsarbete är arbete där arbetstiden är kortare än den ordinarie arbetstiden, eller där partiell arbetsbefrielse införs med stöd av ett centralt kollektivavtal, under en begränsad period *med anledning av en synnerligen djup lågkonjunktur* och lönen därför är lägre än den ordinarie lönen.

3. Korttidsarbete är arbete där arbetstiden är kortare än den ordinarie arbetstiden, eller där partiell arbetsbefrielse införs med stöd av ett centralt kollektivavtal, under en begränsad period och lönen därför är lägre än den ordinarie lönen.

4. Stödperiod är den tidsperiod när stöd vid korttidsarbete ska lämnas enligt 5–8 §§.

5. Stödmånad är den kalendermånad som arbetsgivaren begär preliminärt stöd för.

6. Jämförelsemånad är den kalendermånad som infaller tre månader före den månad då regeringen föreskriver att stöd vid korttidsarbete ska lämnas enligt 5 §.

6. Jämförelsemånad är den kalendermånad som infaller tre månader före den månad då regeringen föreskriver att stöd vid korttidsarbete ska lämnas enligt 5 § *eller, när Tillväxtverket fattat beslut om godkännande enligt*

5 a §, den kalendermånad som infaller tre månader före den kalendermånad då beslutet fattades.

7. Avstämnings tidpunkt är den tidpunkt då skyldigheten att göra en avstämmning har uppkommit.

8. Avstämningsperiod är en stödperiod eller den kortare period som skyldigheten att göra en avstämmning avser.

Stöd efter godkännande från Tillväxtverket

5 a §

Stöd ska lämnas till en enskild arbetsgivare efter godkännande av Tillväxtverket.

Ett sådant godkännande får bara lämnas om

1. arbetsgivaren har fått tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter,

2. de ekonomiska svårigheterna har orsakats av något förhållande utom arbetsgivarens kontroll,

3. de ekonomiska svårigheterna inte rimligen hade kunnat förutses eller undvikas, och

4. arbetsgivaren har använt sig av andra tillgängliga åtgärder för att minska kostnaden för arbetskraft.

5 b §

Ett godkännande enligt 5 a § får inte lämnas om arbetsgivaren vid tidpunkten för ansökan om godkännande är

1. skyldig att upprätta en kontrollbalansräkning av sådant slag som anges i 25 kap. 13 § aktiebolagslagen (2005:551),

2. föremål för företagsrekonstruktion av sådant slag som anges i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion, eller

3. på obestånd.

6 a §

En arbetsgivare som fått ett godkännande enligt 5 a § får ansöka om preliminärt stöd enligt 18 § för högst sex kalendermånader i följd.

7 a §

Om de ekonomiska svårigheter som avses i 5 a § andra stycket förväntas kvarstå när den tidsperiod som anges i 6 a § löper ut får den förlängas en gång med tre kalendermånader.

En ansökan om förlängning ska ha kommit in till Tillväxtverket inom fyra kalendermånader från det att den tidsperiod som anges i 6 a § inletts. I annat fall får förlängning inte medges.

Sammanlagd tidsperiod

7 b §

Den sammanlagda tiden för stöd enligt 5 och 5 a §§ får inte överstiga 24 kalendermånader under en period om 36 kalendermånader.

8 a §

När en sådan tidsperiod som avses i 6, 6 a, 7 eller 7 a § har löpt ut, får ett beslut om godkännande enligt 5 a § fattas tidigast 24 kalendermånader efter den tidpunkten.

18 §

En ansökan om preliminärt stöd ska ha kommit in till *Skatteverket* inom två kalendermånader från utgången av stödmånaden. I annat fall får stöd inte lämnas för stödmånaden.

En ansökan om preliminärt stöd ska ha kommit in till *handläggande myndighet* inom två kalendermånader från utgången av stödmånaden. I annat fall får stöd inte lämnas för stödmånaden.

Vid stöd efter godkännande enligt 5 a § ska den första stödmånaden i stödperioden infalla senast 45 dagar efter godkännandet. I annat fall får stöd inte lämnas.

En arbetsgivare som har fått preliminärt stöd ska göra en avstämning enligt 20 §.

Avstämning *ska ske* vid utgången av tredje kalendermånaden från den tidpunkt då en stödperiod löpt ut. Om arbetsgivaren före denna tidpunkt under tre på varandra följande kalendermånader inte har ansökt om preliminärt stöd, uppkommer dock skyldigheten att göra en avstämning vid utgången av den tremånadersperioden. *Den tidpunkt då skyldigheten att göra en avstämning uppkommit, är en avstämningstidpunkt.*

En stödperiod eller den kortare period som skyldigheten att göra en avstämning avser, är en avstämningsperiod.

När preliminärt stöd har lämnats efter aktivering enligt 5 § ska avstämning göras vid utgången av tredje kalendermånaden från den tidpunkt då en stödperiod löpt ut. Om arbetsgivaren före denna tidpunkt under tre på varandra följande kalendermånader inte har ansökt om preliminärt stöd, uppkommer dock skyldigheten att göra en avstämning vid utgången av den tremånadersperioden.

När preliminärt stöd har lämnats efter godkännande enligt 5 a § ska avstämning göras vid utgången av den tredje kalendermånaden från den tidpunkt då en stödperiod inleddes och därefter senast var tredje månad från den första avstämningstidpunkten.

29 §

En arbetsgivare som är skyldig att göra en avstämning ska ge in en anmälan om avstämning. Anmälan ska ha kommit in till Skatteverket inom två kalendermånader från avstämningstidpunkten. I anmälan ska det anges om arbetsgivaren är skyldig att betala tillbaka ett belopp efter sammanställning enligt 28 §.

En arbetsgivare som är skyldig att göra en avstämning ska ge in en anmälan om avstämning. *När preliminärt stöd har lämnats efter aktivering enligt 5 § ska anmälan ha kommit in till Skatteverket inom två kalendermånader från avstämningstidpunkten. När preliminärt stöd har lämnats efter godkännande enligt 5 a § ska anmälan ha kommit in till Tillväxtverket inom två veckor från avstämnings-tidpunkten.* I anmälan ska det anges om arbetsgivaren är skyldig att betala tillbaka ett belopp efter sammanställning enligt 28 §.

En arbetsgivare som efter sammanställning enligt 28 § har rätt till ytterligare stöd ska begära detta i anmälan om avstämning. I annat fall betalas inte något ytterligare stöd ut för avstämningsperioden.

Om det finns särskilda skäl, ska anstånd med att ge in anmälan om avstämning medges. Om förhållandena har ändrats så att det inte längre finns förutsättningar för anståndet, ska anståndet återkallas.

32 §

Preliminärt stöd och ytterligare stöd ska tillgodoföras arbetsgivaren genom kreditering på ett sådant skattekonto som avses i 61 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Preliminärt stöd och ytterligare stöd, som har lämnats efter att regeringen har meddelat föreskrifter enligt 5 §, ska tillgodoföras arbetsgivaren genom kreditering på ett sådant skattekonto som avses i 61 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Stödet ska krediteras arbetsgivarens skattekonto den 12 i månaden efter det att beslut om utbetalning fattats, med undantag för januari då stödet i stället ska krediteras den 17 och i augusti den 12 eller 17.

33 §

Om en arbetsgivare är återbetalningsskyldig enligt denna lag, ska Skatteverket besluta att återkräva beloppet. Ett sådant beslut ska innehålla uppgift om det belopp som arbetsgivaren ska betala tillbaka och när beloppet senast ska betalas.

Om en arbetsgivare är återbetalningsskyldig för stöd som har lämnats efter att regeringen har meddelat föreskrifter enligt 5 §, ska Skatteverket besluta att återkräva beloppet. Ett sådant beslut ska innehålla uppgift om det belopp som arbetsgivaren ska betala tillbaka och när beloppet senast ska betalas.

Senaste betalningsdagen ska bestämmas till den 12 eller 26 i en månad, i januari den 17 eller 26, i augusti den 12, 17 eller 26 och i december den 12 eller 27, och tidigast 30 dagar efter beslutet.

Det belopp som arbetsgivaren är skyldig att betala tillbaka ska debiteras ett sådant skattekonto som avses i 61 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

34 §

I fråga om stöd enligt denna lag gäller vad som sägs i skatteförfarandelagen (2011:1244) om

I fråga om stöd som har lämnats efter att regeringen har meddelat föreskrifter enligt 5 § gäller vad som sägs i skatteförfarandelagen (2011:1244) om

1. inbetalning till det särskilda kontot för skattebetalningar i 62 kap. 2 §,
2. avräkning i 62 kap. 11–14 §§,
3. vilken skatt eller avgift som är betald i 62 kap. 15 §,
4. inbetalda belopp som inte har kunnat tillgodoräknas någon i 62 kap. 19 §,
5. anstånd med betalning av skatter och avgifter i 63 kap. 2, 4–6, 8–10, 13, 15, 16, 22 och 23 §§,
6. återbetalning av skatter och avgifter i 64 kap. 2, 4, 9 och 10 §§,
7. ränta i 65 kap. 2–4, 7, 8, 13–16 och 18 §§,
8. besluts verkställbarhet i 68 kap. 1 §,
9. indrivning i 70 kap., och
10. övriga bestämmelser om verkställighet i 71 kap.

En fordran enligt denna lag ska vid tillämpningen av lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. anses vara en sådan fordran som har påförts enligt skatteförfarandelagen.

Prop. 2019/20:132
Bilaga 8

35 §

En arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd ska ge *Skatteverket* tillfälle att granska verksamheten med avseende på arbetsgivarens rätt till stöd och lämna de uppgifter som behövs för granskningen.

En arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd ska ge *handläggande myndighet* tillfälle att granska verksamheten med avseende på arbetsgivarens rätt till stöd och lämna de uppgifter som behövs för granskningen.

36 §

Skatteverket får förelägga en arbetsgivare att fullgöra sina skyldigheter enligt 35 §.

Handläggande myndighet får förelägga en arbetsgivare att fullgöra sina skyldigheter enligt 35 §.

Ett föreläggande får förenas med vite. Ett föreläggande får dock inte förenas med vite om det finns anledning att anta att den som ska föreläggas har begått en gärning som är straffbelagd, och föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen.

37 §

Frågor enligt denna lag, utom frågor som avses i 5–8 §§, prövas av *Skatteverket*.

Frågor enligt denna lag, utom frågor som avses i 5, 6, 7 och 8 §§, prövas av *Tillväxtverket*. *Tillväxtverket ska handlägga en ansökan om godkännande enligt 5 a § skyndsamt.*

Skatteverket prövar frågor som följer av att en arbetsgivare har ansökt om stöd efter att regeringen har meddelat föreskrifter enligt 5 §.

38 §

Beslut enligt denna lag överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Beslut enligt 5–8 §§ och beslut om sådant anstånd som avses i 63 kap. 23 § skatteförfarandelagen (2011:1244) får dock inte överklagas.

Beslut enligt denna lag överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Beslut enligt 5, 6, 7 och 8 §§ samt beslut om sådant anstånd som avses i 63 kap. 23 § skatteförfarandelagen (2011:1244) får dock inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2020.

Lagrådets yttrande över förslagen i lagrådsremissen Ett mer konkurrenskraftigt system för korttidsarbete

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2020-03-10

Närvarande: F.d. justitierådet Ella Nyström samt justitieråden Per Classon och Stefan Johansson

Ett mer konkurrenskraftigt system för stöd vid korttidsarbete

Enligt en lagrådsremiss den 5 mars 2020 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Alexander Dettner.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 19 mars 2020

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, Johansson, Baylan, Hallengren, Hultqvist, Andersson, Bolund, Damberg, Shekarabi, Eriksson, Linde, Ekström, Eneroth, Nilsson, Ernkrans, Lindhagen, Lind, Hallberg, Nordmark, Micko

Föredragande: statsrådet Baylan, Hallengren, Andersson, Damberg, Shekarabi, Ernkrans

Regeringen beslutar proposition 2019/20:132 Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset